

EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA

Īpašais ziņojums Nr. 11

2013

**NACIONĀLĀ KOPIENĀKUMA (NKI) DATU PRECIZITĀTE:
STRUKTURĒTĀKA UN MĒRĶTIECĪGĀKA PIEEJA
UZLABOTU KOMISIJAS VEIKTO PĀRBAUŽU EFEKTIVITĀTI**

LV

Īpašais ziņojums Nr. 11 // 2013

**NACIONĀLĀ KOPIENĀKUMA (NKI)
DATU PRECIZITĀTE: STRUKTURĒTĀKA
UN MĒRĶTIECĪGĀKA PIEEJA UZLABOTU
KOMISIJAS VEIKTO PĀRBAUŽU EFEKTIVITĀTI**

(saskaņā ar LESD 287. panta 4. punkta otro daļu)

EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tālrunis +352 4398-1
Fakss +352 4398-46410
E-pasts: eca-info@eca.europa.eu
Internets: <http://eca.europa.eu>

Īpašais ziņojums Nr. 11 // 2013

Papildu informācija par Eiropas Savienību ir pieejama portālā *Europa* (<http://europa.eu>).

Kataloga dati ir atrodami šīs publikācijas beigās.
Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2013. gads

ISBN 978-92-9241-414-6
doi:10.2865/38662

© Eiropas Savienība, 2013. gads
Reproducēšana ir atļauta, ja tiek norādīts avots.

Printed in Luxembourg

SATURS

Punkts

SAĪSINĀJUMI

GLOSĀRIJS

I–VIII KOPSAVILKUMS

1–17 IEVADS

10–17 KOMISIJAS VEIKTĀS TO NKI DATU PĀRBAUDES, KURUS IZMANTO PAŠU RESURSIEM

10–11 PIENĀKUMI KOMISIJĀ UN NKI KOMITEJAS LOMA

12–13 PĀRBAUDES DARBS

14–17 ZIŅOŠANAS PRASĪBAS

18–23 REVĪZIJAS TVĒRUMS, PIEEJA UN METODES

24–92 APSVĒRUMI

24 VAR GAIDĪT, KA KOMISIJAS VEIKTĀS PĀRBAUDES UZLABOS DALĪBVALSTU NKI DATU KVALITĀTI, TOMĒR...

25 ... PĀRBAUDES NEBIJA PIETIEKAMI STRUKTURĒTAS UN MĒRĶTIECĪGAS, JO...

26–36 ... EUROSTAT PIENĀCĪGI NEPLĀNOJA DARBU UN NENOTEICA PRIORITĀTES

31–32 NKI SASTĀVDAĻU RISKĀ NOVĒRTĒJUMS NAV VEIKTS ATBILSTOŠI

33–36 IZMAKSU UN IEGUVUMU ANALĪZE NAV VEIKTA PAREIZI

37–46 ... EUROSTAT DALĪBVALSTU STARPĀ NEPIEMĒROJA KONSEKVENTU PĀRBAUDES METODI

39 PĀRBAUDES, KURU PAMATĀ IR NKI UZSKAITĪJUMU NOVĒRTĒJUMA ANKETA, NAV PIENĀCĪGI DOKUMENTĒTAS

40–42 NEPILNĪBAS TIEŠAJĀS PĀRBAUDĒS

43–44 NAV KRITĒRIJU, PĒC KURIEM NOTEIKT VALSTU ĪPAŠĀS ATRUNAS

45–46 TRANSVERSĀLĀS ĪPAŠĀS ATRUNAS IR NOTEIKTAS NEATBILSTOŠI

- 47–67 ... EUROSTAT NEPIETIEKAMI STRĀDĀJA DALĪBVALSTU LĪMENĪ**
- 48–56 *EUROSTAT VEIKTO NKI UZSKAITĪJUMU PĀRBAUŽU TVĒRUMS IR IEROBEŽOTS*
- 57–64 *EUROSTAT NEATKLĀJA PROBLĒMAS SAISTĪBĀ AR ATBILSTĪBU EKS 95 UN NACIONĀLO KONTU APLĒŠU KVALITĀTI*
- 65–67 *MĒRĶTIECĪGĀKAS PĀRBAUDES IETEKMĒTU DALĪBVALSTU ATTIECĪGĀS IEMAKSAS*
- 68–76 ... EUROSTAT NOVĒLOTI PABEIDZA PĀRBAUDES CIKLU**
- 71–73 *VISPĀRĒJĀS ATRUNAS IR NOTEIKTAS PĀRĀK BIEŽI*
- 74–76 *BŪTISKAS IZMAIŅAS NAV PIETIEKAMI PĀRBAUDĪTAS*
- 77–92 ... PAR EUROSTAT PĀRBAUDĒM NETIKA PIENĀCĪGI ZIŅOTS**
- 79–82 *EUROSTAT NOVĒRTĒJUMA ZIŅOJUMI PAR DALĪBVALSTU NKI NE VIENMĒR BIJA PILNĪGI, PĀRREDZAMI UN KONSEKVENTI*
- 83–87 *NKI KOMITEJAS GADA ATZINUMI NEATBILST TIESĪBU AKTIEM UN NAV INFORMATĪVI*
- 88–90 *BUDŽETA ĢD GADA DARBĪBAS PĀRSKATI SNIEDZA TIKAI DAĻĒJU NOVĒRTĒJUMU*
- 91–92 *EUROSTAT GADA DARBĪBAS PĀRSKATI SNIEDZA TIKAI DAĻĒJU NOVĒRTĒJUMU*
- 93–98 SECINĀJUMI UN IETEIKUMI**
- I PIELIKUMS. NKI PAŠU RESURSI 2002., 2007. UN 2010. GADĀ PA DALĪBVALSTĪM**
- II PIELIKUMS. NKI PAŠU RESURSU APRĒĶINS**
- III PIELIKUMS. DALĪBVALSTU NKI UZSKAITĪJUMU PĀRBAUDE, KO VEIC KOMISIJA**
- IV PIELIKUMS. PĀRSKATS PAR PALĀTAS IZMANTOTO REVĪZIJAS PIEEJU UN METODĒM**
- V PIELIKUMS. PALĀTAS KONTROLES MODELIS**

- VI PIELIKUMS. PALĀTAS IZMANTOTĀ RISKA NOVĒRTĒJUMA MATRICA**
- VII PIELIKUMS. PALĀTAS VEIKTAIS RISKA NOVĒRTĒJUMS**
- VIII PIELIKUMS. PALĀTAS VEIKTĀ IZMAKSU UN IEGUVUMU ANALĪZE**
- IX PIELIKUMS. KOMISIJAS NOTEIKTĀS VALSTU ĪPAŠĀS ATRUNAS, KAS ATTIECAS UZ ES-25 DALĪBVALSTĪM**

KOMISIJAS ATBILDE

SAĪSINĀJUMI

BoP: maksājumu bilance

BPKV: bruto pamatkapitāla veidošana

BPV: bruto pievienotā vērtība

CMFB: Monetārās, finanšu un maksājumu bilances statistikas komiteja

CoE: darbinieku atalgojums

COSO: Tredveja komisijas organizāciju atbalsta komiteja

EDP: pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra

EKS 95: Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēma

FISIM: netieši novērtētie finanšu starpniecības pakalpojumi

GDP: gada darbības pārskats

GG: vispārējā valdība

GIAQ: NKI uzskaitījumu novērtējuma anketa

GOS: bruto darbības rezultāts

HBS: mājsaimniecību budžeta apsekojums

HH: mājsaimniecības

IC: starppatēriņš

IKP: iekšzemes kopprodukts

IKS: iekšējās kontroles standarti

IRN: (Komisijas dienestu) iekšējās revīzijas nodaļa

LESD: Līgums par Eiropas Savienības darbību

NACE (1. red.): saimniecisko darbību statistiskā klasifikācija Eiropas Kopienā ("*Nomenclature générale des Activités économiques dans les Communautés Européennes*"). ("1. red." bija regulējums, kas bija piemērojams pārbaudītajā periodā (no 2002. līdz 2007. gadam).

NIM: nepārtrauktās inventarizācijas metode

NKI: nacionālais kopienākums

NOS: neto darbības rezultāts

NPI: bezpeļņas iestādes

NPISH: mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas iestādes

OR: Eiropas Savienības pašu resursi

PI: īpašuma ienākums

PKP: pamatkapitāla patēriņš

PT: procesu tabulas

PV: pievienotā vērtība

RoW: pārējā pasaule

TPR: tradicionālie pašu resursi

UR: uzņēmumu reģistrs(-i)

USS: uzņēmējdarbības strukturālā statistika

VSI: valsts statistikas iestāde(-s)

GLOSĀRIJS

GIAQ: NKI uzskaitījumu novērtējuma anketa ir galvenais mehānisms, ko *Eurostat* izmanto, lai pārbaudītu NKI uzskaitījumu atbilstību EKS 95.

IKP: IKP ir rezidentražotāju vienību ražošanas darbības galīgais rezultāts (ekonomiskajā teritorijā), un to var izteikt šādos trīs veidos:

- a) **ražošanas pieeja:** dažādu institucionālo sektoru (nefinanšu sabiedrības, finanšu sabiedrības, vispārējā valdība, mājsaimniecības un mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas organizācijas) vai dažādu nozaru bruto pievienotās vērtības summa plus nodokļi mīnus preču subsīdijas;
- b) **izdevumu pieeja:** rezidentu institucionālo vienību preču un pakalpojumu galīgo izlietojumu (faktiskā galapatēriņa un bruto kapitāla veidošanas) summa, kam pieskaitīts preču un pakalpojumu eksports un no kā atskaitīts imports;
- c) **ienākumu pieeja:** izlietojumu summa kopējās ekonomikas ienākuma radīšanas kontā (darbinieku atalgojums, ražošanas un importa nodokļi, no kā atskaitītas subsīdijas, bruto darbības rezultāts un kopējās ekonomikas jauktais ienākums).

NKI: NKI ir vienāds ar IKP, no kā atskaitīts primārais ienākums (tostarp darbinieku atalgojums, ražošanas un importa nodokļi un subsīdijas un īpašuma ienākums), ko rezidentvienības maksā nerezidentvienībām, un kam pieskaitīts primārais ienākums, ko rezidentvienības saņem no nerezidentvienībām.

NKI anketa: NKI un tā sastāvdaļu dati, ko dalībvalstis iesniedz katru gadu, lai aprēķinātu pašu resursus.

NKI atrunas: Komisija (vai izņēmuma gadījumā dalībvalstis) nosaka NKI atrunas, lai dalībvalstu NKI datus par attiecīgo gadu varētu pārskatīt pēc tiesību aktos noteiktā četrus gadu termiņa. **Vispārējās atrunas** attiecas uz dalībvalstu visu NKI sastāvdaļu apkopojumu, bet (valsts vai transversālās) **īpašās atrunas** attiecas uz atsevišķu NKI sastāvdaļu aplēsi.

NKI datu pārskatīšana: NKI datu atjaunināšanas iemesli var būt šādi: labotas kļūdas, atjaunināti statistikas avoti, mainīts atsauces vai bāzes gads vai labots nacionālo kontu konceptuālais regulējums (piem., *NACE 2. red.*). Atsauces gada mainīšana un nacionālo kontu konceptuālā regulējuma labošana ir attiecīgi **būtiskas regulāras izmaiņas** (vai pamata izmaiņas) un **būtiskas neregulāras izmaiņas**.

NKI komiteja: komiteja, kurā darbojas dalībvalstu pārstāvji un kuru vada *Eurostat*, un kura palīdz Komisijai veikt pārbaudes.

NKI komitejas atzinums: NKI komitejas sagatavots gada atzinums par dalībvalstu to NKI datu piemērotību, kurus izmanto pašu resursu vajadzībām.

NKI kvalitātes ziņojums(-i): NKI anketai pievieno ziņojumu, kurā ir norādīts, kā iegūti kopējie dati, un kurā ir aprakstītas jebkādas galvenās izmaiņas attiecībā uz procedūram un pamata statistiku, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem.

NKI uzskaitījums: to procedūru (metožu) un pamata statistikas (avotu) apraksts, ko dalībvalstis izmanto, lai noteiktu dažādu NKI sastāvdaļu aplēses.

Novērtējuma ziņojumi: *Eurostat* novērtējums par dalībvalstu to NKI datu kvalitāti, kuru galvenās sastāvdaļas ir veidotas atbilstoši NKI uzskaitījumam.

Padziļināta pārbaude: šis termins attiecas uz Palātas veiktajām pārbaudēm, kas nav tiešās pārbaudes, kuras attiecas uz Komisijas darbu. Minētās pārbaudes ir līdzīgas, lai gan padziļinātās pārbaudes tvērums un mērķi ir plašāki nekā tiešās pārbaudes tvērums un mērķi.

Pienākumi Komisijā: saistībā ar NKI pašu resursu pārvaldību Budžeta ģenerāldirektorāts (ĢD) ir deleģētais kredītrīkotājs attiecībā uz ieņēmumu iekasēšanu. Tomēr tos dalībvalstu sniegtos NKI datus, kuri paredzēti pašu resursu aprēķinam, pārbauda *Eurostat*.

Terminus "Budžeta ĢD" un "*Eurostat*" lieto saistībā ar katra atsevišķā Komisijas dienesta darbu. Ja runa ir gan par Budžeta ĢD, gan *Eurostat* darbu vai Komisijas darbu kopumā, lieto terminu "Komisija".

Tiešā pārbaude: kontroles pieeja, ko *Eurostat* ieviesa 2007. gadā, lai pārbaudītu, vai aprakstītie NKI uzskaitījuma avoti un metodes atbilst faktiskajai apkopošanas praksei.

KOPSAVILKUMS

I.

ES budžeta svarīgāko ieņēmumu daļu aprēķina, ņemot vērā dalībvalstu nacionālo kopienākumu (NKI). Šā avota ieņēmumi ir palielinājušies no apmēram 50 % no budžeta 2002. gadā (46 miljardi EUR) līdz 70 % no budžeta 2012. gadā (98 miljardi EUR).

II.

NKI ir makroekonomikas kopējie dati, kuri jāapkopo saskaņā ar EKS 95. Komisija pārbauda dalībvalstu sniegtos NKI datus, lai pārliecinātos, ka dalībvalstu iemaksas ES budžetā ir noteiktas pareizi. NKI komiteja palīdz Komisijai veikt pārbaudes darbu.

III.

Palātas revīzijā pārbaudīja Komisijas veikto to 2002.–2007. gada NKI datu pārbaūžu efektivitāti, kurus izmanto pašu resursu vajadzībām. Šie dati kļuva galīgi 2012. gadā. Revīzijas laikā tika noteikti ar NKI datu apkopšanu saistīti riski un novērtēta Komisijas darbība šo risku mazināšanā.

IV.

Palātas revidenti veica strukturētāku pārbaudi nekā Komisija, uzmanību galvenokārt pievēršot nelielam skaitam būtisku un riskantu sastāvdaļu. Ja Komisija izmantotu līdzīgu pieeju, nebūtu jāpalielina to *Eurostat* darbinieku skaits, kuri veic pašu resursu vajadzībām izmantoto NKI datu pārbaudes.

V.

Komisija pabeidza pārbaudes ciklu 2012. gada janvārī. Pārāk daudz bija noteiktas vispārējās atrunas, un Komisija nepietiekami pārbaudīja būtiskas izmaiņas, ko dalībvalstis veica no 2008. gada līdz 2011. gadam.

KOPSAVILKUMS

VI.

Var gaidīt, ka Komisijas veiktās pārbaudes uzlabos dalībvalstu NKI datu kvalitāti, tomēr Palāta secina, ka šīs pārbaudes nebija pietiekami strukturētas un mērķtiecīgas šādu iemeslu dēļ:

- a) **pārbaudes stratēģija/pieeja:** Komisija neatbilstoši plānoja savu darbu un noteica prioritātes, jo riski nebija pietiekami novērtēti;
- b) **pārbaudes process:** veicot pārbaudes dalībvalstīs, Komisija neizmantoja konsekventu pieeju, un tāpēc jo īpaši tiešās pārbaudes ir nepilnīgas un nav kritēriju, pēc kuriem noteikt valstu īpašās atrunas, un Komisijas darbības dalībvalstu līmenī nebija pietiekamas;
- c) **ziņošana:** par pārbaudēm netika pienācīgi ziņots.

VII.

Palāta revīzijā konstatēja gadījumus, kuros bija būtiskas neatbilstības EKS 95, vai to, ka NKI aplēses nav kvalitatīvas, proti, ticamas, salīdzināmas un pilnīgas. Komisija šos gadījumus nebija atklājusi.

VIII.

Palāta sniedz turpmāk izklāstītos ieteikumus:

- a) Komisijai veikt strukturētu un dokumentētu plānošanu un prioritāšu noteikšanu, saīsināt pārbaudes ciklu un retāk noteikt vispārējās atrunas;
- b) Komisijai, pamatojoties uz riska novērtējumu, veikt būtisko un riskanto NKI sastāvdaļu mērķtiecīgāku pārbaudi, īpašu uzmanību pievēršot tam, vai NKI dati ir pilnīgi, ja iespējams, novērtēt konstatējumu iespējamo ietekmi vai apdraudēto summu un noteikt būtiskuma kritērijus attiecībā uz īpašo atrunu formulēšanu;
- c) dalībvalstu NKI novērtējuma ziņojumos sniegt pilnīgāku, pārredzamāku un konsekventāku pārskatu par Komisijas pārbaudžu rezultātiem; NKI komitejas gada atzinumos: i) iekļaut skaidru novērtējumu par to, vai dalībvalstu NKI dati ir atbilstoši pašu resursu vajadzībām, ii) ievērot NKI regulas prasības un iii) šos atzinumus pareizi izmantot attiecībā uz budžeta procedūru, kā noteikts Pašu resursu regulā; Budžeta ĢD un *Eurostat* gada darbības pārskatos sniegt skaidru un patiesu priekšstatu par dalībvalstu NKI datu pārbaudēm un NKI pašu resursu pārvaldību.

IEVADS

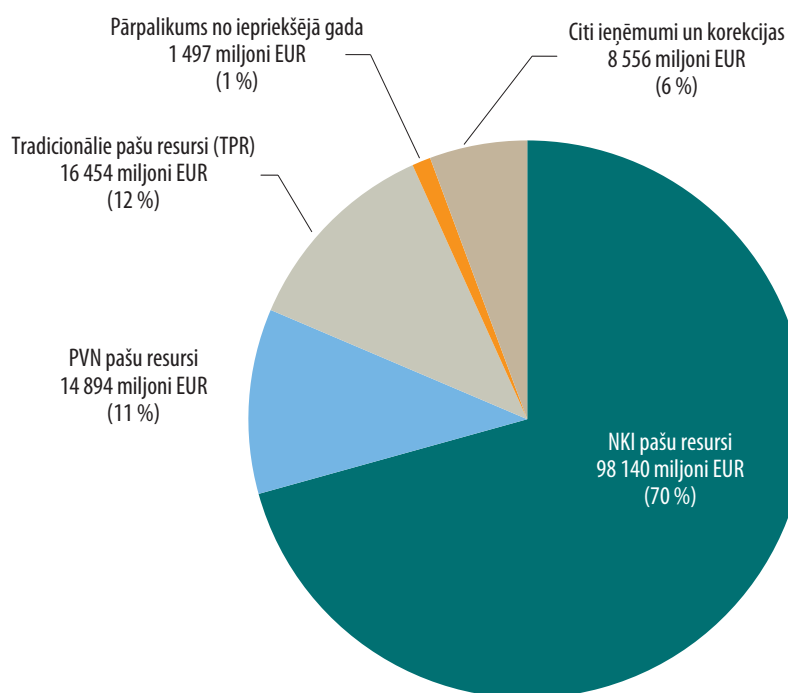
1. ES budžetu finansē no pašu resursiem un pārējiem ieņēmumiem. Ir trīs kategoriju pašu resursi¹: tradicionālie pašu resursi (ievdmuitas nodokļi un cukura ražošanas nodevas, TPR), pašu resursi, kurus aprēķina, ņemot vērā dalībvalstu iekasēto pievienotās vērtības nodokli, un pašu resursi no dalībvalstu nacionālā kopienākuma (NKI) (NKI pašu resursi). ES budžeta ieņēmumu sadalījums 2012. gadā ir attēlots **1. diagrammā**. Galvenais ieņēmumu avots ir NKI pašu resursi².
2. Ņemot vērā TPR, PVN pašu resursu un citu ieņēmumu kopsummu, saņemamā NKI pašu resursu summa ir tāda, kāda nepieciešama budžeta līdzsvarošanai. Šos resursus iekasē no katras dalībvalsts atbilstoši to NKI. Pārskats par dalībvalstu NKI pašu resursu iemaksām 2002., 2007. un 2010. gadā ir sniegts **1 pielikumā**.

¹ Padomes 2007. gada 7. jūnija Lēmums 2007/436/EK, Euratom par Eiropas Kopienu pašu resursu sistēmu (OV L 163, 23.6.2007., 17. lpp.) (Pašu resursu lēmums) un Padomes 2000. gada 22. maija Regula (EK, Euratom) Nr. 1150/2000, ar ko īsteno Lēmumu 94/728/EK, Euratom par Kopienu pašu resursu sistēmu (OV L 130, 31.5.2000., 1. lpp.), ar grozījumiem (Pašu resursu regula).

² Budžeta 14. nodaļa "NKI" un 32. nodaļa "NKI atlikumi".

1. DIAGRAMMA

ES BUDŽETA IEŅĒMUMI 2012. GADĀ

Avots: Eiropas Revīzijas palāta (pamatojoties uz Komisijas finanšu pārskatiem).

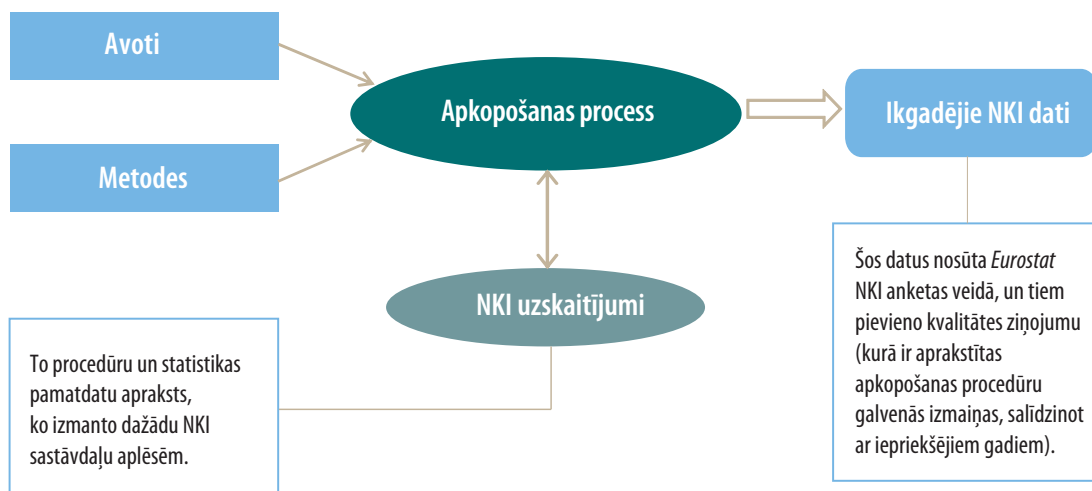
3. Ja dalībvalstij nosaka pārāk augstu (vai pārāk zemu) NKI — kaut arī tas neietekmē kopējos NKI pašu resursus —, citu dalībvalstu iemaksas var tikt samazinātas (vai palielinātas). Pārskats par NKI pašu resursu aprēķinu ir sniegts **II pielikumā**.
4. NKI dati ir makroekonomikas kopējie dati, kurus iegūst dalībvalstu statistikas procesu rezultātā. Šajā ziņojumā ir aprakstīta Palātas revīzija attiecībā uz Komisijas veikto to NKI datu pārbaūžu efektivitāti, kurus izmanto pašu resursu vajadzībām. Palāta novērtēja, vai attiecībā uz *Eurostat* veiktajām pārbaudēm bija noteiktas prioritātes un vai dalībvalstu NKI datu kvalitāte ir jāuzlabo, un sniedza atbilstošu ziņojumu. Palātas Īpašajā ziņojumā Nr. 12/2012³ ir novērtēts, vai Komisija un *Eurostat* ir uzlabojuši precīzas un ticamas Eiropas statistikas izstrādes procesu.
5. NKI aplēsē ņem vērā daudzas un dažādas sastāvdaļas, kuras mēra, izmantojot vislabākos pieejamos statistikas avotus un metodes. Apkopošanas procedūrām ir jābūt saskaņā ar Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmas (EKS 95) prasībām⁴. Tas ir sarežģīts process. Nacionālo kontu apkopošanas process, kura rezultātā tiek iegūti NKI dati, ir attēlots **2. diagrammā**.

³ Īpašais ziņojums Nr. 12/2012 "Vai Komisija un *Eurostat* ir uzlabojuši precīzas un ticamas Eiropas statistikas izstrādes procesu?" (<http://eca.europa.eu>).

⁴ Padomes 1996. gada 25. jūnija Regula (EK) Nr. 2223/96 par Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmu Kopienā (OV L 310, 30.11.1996., 1. lpp.), ar grozījumiem.

2. DIAGRAMMA

NACIONĀLO KONTU APKOPOŠANAS PROCESS

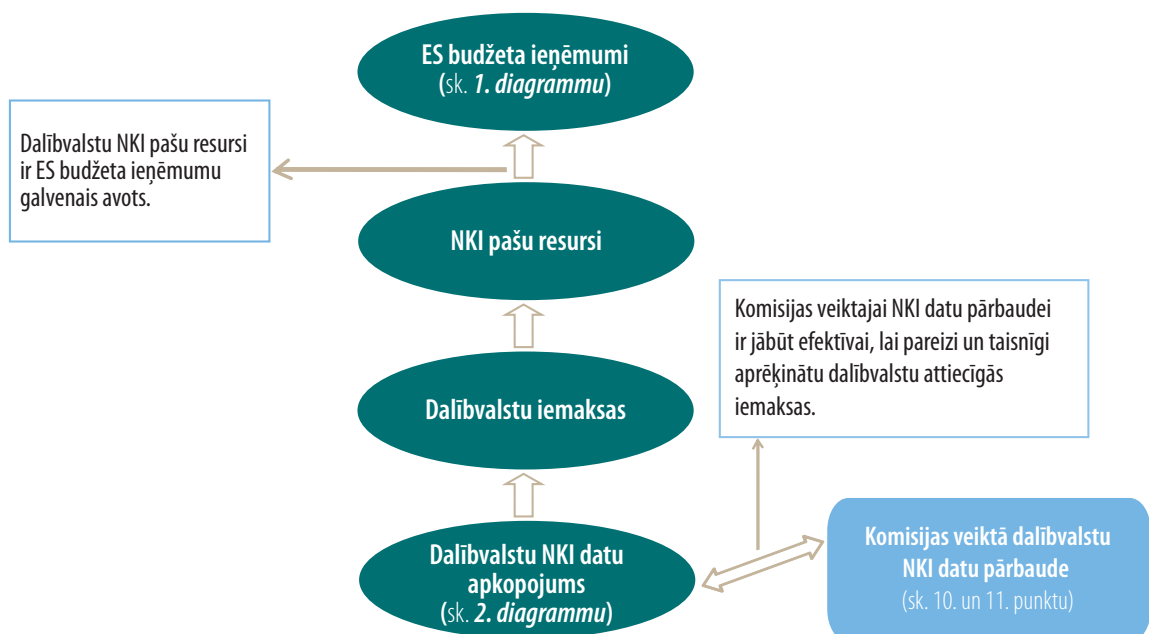
Avots: Eiropas Revīzijas palāta (ERP).

6. Lai gan NKI dati aplēšu metožu un vērtējuma dēļ parasti ir zināmā mērā neprecīzi, to apkopojumu ietekmē arī riski, kuri saistīti ar tādu avotu un metožu izmantošanu, ar ko nevar pareizi izmērīt saimniecisko darbību saskaņā ar EKS 95 grāmatvedības noteikumiem⁵. Piemēram, nepilnīgu vai novecojušu avotu izmantošana mazina nacionālo kontu kvalitāti — tie ir mazāk ticami, salīdzināmi un pilnīgi.
7. Saistība starp NKI datu apkopojumu un NKI pašu resursu aprēķinu ir attēlota **3. diagrammā**, uzsvērot to, cik svarīgas ir Komisijas pārbaudes, lai pareizi aprēķinātu un tādējādi taisnīgi noteiktu atsevišķu dalībvalstu iemaksas.

⁵ Jo īpaši tiem, kas saistīti ar ražošanu, izdevumiem un ienākumiem un kas ir svarīgi, veicot NKI sastāvdaļu aplēsi.

3. DIAGRAMMA

SAISTĪBA STARP NKI DATIEM UN NKI PAŠU RESURSU APRĒĶINU

Avots: ERP.

- 8.** Saskaņā ar NKI regulu⁶ Komisija pārbauda avotus un metodes, kuras dalībvalstis izmanto, lai aprēķinātu NKI, un novērtē, vai NKI dati ir ticami, salīdzināmi un pilnīgi. Tāpēc Komisija pārbauda apkopošanas procedūras, kuras dalībvalstis izmanto nolūkā aprēķināt NKI, lai novērtētu, vai tās atbilst EKS 95. NKI datu pārbaudēm ir jābūt efektīvām, lai nodrošinātu taisnīgumu.
- 9.** NKI dati un nacionālo kontu statistika kopumā ir svarīgi rādītāji politisko lēmumu pieņemējiem, pieņemot svarīgus lēmumus fiskālās un monetārās politikas jomā. Turklāt iekšzemes kopprodukta (IKP) un/vai NKI datus izmanto arī citos nolūkos, piemēram, saistībā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru (*EDP*)⁷ un lai starp dalībvalstīm sadalītu ES izdevumus kohēzijas jomā⁸.

KOMISIJAS VEIKTĀS TŌ NKI DATU PĀRBAUDES, KURUS IZMANTO PAŠU RESURSIEM

PIENĀKUMI KOMISIJĀ UN NKI KOMITEJAS LOMA

- 10.** Budžeta ĢD ir deleģētais kredītrīkotājs attiecībā uz visiem pašu resursiem, bet *Eurostat* pārbauda tos NKI datus, kurus dalībvalstis iesniedz pašu resursu aprēķināšanai.
- 11.** Komisijas veiktajās pārbaudēs piedalās arī NKI komiteja, kurā darbojas dalībvalstu statistikas iestāžu (VSI) pārstāvji un kuru vada *Eurostat*. Šai komitejai ir padomdevēja pilnvaras, tostarp šādas pilnvaras: pieņemt gada atzinumu par to dalībvalstu NKI datu piemērotību, kurus izmanto pašu resursu vajadzībām (sk. 15. punktu), izteikt viedokli par metodoloģijas jautājumiem un EKS 95 interpretāciju, lai uzlabotu NKI datu apkopšanu.

⁶ Padomes 2003. gada 15. jūlija Regula (EK, Euratom) Nr. 1287/2003 par to, kā saskaņot nacionālo kopienākumu tirgus cenās (NKI regula) (OV L 181, 19.7.2003., 1. lpp.).

⁷ Sk. LESD 126. pantu un Padomes 2009. gada 25. maija Regulu (EK) Nr. 479/2009 par to, kā piemērot Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam pievienoto Protokolu par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru (OV L 145, 10.6.2009., 1. lpp.), ar grozījumiem.

⁸ Iestāžu nolīgums starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju par budžeta disciplīnu un pareizu finanšu pārvaldību (OV C 139, 14.6.2006., 1. lpp.).

PĀRBAUDES DARBS

- 12.** Komisijas pārbaudes tiek veiktas saskaņā ar kontroles sistēmu, ko izveidoja Eurostat un apstiprināja NKI komiteja. Lai pārbaudītu dalībvalstu NKI datus par 2002.–2010. gadu, kontroles sistēmā galvenokārt izmanto dalībvalstu to avotu un metožu pārbaudes, kuras izmanto, apkopojot NKI datus (NKI uzskaitījumi).
- 13.** Pārbaudes laikā tiek veiktas visu NKI sastāvdaļu apkopošanas procedūru dokumentārās pārbaudes (visaptverošā pieeja), izmantojot NKI uzskaitījumu novērtējuma anketu (GIAQ)⁹. Kopš 2007. gada tiek veikta arī vienas vai divu NKI sastāvdaļu tiešā pārbaude. Eurostat izmanto šo pieeju, lai pārbaudītu, vai NKI uzskaitījumu¹⁰ avotu un metožu apraksts atbilst faktiski izmantotajai apkopošanas procedūrai, bet neveic atsevišķu NKI sastāvdaļu aplēses. Komisijas veiktās dalībvalstu NKI uzskaitījumu pārbaudes cikls ir aprakstīts **III pielikumā**.

⁹ Šajā anketā ir apkopotī 265 sīki izstrādāti jautājumi, uz kuriem ir jāatbild.

¹⁰ Šajā procesā izmanto arī procesu tabulas (PT), kurās ir sniegti NKI apkopošanas procesa kvantitatīvie dati.

¹¹ Sk. NKI regulas 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu.

ZIŅOŠANAS PRASĪBAS

- 14.** Pārbaudes cikla beigās Eurostat sagatavo novērtējuma ziņojumus, kuros ir sniegts pārskats par dalībvalstu NKI datu kvalitāti un norādes uzlabojumiem. Šos ziņojumus iesniedz NKI komitejai, un Komisija tos izmanto, lai noteiktu īpašās atrunas. **Izcēlumā** ir paskaidrots, kas ir NKI atrunas un kādos gadījumos tās izmanto.
- 15.** NKI komiteja katru gadu pārbauda dalībvalstu iesniegtās NKI anketas un kvalitātes ziņojumus. Tā sniedz atzinumu par NKI datu piemērotību pašu resursu vajadzībām "attiecībā uz to ticamību, salīdzināmību un pilnīgumu [...], ņemot vērā izmaksu un ieguvumu principu"¹¹.

- 16.** Budžeta ĢD ņem vērā NKI komitejas atzinumu saistībā ar NKI pašu resursu atlikumu korekcijas aprēķinu. Budžeta korekcijas var ierosināt tikai, pamatojoties uz izmaiņām iepriekšējo gadu NKI datos, uz kuriem attiecas minētais atzinums.
- 17.** Kā noteikts Finanšu regulā¹², deleģētais kredītrīkotājs ziņojumu par savu pienākumu izpildi iekļauj gada darbības pārskatā (GDP). Finanšu regulā ir noteikts, ka GDP norāda darbības rezultātus, ņemot vērā izvirzītos mērķus, ar minētajām darbībām saistītos riskus, pieejamo resursu pielietojumu un iekšējās kontroles sistēmas lietderību un efektivitāti. Budžeta ĢD un *Eurostat* GDP ziņo par NKI pašu resursu pārvaldību.

¹² Sk. 60. panta 7. punktu Padomes 2002. gada 25. jūnija Regulā (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 par Finanšu Kopienų vispārējam budžetam (OV L 248, 16.9.2002., 1. lpp.), ar grozījumiem.

IZCĒLUMS

NKI ATRUNAS

NKI atrunas ir mehānisms, ko izmanto, lai NKI datus par attiecīgo gadu varētu pārskatīt pēc tiesību aktos noteiktā četrus gadu termiņa. Komisija (vai izņēmuma gadījumā dalībvalstis) paziņo par atrunu noteikšanu saskaņā ar Pašu resursu regulas 10. panta 7. punktu.

Vispārējās atrunas attiecas uz dalībvalstu visu NKI sastāvdaļu apkopojumu, un tās galvenokārt ir izmantotas tad, ja *Eurostat* veiktā NKI uzskaitījumu pārbaude tiek veikta ilgāk par četriem gadiem. Kad *Eurostat* pārbaude ir pabeigta, šīs atrunas tiek atceltas un to vietā tiek formulētas īpašās atrunas.

Īpašās atrunas attiecas uz atsevišķu NKI sastāvdaļu aplēsi. Šīs atrunas nosaka katrai dalībvalstij atsevišķi, un tās atceļ tad, kad *Eurostat* apstiprina, ka valstu statistikas iestādes nacionālajos kontos ir veikušas vajadzīgos apkopšanas procedūru uzlabojumus.

REVĪZIJAS TVĒRUMS, PIEEJA UN METODES

- 18.** Palātas revīzijā pārbaudīja, vai Komisijas veiktās to NKI datu pārbaudes, kurus izmanto pašu resursu vajadzībām, bija labi strukturētas un mērķtiecīgas. Revīzijā pārbaudīja Komisijas veiktās pārbaudes attiecībā uz ES-25¹³ dalībvalstu NKI datiem par 2002.–2007. gadu¹⁴, galveno uzmanību pievēršot *Eurostat* veiktajām NKI uzskaitījumu pārbaudēm. Šīs pārbaudes cikls tika pabeigts 2012. gada janvārī.
- 19.** Palātas novērtējumā bija apskatīti šādi trīs jautājumi:
- vai *Eurostat* pienācīgi plānoja pārbaudes un noteica prioritātes;
 - vai *Eurostat* efektīvi pārbaudīja NKI datu kvalitāti attiecībā uz to ticamību, salīdzināmību un pilnīgumu;
 - vai par *Eurostat* pārbaudēm tika pienācīgi ziņots (par to pilnīgumu, pārredzamību un konsekvenci).
- 20.** Revīzijas pamatā ir *Eurostat* veiktās pārbaudes (sk. 30. punktu). Palāta veica pārbaudi, ņemot par paraugu desmit dalībvalstu lietas (sk. **I pielikumu**). Palāta veica revīziju uz vietas piecās dalībvalstīs. Pārskats par revīzijas pieeju un metodēm ir sniegts **IV pielikumā**.
- 21.** Komisijas veiktā darba novērtēšanai izmantoto revīzijas kritēriju pamatā ir pārbaudītu pasākumu labas prakses kopums, ko izstrādājusi Palāta, ņemot vērā ES noteikumus un attiecīgos iekšējās kontroles principus¹⁵.
- 22.** Par labas prakses piemēriem jo īpaši uzskata šādas darbības:
- plānojot pārbaudes un nosakot prioritātes, veic kvalitatīvu riska novērtējumu un izmaksu un ieguvumu analīzi;
 - veic atlasīto riskanto un būtisko NKI sastāvdaļu padziļinātu pārbaudi¹⁶;
 - pilnīgi, pārredzami un konsekventi ziņo par veiktajām pārbaudēm.

¹³ ES-10 dalībvalstu NKI dati attiecas tikai uz laikposmu no 2004. līdz 2007. gadam. *Eurostat* veiktā Bulgārijas un Rumānijas NKI datu pārbaude tika pabeigta tikai 2013. gada janvārī, un tāpēc šīs dalībvalstis revīzijā netika pārbaudītas.

¹⁴ NKI dati par laiku no 2008. līdz 2010. gadam neietilpst Palātas veiktās revīzijas tvērumā, jo līdz revīzijas sākumam šo datu pārbaude nebija pabeigta.

¹⁵ Trešveja komisijas organizāciju atbalsta komitejas (COSO) sistēma, uz ko Komisija atsaucas saistībā ar Komisijas pārraudzības un kontroles sistēmām.

¹⁶ Šis termins attiecas uz Palātas veiktajām pārbaudēm, kas nav tiešās pārbaudes, kuras attiecas uz Komisijas darbu. Šīs pārbaudes ir līdzīgas, lai gan padziļinātās pārbaudes tvērums un mērķi ir plašāki nekā tiešās pārbaudes tvērums un mērķi. Neviena kontroles procedūra neietver NKI sastāvdaļu aplēses aprēķinu.

- 23.** Šie aspekti ir precīzāk aprakstīti konsolidētajā sistēmā "Palātas kontroles modelis" (sk. **V pielikumu**).

APSVĒRUMI

VAR GAIDĪT, KA KOMISIJAS VEIKTĀS PĀRBAUDES UZLABOS DALĪBVALSTU NKI DATU KVALITĀTI, TOMĒR...

24. Komisija apmeklēja ES-25 dalībvalstis un analizēja to NKI uzskaitījumus, sākot no 2007. gada sākuma līdz 2012. gada sākumam. Rezultātā tika formulētas vairākas īpašās atrunas, un var gaidīt, ka tās uzlabos dalībvalstu NKI datu kvalitāti.

¹⁷ Sk. NKI regulas 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu.

... PĀRBAUDES NEBIJA PIETIEKAMI STRUKTURĒTAS UN MĒRĶTIECĪGAS, JO...

25. Turpmākie apsvērumi izriet no labas prakses aspektiem, kurus Palāta izmantoja, veicot NKI datu pārbaudi (sk. 21.–23. punktu). Apsvērumi ir izklāstīti saistībā ar pārbaudes stratēģiju/pieeju, pārbaudes procesu un ziņošanu.

... EUROSTAT PIENĀCĪGI NEPLĀNOJA DARBU UN NENOTEICA PRIORITĀTES

26. Darbs ir jāplāno, lai pārbaudes pieeja būtu sekmīga un lai resursi tiktu novirzīti prioritārajās jomās. Tas ir īpaši svarīgi tādā ļoti sarežģītā statistikas jomā kā nacionālie konti, kad apkopošanas procesu nevar pienācīgi novērtēt, izmantojot visaptverošu pieeju, jo nepietiek resursu.
27. Palāta izmantoja "mērķtiecīgu pieeju", saskaņā ar kuru pārbaudes jomas tiek sadalītas pēc prioritātēm, ņemot vērā nacionālo kontu apkopošanas kvalitatīvu riska novērtējumu (sk. 31. un 32. punktu) un izmaksu un ieguvumu analīzi (sk. 33.–36. punktu).
28. Palāta uzskata, ka Komisija pienācīgi neplānoja darbu un nenoteica prioritātes attiecībā uz dalībvalstu NKI datu pārbaudēm, piemērojot izmaksu un ieguvumu principu, kas paredz ņemt vērā katras NKI sastāvdaļas būtiskumu un kvalitatīvi novērtēt ar apkopošanu saistītos riskus. Eurostat skaidri un savlaicīgi neziņoja NKI komitejai par gadījumiem, par kuriem uzskata, ka jāpiemēro izmaksu un ieguvumu princips¹⁷.

- 29.** *Eurostat* iekšējās revīzijas nodaļa¹⁸ 2011. gada augustā arī pauda bažas par to, ka pārbaūžu plānošanā netiek ņemti vērā riski. *Eurostat* IRN ieteica plānošanā izmantot riska novērtējuma matricu, tostarp atlasīt sastāvdaļas tiešajām pārbaudēm un noteikt apskatāmos jautājumus, veicot salīdzinošo analīzi starp dalībvalstīm un noteiktā laikā. Līdz 2013. gadam septembrim šie ieteikumi nebija īstenoti.
- 30.** Lai parādītu, vai Palātas mērķtiecīgā pieeja nodrošinātu pievienoto vērtību Komisijas pārbaudes sistēmas efektivitātei, Palāta salīdzināja *Eurostat* veiktās pārbaudes rezultātus ar saviem revīzijas rezultātiem desmit atlasītajās dalībvalstīs, kas aprakstīti turpmākajās nodaļās (sk. 37.–76. punktu).

¹⁸ Iekšējās revīzijas nodaļa (IRN).

NKI SASTĀVDAĻU RISKA NOVĒRTĒJUMS NAV VEIKTS ATBILSTOŠI

- 31.** Palāta veica kvalitatīvu riska novērtējumu atlasītajām desmit dalībvalstīm, galvenokārt ņemot vērā NKI uzskaitījumos iekļauto avotu un metožu kvalitatīvo aprakstu. Tā tika identificētas tās NKI sastāvdaļas, ar kuru apkošanu ir saistīts lielāks risks, ka var netikt ievērota EKS 95.
- 32.** Izmantotā riska novērtējuma matrica un tās izmantošanas rezultāti ir sniegti attiecīgi **VI pielikumā** un **VII pielikumā**. *Eurostat* neveica šādas strukturētas darbības.

IZMAKSU UN IEGUVUMU ANALĪZE NAV VEIKTA PAREIZI

- 33.** Palāta veica izmaksu un ieguvumu analīzi, lai plānotu revīzijas darbu un noteiktu prioritātes. Šīs analīzes pamatā bija kvalitatīvs riska novērtējums, kurā tika ņemts vērā arī NKI sastāvdaļu relatīvais apmērs kopējā ekonomikā. Rezultāti ir sniegti **VIII pielikumā**.

34. Izrietošo riska līmeņa rādītāju izmanto, lai noteiktu prioritātes attiecībā uz NKI sastāvdaļām, kuras pārbauda katrā dalībvalstī, un, to izmantojot, ir vieglāk noteiktā laikā salīdzināt sastāvdaļas vienā dalībvalstī un/vai starp dalībvalstīm. Tādējādi Palāta noteica, kuras NKI sastāvdaļas ir padziļināti jāpārbauda un/vai attiecībā uz kurām sastāvdaļām ir jāveic dokumentārā pārbaude dalībvalstīs. Palāta konstatēja, ka *Eurostat* veica tiešo pārbaudi tikai attiecībā uz vienu no NKI sastāvdaļām, kurai saskaņā ar Palātas veiktās izmaksu un ieguvumu analīzes rezultātiem bija noteikts visaugstākais riska līmeņa rādītājs desmit atlasītajās dalībvalstīs¹⁹.

35. Palāta salīdzināja savas izmaksu un ieguvumu analīzes rezultātus ar tām NKI sastāvdaļām, par kurām *Eurostat* ziņoja kā par "A rīcības punktiem"²⁰, kuri var būtiski ietekmēt NKI aprēķinu, un ar visām tām sastāvdaļām, kuras *Eurostat* pārbaudīja attiecīgajās desmit dalībvalstīs, veicot tiešās pārbaudes.

36. Šis salīdzinošās analīzes rezultātā tika konstatēts, ka *Eurostat*, veicot pārbaudi par Poliju, pārbaudīja tikai lielāko daļu būtisko un riskanto NKI sastāvdaļu. Pārējās deviņās atlasītajās dalībvalstīs *Eurostat* neprasīja veikt uzlabojumus un/vai precīzāk aprakstīt apkopošanas procesu un neveica tiešo pārbaudi šādās četrās svarīgās jomās (kurās riska līmeņa rādītājs pārsniedz atsauces robežvērtību 5):

- *NACE D* (1. red.) darbība "Apstrādes rūpniecība", kas veido no 12 % līdz 21 % no šo valstu NKI;
- *NACE G* (1. red.) darbība "Vairumtirdzniecība, mazumtirdzniecība un remonts"²¹, kas veido no 10 % līdz 12 % no šo valstu NKI;
- *NACE K* (1. red.) darbība "Operācijas ar nekustamo īpašumu, noma un komercpakalpojumi"²², kas veido no 14 % līdz 18 % no šo valstu NKI;
- nodokļi mīnus preču subsīdijas²³, kas veido no 10 % līdz 13 % no šo valstu NKI.

¹⁹ Beļģijā attiecībā uz darbībām ar nekustamo īpašumu, nomu un darījumiem — *NACE K* (1. red.).

²⁰ Šie punkti ir saistīti ar uzlabojumiem attiecībā uz statistikas metodēm, vispusīgākiem un atjauninātiem avotiem un pasākumiem saskaņā ar EKS 95. Netika analizēti B, C, D un E rīcības punkti, kā arī transversāli jautājumi (tie, kuri neattiecas uz A rīcības punktu).

²¹ Beļģija, Vācija, Spānija, Francija, Itālija, Nīderlande un Austrija.

²² Spānija, Itālija, Austrija un Zviedrija.

²³ Beļģija, Francija, Itālija, Nīderlande, Austrija, Zviedrija un Apvienotā Karaliste.

... EUROSTAT DALĪBVALSTU STARPĀ NEPIEMĒROJA KONSEKVENTU PĀRBAUDES METODI

37. Izmantojot kontroles procedūras, kuras ir Komisijas sistēmas pamatā, būtu jānodrošina konsekventa pieeja attiecībā uz to, cik intensīvas un detalizētas ir *Eurostat* veiktās pārbaudes attiecībā uz visām dalībvalstīm.

38. Tika pārskatītas *Eurostat* veiktās NKI uzskaitījumu pārbaudes attiecībā uz desmit atlasītajām dalībvalstīm, un Palāta konstatēja, ka *Eurostat* nebija konsekventi piemērojis kontroles procedūras dalībvalstīs.

PĀRBAUDES, KURU PAMATĀ IR NKI UZSKAITĪJUMU NOVĒRTĒJUMA ANKETA, NAV PIENĀCĪGI DOKUMENTĒTAS

39. *Eurostat* veiktās pārbaudes nebija pienācīgi dokumentētas. Tāpēc Palāta nevarēja pilnīgi novērtēt, vai Komisijas kontroles procedūras ir konsekventi piemērotas dalībvalstīs un vai Komisijas vadības pārraudzība ir veikta pareizi.

- o Uz dažiem *GIAQ* jautājumiem nebija sniegtas atbildes²⁴.
- o Uz *GIAQ* jautājumiem sniegto atbilžu detalizācijas līmenis bija atšķirīgs²⁵.
- o Ne vienmēr bija skaidra sasaiste starp *GIAQ* un *Eurostat* misijas ziņojumos norādītajiem rīcības punktiem²⁶.
- o *Eurostat* veikto rīcības punktu pēcpārbaudi nevarēja pārbaudīt, ja reģistrēšanas datnes nebija atjauninātas un/vai ja tās nebija pietiekami precīzas²⁷.

²⁴ Uz vairāk nekā 20 jautājumiem nebija sniegtas atbildes par situāciju Polijā un Apvienotajā Karalistē.

²⁵ Nepilnīgas atbildes tika sniegtas uz jautājumiem par situāciju Beļģijā, Francijā, Itālijā un Nīderlandē.

²⁶ Beļģija, Francija, Itālija un Nīderlande.

²⁷ Beļģija, Spānija, Itālija un Nīderlande.

NEPILNĪBAS TIEŠAJĀS PĀRBAUDĒS

- 40.** NKI komitejas pieņemtajās pamatnostādnēs ir noteikti vispārējie kritēriji tam, kā atlasīt NKI sastāvdaļas, kurām ir jāveic tiešā pārbaude²⁸. Tomēr nav paskaidrots, kā piemērot šos kritērijus. Atlasot analizējamās jomas, *Eurostat* dažādām dalībvalstīm piemēroja atšķirīgus kritērijus, un tāpēc netika izmantota konsekventa pieeja.
- 41.** Par astoņās no desmit pārbaudītajām dalībvalstīm²⁹ nebija pierādījumu, ka *Eurostat* būtu pārbaudījis valstu statistikas iestāžu veiktās to datu pārbaudes, kurus izmanto, lai novērtētu atlasītās sastāvdaļas. Šajā saistībā rodas bažas par to, vai *Eurostat* pienācīgi pārbaudīja pārraudzības un kontroles sistēmas, kuras minētajās valstu statistikas iestādēs izmanto nacionālo kontu apkopošanā.
- 42.** Juridiskais pamats, saskaņā ar kuru *Eurostat* veica tiešās pārbaudes, bija NKI regula³⁰. Ņemot vērā tiešās pārbaudes mērķus un tvērumu, Palāta uzskata, ka atbilstošāks juridiskais pamats būtu bijusi Pašu resursu regula³¹. Pašu resursu regulā nav noteikts, ka pārbaudēs ir jāpiedalās citu dalībvalstu statistikas iestāžu pārstāvjiem, un tajā ir noteikti konkrēti termiņi, kad Komisijai ir jāsniedz oficiāls ziņojums un kad dalībvalstīm ir jāsniedz atbildes³². Šā pārbaudes cikla gadījumā *Eurostat* neņēma vērā Pašu resursu regulu.

NAV KRITĒRIJU, PĒC KURIEM NOTEIKT VALSTU ĪPAŠĀS ATRUNAS

- 43.** *Eurostat* nenoteica kritērijus, lai noskaidrotu, kuri novērtējuma ziņojuma punkti (sk. 79.–82. punktu) būtu jānosaka kā valstu īpašās atrunas. *Eurostat* nemēģināja aprēķināt iespējamo ietekmi uz NKI, ko radītu nepieciešamie uzlabojumi attiecībā uz atrunām. Tāpēc nebija iespējams novērtēt, vai 103 īpašās atrunas, kas noteiktas ES-25 dalībvalstīm (sk. **IX pielikumu**), ir saskaņā ar izmaksu un ieguvumu principu (sk. 28. punktu).
- 44.** Gadījumi, kad Komisija ir nekonekventi noteikusi valstu īpašās atrunas, ir minēti 62.–64. punktā.

²⁸ Atlasot tiešās pārbaudes sastāvdaļas, var ņemt vērā šādus kritērijus: norāde uz aspektiem, kas ir saistīti ar NKI apkopošanu un aprēķinu, kā arī aprēķini, kas ietver vairākas korekcijas, un ar minēto procesu saistītie iespējamie riski.

²⁹ Visas valstis, izņemot Austriju un Poliju.

³⁰ "Informācijas pārbaudes vizītes", kas minētas regulas 6. pantā.

³¹ "Kontroles apmeklējumi", kas minēti regulas 19. pantā.

³² Komisijai un dalībvalstīm noteiktais termiņš ir trīs mēneši.

TRANSVERSĀLĀS ĪPAŠĀS ATRUNAS IR NOTEIKTAS NEATBILSTOŠI

- 45.** Komisija noteica sešas "transversālās"³³ īpašās atrunas, lai gan tās nav skaidri noteiktas NKI komitejas pieņemtajās procedūrās. Komisija definē šīs atrunas kā norādes, ko paziņo visām dalībvalstīm, lai *Eurostat* varētu salīdzināt attiecīgo apkopošanu nolūkā uzlabot NKI aplēsi.
- 46.** Palāta konstatēja gadījumus, kad atrunas nebija pamatotas, jo attiecīgie apkopšanas jautājumi neietekmēja dalībvalstis (piem., saistībā ar daudzdzīvokļu namiem, jo 14 dalībvalstis norādīja, ka tajās šādi darījumi nav reģistrēti³⁴), un tās minimāli ietekmēja nacionālo kontu kvalitāti (piem., saistībā ar sabiedrībām, kuras darbojas ar minimālu fizisku klātbūtni vai bez fiziskas klātbūtnes, kad paredzamā ietekme uz NKI ir minimāla un galvenokārt attiecas uz mazākām dalībvalstīm).

³³ Pārrobežu īpašuma ienākums, netieši novērtēti finanšu starpniecības pakalpojumi (*F/SIM*), nelikumīgas darbības, shēmas saistībā ar automašīnu pārvēršanu metāllūžņos, daudzdzīvokļu nami un sabiedrības, kuras darbojas ar minimālu fizisku klātbūtni vai bez fiziskas klātbūtnes.

³⁴ Beļģija, Bulgārija, Igaunija, Grieķija, Francija, Kipra, Latvija, Lietuva, Ungārija, Malta, Nīderlande, Rumānija, Slovēnija un Apvienotā Karaliste.

... EUROSTAT NEPIETIEKAMI STRĀDĀJA DALĪBVALSTU LĪMENĪ

- 47.** *Eurostat* būtu pietiekami jāstrādā valstu statistikas iestāžu līmenī, lai noteiktu galvenos ar nacionālo kontu apkopošanu saistītos riskus (sk. **VI pielikumu**) un tādējādi varētu atbilstoši novērtēt NKI datu kvalitāti dalībvalstīs.

EUROSTAT VEIKTO NKI UZSKAITĪJUMU PĀRBAUŽU TVĒRUMS IR IEROBEŽOTS

- 48.** *Eurostat* lietās apkopotie pierādījumi neliecināja, ka galvenie ar apkopšanu saistītie jautājumi būtu pietiekami dziļi pārbaudīti, kā paskaidrots turpmāk tekstā.

NAV PIENĀCĪGI PĀRBAUDĪTI UZŅĒMUMU REĢISTRI UN INSTITUCIONĀLO VIENĪBU UN DARĪJUMU KLASIFIKĀCIJA VISPĀRĒJĀS VALDĪBAS SEKTORĀ

- 49.** Uzņēmumu reģistru kvalitāte³⁵ un detalizētu datu pieejamība, kas ir svarīga, lai pareizi klasificētu institucionālās vienības un darījumus, ir galvenie ar nacionālo kontu apkopošanu saistītie elementi. Par uzņēmumu reģistru pilnīguma pārbaudi un par tirgus / ar tirgu nesaistītu kritēriju piemērošanu³⁶, kā arī par darījumu klasificēšanu vispārējās valdības institucionālajā sektorā ir atbildīgas citas *Eurostat* nodaļas, nevis tā, kura ir atbildīga par to NKI datu pārbaudi, kurus izmanto pašu resursu vajadzībām.
- 50.** Desmit atlasītajās dalībvalstīs nekas neliecināja par to, ka *Eurostat* nodaļa, kura ir atbildīga par NKI datu pārbaudi, būtu pienācīgi pārbaudījusi šos jautājumus, vai nu veicot pārbaudes, vai arī pārskatot citu atbildīgo nodaļu pārbauzu rezultātus. Tas nozīmē, ka ar nacionālo kontu apkopošanu saistītie riski nebija pienācīgi ņemti vērā, jo *Eurostat* nodaļu darbības nebija pietiekami saskaņotas.
- 51.** To apliecina Vācijas nacionālo kontu neatbilstoša korekcija (pamatojoties uz joprojām izmantoto vairāk nekā 20 gadu vecu informāciju), kas tika veikta, lai uzlabotu uzņēmumu reģistra vājo kvalitāti (sk. **1. tabulas** 2. punktu), kā arī valsts slimnīcu klasifikācija un to ieņēmumu daļas uzskaitē Austrijā, kas neatbilst EKS 95.
- 52.** Pēc *Eurostat* pārstāvju apmeklējumiem Austrijā no 2007. līdz 2012. gadam nodaļa, kura ir atbildīga par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru (*EDP*), pauda, ka valsts statistikas iestāde, iespējams, varētu būt nepareizi piemērojusi tirgus / ar tirgu nesaistītus kritērijus, lai nacionālajos kontos klasificētu valsts slimnīcas. *Eurostat* nodaļa, kura ir atbildīga par to NKI datu pārbaudi, kurus izmanto pašu resursu vajadzībām, neņēma vērā šo apsvērumu. Komisijai šajā gadījumā vajadzēja formulēt valsts īpašo atrunu.

³⁵ Uzņēmumu reģistros ir sniegta informācija par aktīvo populāciju statistikas vienībās, kas iesaistītas ekonomiskā darbībā, to vietējām vienībām, juridiskām vienībām, kas veido šos uzņēmumus, kā arī uzņēmumu grupām. Uzņēmumu reģistri ir regulāri jāatjaunina. Apkopojot NKI saskaņā ar ražošanas metodi, vispirms ir jāņem vērā uzņēmumu reģistrā minētās uzņēmumu populācijas analīze.

³⁶ Sk. EKS 95 no 3.27. līdz 3.37. punktam. Jo īpaši, ja mazāk nekā 50 % ražošanas izmaksu tiek segti ar pārdošanu, tad institucionālā vienība ir ārpus tirgus ražotājs un to var klasificēt vispārējās valdības sektorā.

- 53.** Palātas veiktajā dokumentārajā pārbaudē tika konstatēts, ka finansējums, ko vispārējā valdība piešķir, lai samaksātu šo slimnīcu pamatdarbības zaudējumus, Austrijā ir reģistrēts kā subsīdijas par produktiem, kas piešķirtas par pakalpojumiem veselības aprūpes jomā. Šis finansējums ir apmēram 1,5 % no gada NKI³⁷. Saskaņā ar EKS 95³⁸ maksājumus par pakalpojumiem sociālo risku vai vajadzību jomā nedrīkst reģistrēt kā subsīdijas. *Eurostat* īpaši nepārbaudīja šo NKI sastāvdaļu, lai novērtētu, vai reģistrētais darījums būtu bijis uzskatāms par sociālajiem pārvedumiem natūrā. Ja šo darījumu pārklasificētu, Austrijas NKI aplēse palielinātos.

PIERĀDĪJUMU TRŪKUMS ATTIECĪBĀ UZ EUROSTAT PĀRBAUŽU TVĒRUMU UN ŠO PĀRBAUŽU NEPIETIEKAMS TVĒRUMS

- 54.** To *Eurostat* kontroles lietu kvalitāte, kuras attiecas uz Beļģiju, Itāliju un Nīderlandi, bija neatbilstoša, un tāpēc Palāta nevarēja pilnīgi pārbaudīt paveikto. Nevarēja novērtēt, vai attiecībā uz Komisijas atlasītajām minēto trīs dalībvalstu NKI sastāvdaļām Komisija izmantoja Palātas galvenos kontroles mehānismus.
- 55.** Tāpēc ir apšaubāms, ka *Eurostat* ir ievērojis iekšējās kontroles standartu (IKS) prasības, kas paredz, ka veiktais darbs ir atbilstoši jādokumentē ne tikai tāpēc, lai nodrošinātu pienācīgu vadības pārraudzību, bet arī tāpēc, lai nodrošinātu pamatdarbības nepārtrauktību ilgtermiņā³⁹.
- 56.** Turklāt desmit dalībvalstīs, kuras pārbaudīja Palāta, *Eurostat* nebija iekļāvis šādus punktus:
- novērtējums par citu avotu pieejamību un iespējamo izmantošanu apkopošanas procesā;
 - vienību klasificēšana citos institucionālajos sektors, izņemot vispārējās valdības sektoru⁴⁰;
 - nebija ņemti vērā ieteikumi, kas iekļauti valdības deficīta un parāda rēķinājumā, un/vai Monetārās, finanšu un maksājumu bilances statistikas komitejas (*CMFB*) norādījumi attiecībā uz iekšzemes kopprodukta (IKP) un NKI apkopojumu.

Ja minētās trīs nepilnības tiktu novērstas, uzlabotos nacionālo kontu apkopošanas procedūru kvalitāte, un tas ietekmētu arī NKI datu aplēsi.

³⁷ To aprēķināja, pamatojoties uz *Eurostat* publicētajiem datiem par laiku no 2004. līdz 2007. gadam.

³⁸ Sk. 4.38. punktu, kurā noteikts, ka turpmāk tekstā minētos maksājumus nedrīkst reģistrēt kā subsīdijas: "j) valsts pārvaldes maksājumi tirgus ražotājiem, lai pilnīgi vai daļēji samaksātu par precēm un pakalpojumiem, ko tādi tirgus ražotāji tieši un individuāli sniedz mājāsaimniecībām sociālo risku un vajadzību kontekstā (sk. 4.84. punktu) un uz ko mājāsaimniecībām ir ar likumu noteiktas tiesības. Tādus maksājumus iekļauj valsts pārvaldes individuālajos patēriņa izdevumos un vēlāk sociālajos pabalstos natūrā un mājāsaimniecību faktiskajā individuālajā patēriņā.

³⁹ Jo īpaši IKS Nr. 9 "Vadības pārraudzība" un Nr. 10 "Uzņēmējdarbības nepārtrauktība". Sk. paziņojumu Komisijai "Iekšējās kontroles standartu un pakārtotā pamata pārskatīšana — kontroles efektivitātes uzlabošana" (SEC(2007) 1341, 16.10.2007.).

⁴⁰ Jo īpaši attiecībā uz nefinanšu sabiedrībām, mājāsaimniecībām (*HH*) un mājāsaimniecības apkalpojošām bezpeļņas iestādēm (*NPI/SH*). Mājāsaimniecības apkalpojošo bezpeļņas iestāžu sektors bija pareizi klasificēts Apvienotajā Karalistē, jo Komisija bija noteikusi īpašu atrunu.

EUROSTAT NEATKLĀJA PROBLĒMAS SAISTĪBĀ AR ATBILSTĪBU EKS 95 UN NACIONĀLO KONTU APLĒŠU KVALITĀTI

- 57.** Palāta pārbaudes uz vietas veica piecās no desmit dalībvalstīm. Revīzijas rezultātā tika konstatētas neatbilstības EKS 95 un problēmas saistībā ar nacionālo kontu aplēšu ticamību, salīdzināmību un pilnīgumu, kuras *Eurostat* neatklāja. Pārskats par galvenajiem konstatējumiem ir sniegts **1. tabulā**, un tajā ir arī sniegta informācija par to korekciju iespējamo ietekmi, kuras ir nepieciešamas, lai novērstu minētās nepilnības (ja piemēro skaitļos izsakāmas korekcijas), un par to vienību relatīvo apmēru, kuras ir pakļautas riskam (ja piemēro skaitliski neizsakāmas korekcijas⁴¹). Šī informācija tika iegūta Palātas veiktās atlasīto NKI sastāvdaļu padziļinātas pārbaudes rezultātā, un tajā ietilpst novērtējums, kura pamatā ir valstu statistikas iestāžu sniegti dati⁴², neizdarot citas alternatīvas statistiskas aplēses.
- 58.** Attiecībā uz visiem skaitļos neizsakāmajiem apsvērumiem riskam pakļautā NKI daļa ir sastāvdaļu relatīvais apmērs ekonomikā. Palāta noteica divus būtiskuma sliekšņus: nepieciešamo korekciju iespējamā ietekme uz skaitļos izsakāmiem apsvērumiem ir vairāk nekā 0,2 % no NKI, bet skaitļos neizsakāmiem apsvērumiem riskam pakļauto NKI sastāvdaļu relatīvais apmērs ir vairāk nekā 0,5 % no NKI.

⁴¹ Tas nozīmē, ka korekciju ietekme uz NKI nav zināma.

⁴² Kopumā dati ir saistīti ar NKI apkopojumu par pēdējo pamata vai atsaucē gadu.

PALĀTAS KONSTATĒJUMU IESPĒJAMĀ IETEKME UZ DALĪBVALSTU NKI KVALITĀTI

Papildu apraksts par valstīm, ietekmes uz NKI un/vai riskam pakļautā NKI daļas novērtējums					
Apsvērumi	Vācija	Spānija	Francija	Itālija	Apvienotā Karaliste
1. Nacionālajos kontos nepareizi reģistrēta nomas maksa par zemi	Nomas maksa par zemi dažos gadījumos nav atskaitīta no starppatēriņa (IC)	Nomas maksa par zemi dažos gadījumos nav atskaitīta no IC un faktiskajiem rezultātiem	Nav attiecināms	Nomas maksa par zemi nav atskaitīta no faktiskajiem rezultātiem (nav spēka Komisijas noteiktā atruna)	Nav attiecināms
	Nebūtiski konstatējumi (riskam pakļautā NKI daļa: 0,05 %)	Nebūtiski konstatējumi (riskam pakļautā NKI daļa: 0,15 %)		Nebūtiski konstatējumi (riskam pakļautā NKI daļa: 0,15 %)	
2. Finanšu gadu nodalīšanas procedūras balstītas uz novecojušiem pieņēmumiem vai neizdarītām konceptuālām korekcijām	Finanšu gadu nodalīšanas procedūras attiecībā uz pašu konta faktiskajiem rezultātiem, nelieliem instrumentiem un uzņēmumu reģistru (UR), pamatojoties uz novecojušiem pieņēmumiem	Nav attiecināms	Nav attiecināms	Nav attiecināms	Konceptuālas korekcijas nav veiktas attiecībā uz nelieliem instrumentiem, arodvēstulību, personāla apmācības izmaksām, darbinieku komandējumiem un iztikas līdzekļiem
	Būtiski konstatējumi (riskam pakļautā NKI daļa: 0,73 %)				Konstatējumi, kurus nevar izmērīt
3. Nav pietiekami ņemti vērā nepareizi ziņojumi, neregistrētas vienības un izvairšanās no nodokļu maksāšanas	Nav pietiekami ņemti vērā nepareizi ziņojumi, neregistrētas vienības un izvairšanās no nodokļu maksāšanas	Nav pietiekami ņemti vērā nepareizi ziņojumi un ar PVN saistīta krāpšana bez sabiedrotajiem	Korekcijas attiecībā uz neregistrētu vienību pilnīgumu balstītas uz novecojušiem pieņēmumiem; tās nav dokumentētas	Nepilnīga pilnīguma aplēses korekcija attiecībā uz nelikumīgiem darbiniekiem un nepareiziem ziņojumiem	Nav pārbaudīts (jo Komisija šajā jomā ir noteikusi īpašo atrunu)
	Būtiski konstatējumi (riskam pakļautā NKI daļa: 1,59 %)	Būtiski konstatējumi (riskam pakļautā NKI daļa: 6,31 %)	Būtiski konstatējumi (riskam pakļautā NKI daļa: 0,74 %)	Būtiski konstatējumi (riskam pakļautā NKI daļa: 11,81 %)	
4. Nacionālajos kontos ir nepareizi reģistrētas ES dotācijas	—	Nav pārbaudīts (jo Komisija šajā jomā ir noteikusi īpašo atrunu)	—	—	—
	Nebūtiski konstatējumi (ietekme uz NKI: +0,11 %)	Nebūtiski konstatējumi (ietekme uz NKI: +0,09 %)	Nebūtiski konstatējumi (ietekme uz NKI: +0,11 %)	Nebūtiski konstatējumi (ietekme uz NKI: +0,11 %)	Nebūtiski konstatējumi (ietekme uz NKI: +0,11 %)
5. Nepietiekami kvalitatīvas izplatīšanas uzcenojuma aplēses	Aprēķinot preču izplatīšanas uzcenojumu, nav izmantota NKI komitejas ieteiktā metode	Nav attiecināms	Nav novērtēts	Nav attiecināms	Nav attiecināms
	Būtiski konstatējumi (riskam pakļautā NKI daļa: 10,60 %)				

Skaitļos neizsakāmie apsvērumi

Skaitļos izsakāmie apsvērumi

Apsvērumi, kurus nevar izmērīt

1. TABULA

Papildu apraksts par valstīm, ietekmes uz NKI un/vai riskam pakļautā NKI daļas novērtējums					
Apsvērumi	Vācija	Spānija	Francija	Itālija	Apvienotā Karaliste
6. Nepietiekami kvalitatīvas aplēses attiecībā uz nomu (NACE K, 1. red.)	Finanšu nomas reģistrēšana	Nav aplēses par programmatūru ražošanu pašu galapatēriņam ārpus tirgus ražotājiem	Pārāk zemu novērtēts /C mājokļu pakalpojumiem	Pārāk zemu novērtēts /C mājokļu pakalpojumiem	Nav attiecināms
	Nebūtiski konstatējumi (riskam pakļautā NKI daļa: 0,29 %)	Nebūtiski konstatējumi (ietekme uz NKI: +0,01 %)	Būtiski konstatējumi (ietekme uz NKI: -1,18 %)	Būtiski konstatējumi (ietekme uz NKI: -1,50 %)	
7. Nepietiekami kvalitatīvas aplēses attiecībā uz veselību un sociālo aprūpi (NACE N, 1. red.)	Nav novērtēts	Neatbilstošs to tirgus ražotāju aplēses novērtējums, kas nav slimnīcas	Nepilnības sociālās aprūpes aplēsē	Nav novērtēts	Nav novērtēts
	—	Būtiski konstatējumi (riskam pakļautā NKI daļa: 1,77 %)	Nebūtiski konstatējumi (ietekme uz NKI: +0,15 %)	Nav novērtēts	
8. NPISH klasifikācija un novērtējums neatbilst EKS 95 prasībām (bruto pievienotā vērtība vai izdevumi)	—	—	—	Nav attiecināms	Nav pārbaudīts (jo Komisija šajā jomā ir noteikusi īpašo atrunu)
13. Nepareizi vai nekonsekventi piemērota grāmatvedības metode attiecībā uz ieņēmumiem, nodokļiem un subsīdijām	Nav novērtēts	Nav novērtēts	Nepareizi reģistrēti nodokļi par automašīnu kustību un ieņēmumiem no pašvaldības	Nav novērtēts	Nekonsekventi piemērota grāmatvedības metode attiecībā uz produktu nodokļiem un subsīdijām, kas izriet no nepilnībām apkopšanas procedūrā saistībā ar pāreju no faktiskā rezultāta izteikšanas ražotāja cenās uz bāzes cenām
	—	Būtiski konstatējumi (riskam pakļautā NKI daļa: 1,78 %)	Būtiski konstatējumi (riskam pakļautā NKI daļa: 0,87 %)	Būtiski konstatējumi (riskam pakļautā NKI daļa: 0,73 %)	Būtiski konstatējumi (riskam pakļautā NKI daļa: 6,87 %)
Kopējā ietekme uz NKI (skaitļos izsakāmie apsvērumi)	+0,11 %	+0,01 %	-0,90 %	-1,39 %	+0,11 %

Skaitļos neizsakāmie apsvērumi

Skaitļos izsakāmie apsvērumi

Apsvērumi, kurus nevar izmērīt

Avots: ERP (pamatojoties uz Palātas veiktu NKI sastāvdaļu padziļinātu pārbaudi).

VALSTU ĪPAŠĀS ATRUNAS, KURAS KOMISIJA NAV NOTEIKUSI

59. Ņemot vērā Palātas noteiktos robežlielumus, Komisijai būtu vajadzējis noteikt īpašās atrunas šādās jomās:

- korekcijas, kas balstītas uz novecojušiem pieņēmumiem (joprojām izmantota vairāk nekā 20 gadu veca informācija) Vācijā. Šīs korekcijas veido 0,73 % no Vācijas NKI;
- nepietiekami atspoguļota situācija ēnu ekonomikas jomā⁴³ Vācijā un Spānijā, un nepilnīgas šīs sastāvdaļas aplēses Francijā un Itālijā;
- nepietiekami kvalitatīva izplatīšanas uzcenojuma aplēse Vācijā;
- nepietiekami kvalitatīva aplēse attiecībā uz nomas pakalpojumiem Francijā⁴⁴ un Itālijā;
- nepietiekami kvalitatīvas aplēses attiecībā uz veselību un sociālo aprūpi Spānijā (šo aplēšu ievērojama daļa bija balstīta uz 2000. gada apsekojumu, kurā bija aptverta tikai Madrides kopiena, kuras pārstāvība nebija novērtēta);
- māsaimniecības apkalpojošo bezpeļņas iestāžu (*NPISH*) klasificēšana un novērtēšana Vācijā, Spānijā un Francijā nav pilnīgi atbilstoša EKS 95 (šā sektora izdevumu bruto pievienotā vērtība ir no 0,7 % līdz 1,8 % no šo dalībvalstu NKI);
- nekonsekventi piemērota grāmatvedības metode attiecībā uz produktu nodokļiem un subsīdijām Apvienotajā Karalistē, novērtējot faktiskos rezultātus.

ĒNU EKONOMIKAS APLĒSE NAV PILNĪBĀ SALĪDZINĀMA STARP DALĪBVALSTĪM

60. Apkopošanas procedūras, kuras izmanto ēnu ekonomikas aplēsēm piecās dalībvalstīs, kurās tika veiktas pārbaudes uz vietas, nav pilnībā salīdzināmas, jo tās ne visos gadījumos atbilst Komisijas norādījumiem attiecībā uz pilnīgumu⁴⁵.

61. Ņemot vērā valstu statistikas iestāžu aplēstos ievērojamos ēnu ekonomikas līmeņus, šo aplēšu kvalitātes uzlabošana būtiski ietekmētu NKI. Tomēr šo ietekmi nevar izteikt skaitļos.

⁴³ Valsts grāmatvežiem ir jo īpaši svarīgi, lai saimnieciskā darbība tiktu mērīta visaptveroši, tostarp nelikumīga saimnieciskā darbība (t. i., "ēnu ekonomika") un neregistrēta saimnieciskā darbība.

⁴⁴ Māsaimniecību starpposma patēriņa aplēse sasniedza 3,3 % no tiešajiem rezultātiem, taču citos institucionālajos sektoros piemērotā likme pārsniedza 15 %. Tik liela atšķirība norāda uz to, ka šīs sastāvdaļas apkopošanā ir problēmas.

⁴⁵ Jo īpaši Komisijas 1994. gada 22. februāra Lēmumam 94/168/EK, Euratom par pasākumiem, kas jāveic, lai īstenotu Padomes Direktīvu 89/130/EEK, Euratom par to, kā saskaņot nacionālā kopprodukta noteikšanu pēc tirgus cenām (OV L 77, 19.3.1994., 51. lpp.), Komisijas 1998. gada 24. jūlija Lēmumam 98/527/EK, Euratom par PVN slēpšanas uzskaiti nacionālo kontu sistēmā (neatbilstība starp teorētiskajiem un faktiskajiem PVN ieņēmumiem) (OV L 234, 21.8.1998., 39. lpp.) un NKI komitejas 2005. gada jūlija Dokumentam Nr. 50 "Eurostat tabulu pieeja attiecībā uz norādījumiem pilnīguma jomā".

KOMISIJA NE VIENMĒR BIJA KONSEKVENTI NOTEIKUSI ĪPAŠĀS ATRUNAS

- 62.** *1. tabulā* sniegtie konstatējumi, kas ir klasificēti kā nebūtiski, attiecas uz mazāk būtiskiem jautājumiem, un Palāta uzskata, ka tiem nav jānosaka īpašās atrunas. Tomēr ir norādīts, ka dažās jomās Komisija dalībvalstij ir noteikusi valsts īpašo atrunu, nepārbaudot, vai tāda pati apkopošanas problēma bija aktuāla citā dalībvalstī, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi.
- 63.** Komisija nedrīkstēja noteikt atrunas attiecīgajās jomās, vai arī tai bija jānosaka atrunas visām dalībvalstīm, kurās ir jāveic uzlabojumi. Turpmāk ir sniegti piemēri gadījumiem, kad Komisija nekonsekventi noteica valstu īpašās atrunas (sk. **IX pielikumu**):
- atruna tika noteikta Spānijai par nacionālajos kontos nepareizi reģistrētiem nelielajiem instrumentiem, bet atruna netika noteikta Apvienotajai Karalistei, kurā ir konstatētas līdzīgas problēmas saistībā ar šīs sastāvdaļas reģistrēšanu;
 - Spānijai tika noteikta atruna arī par ES dotāciju reģistrēšanu, bet atruna netika noteikta Vācijai, Francijai, Itālijai un Apvienotajai Karalistei, kas arī neatbilstoši reģistrē šos darījumus;
 - atruna tika noteikta Itālijai⁴⁶ par nomas maksas par zemi reģistrēšanu, bet atruna netika noteikta Vācijai un Spānijai, kas arī neatbilstoši reģistrē nomas maksu par zemi;
 - atruna tika noteikta Polijai, jo tā nebija iekļāvusi aplēsi par programmatūrām pašu galapatēriņam, bet atruna netika noteikta Spānijai, kas arī neregistrē šādas programmatūras galapatēriņam ārpusstargus ražotājiem.
- 64.** Šādas problēmas nebūtu radušās, ja Komisija būtu noteikusi kritērijus, pēc kuriem nosaka valstu īpašās atrunas (sk. 43. punktu), un ja Komisija būtu veikusi pietiekamu darbu dalībvalstu līmenī, lai novērstu neatbilstības.

⁴⁶ Tomēr šis Komisijas noteiktās atrunas tvērums neattiecas uz nomas maksas par zemi atskaitīšanu no faktiskajiem rezultātiem.

MĒRĶTIECĪGĀKAS PĀRBAUDES IETEKMĒTU DALĪBVALSTU ATTIECĪGĀS IEMAKSAS

- 65.** *1. tabulā* ir sniegts Palātas rezultātu novērtējums saistībā ar EKS 95 nepareizu piemērošanu un kvalitātes trūkumu attiecībā uz 19 atlasītajām NKI sastāvdaļām piecās dalībvalstīs. Šīs problēmas saistībā ar nacionālo kontu aplēses apkopošanu neietekmē kopējos NKI pašu resursus, kas ir pieejami ES budžeta finansēšanai⁴⁷, bet tās ir svarīgas, lai aprēķinātu dalībvalstu individuālās iemaksas.
- 66.** Apmeklēto dalībvalstu ikgadējās iemaksas par 2002.–2007. gadu būtu bijušas citādas, ja būtu pareizi piemērota EKS 95 un ja aplēšu kvalitāte būtu bijusi pietiekama. Tā kā Komisija nenoteica atrunas šajās jomās, to ietekmi vairs nevar ņemt vērā attiecībā uz budžetu, labojot NKI atlikumus. Tomēr, ņemot vērā Palātas veikto darbu, nevar noteikt, cik lielām šīm iemaksām vajadzēja būt:
- skaitļos izsakāmo apsvērumu iespējamā ietekme uz ikgadējām iemaksām apmeklēto dalībvalstu budžetā bija no +0,4 % līdz –1,1 %. Tas balstīts uz pieņēmumu, ka piecās attiecīgajās dalībvalstīs vai pārējo 22 dalībvalstu NKI aplēsēs nebūtu jāveic citas izmaiņas attiecībā uz NKI sastāvdaļām;
 - dalībvalstu iemaksu aprēķinu var ietekmēt arī nepilnības, kas ir pamatā skaitļos neizsakāmiem apsvērumiem: būtībā nav iespējams izdarīt ticamas aplēses par to ietekmi.
- 67.** Palātas veiktās atlasīto NKI sastāvdaļu pārbaudes piecās dalībvalstīs tādējādi apliecina, ka mērķtiecīgākas var ietekmēt dalībvalstu relatīvās iemaksas budžetā.

⁴⁷ Izmaiņas attiecībā uz atsevišķu dalībvalstu NKI aplēsēm ietekmētu ES kopējā NKI aplēsi. Tomēr tās neietekmē kopējos NKI pašu resursus. ES kopējā NKI aplēses pieaugums (vai samazinājums) izlīdzināsies ar samazinājumu (vai pieaugumu) atbilstoši vienotai likmei, ko piemēro dalībvalstu NKI, lai finansētu budžetu.

... EUROSTAT NOVĒLOTI PABEIDZA PĀRBAUDES CIKLU

- 68.** *Eurostat* pabeidza NKI uzskaitījumu pārbaudi 2012. gada janvāra beigās. Budžeta ĢD paziņoja ES-25 dalībvalstīm par īpašo atrunu formulēšanu attiecībā uz NKI datiem par 2002.–2010. gadu⁴⁸ un atcēla vispārējās atrunas, kas šīm dalībvalstīm bija noteiktas periodam no 2002. līdz 2007. gadam.
- 69.** Komisijas pārbaude attiecībā uz dalībvalstu NKI uzskaitījumiem tika veikta no 2007. gada sākuma līdz 2012. gada sākumam. Palāta uzskata, ka šī pārbaude bija pārāk ilga: no pirmā pārbaudāmo NKI datu atsauces gada līdz gadam, kad pārbaude tika pabeigta, pagāja desmit gadi.
- 70.** Pārbaude bija tik ilga, jo Komisija izmantoja visaptverošu pieeju, un tāpēc *Eurostat* un valstu statistikas iestāžu darba apjoms bija ļoti liels. Pārbaude bija tik ilga arī tāpēc, ka visi informācijas pārbaudes vizīšu ziņojumi un novērtējuma ziņojumi bija jāpieņem NKI komitejai, lai gan tas nav īpaši noteikts NKI regulā, un šīs komitejas sanāksmes notika tikai apmēram trīs reizes gadā.

VISPĀRĒJĀS ATRUNAS IR NOTEIKTAS PĀRĀK BIEŽI

- 71.** Lai ilgjājā pārbaudes procesā varētu labot NKI datus, kurus izmanto pašu resursu vajadzībām, Komisija noteica vispārējās atrunas dalībvalstīm attiecībā uz NKI datiem laikā no 2002. līdz 2007. gadam.
- 72.** Šīs atrunas tika noteiktas pārāk bieži. Tas jāva apiet principu, ka NKI dati ir jāsniedz un jāpārbauda četru gadu laikā, kā noteikts Pašu resursu regulā. Atrunām ir jābūt saistītām tikai ar īpašiem punktiem, kas attiecas uz atsevišķu NKI sastāvdaļu novērtējumu.
- 73.** Budžeta ĢD iekšējās revīzijas nodaļa⁴⁹ 2012. gada jūlijā norādīja, ka, nosakot vispārējās atrunas ilgākiem periodiem, lai varētu labot NKI datus, kurus izmanto pašu resursu vajadzībām, un pēc tam tās aizstājot ar īpašām atrunām, dalībvalstu NKI datus bija iespējams labot vairāk nekā desmit gadus pēc attiecīgajiem gadiem. Tas dalībvalstīs radīja budžeta nenoteiktību.

⁴⁸ Izņemot transversālo atrunu par netieši novērtētiem finanšu starpniecības pakalpojumiem (*FISIM*), kas attiecas tikai uz 2010. gadu, un valstu atrunas, kas noteiktas ES-10 dalībvalstīm un kas attiecas tikai uz periodu no 2004. līdz 2010. gadam.

⁴⁹ Iekšējās revīzijas nodaļa (IRN).

BŪTISKAS IZMAIŅAS NAV PIETIEKAMI PĀRBAUDĪTAS

74. Kad *Eurostat* pabeidza pārbaudi, visas desmit atlasītās dalībvalstis nacionālajos kontos bija veikušas būtiskas izmaiņas⁵⁰ (sk. **2. tabulu**), un tāpēc tika reģistrēti jauni NKI dati, kas ir jāņem vērā pašu resursu vajadzībām.

⁵⁰ Būtiskas regulāras vai pamata izmaiņas ir NKI apkopošanas avotu un metožu izmaiņas, bet būtiskas neregulāras izmaiņas ir būtiskas izmaiņas attiecībā uz metodēm saistībā ar jēdzieniem un definīcijām un/ vai izmantoto klasifikāciju: piem., ES jaunās saimniecisko darbību statistiskās klasifikācijas ieviešana (*NACE*, 2. red.) nacionālajos kontos 2011. gadā vai jaunā grāmatvedības regulējuma ieviešana (EKS 2010). Būtisku izmaiņu gadījumā ir jāveic iepriekšējo gadu NKI datu retrospektīvs aprēķins.

2. TABULA

BŪTISKAS IZMAIŅAS, KO DESMIT DALĪBVALSTIS VEICA LAIKĀ NO 2008. LĪDZ 2011. GADAM UN KO PALĀTA PĀRBAUDĪJA

Atlasītās dalībvalstis	NKI uzskaitījumi, ko <i>Eurostat</i> pārbaudīja attiecīgā pārbaudes cikla kontekstā		Būtiskas regulāras vai pamata izmaiņas, kas veiktas pārbaudes laikā		Jauni/atjaunināti NKI uzskaitījumi
	Iesniegti	Pamata/atsauces gads	Ieviestas	Pārskatītais pamata/atsauces gads	Ja ir, tad norādīt laiku, kad tie iesniegti / Nav / Nav attiecināms (—)
Beļģija	2007. g. maijā	2003. gads	2009. gadā	2006. gads ²	Nav
Vācija	2006. g. decembrī	2000. gads	2011. gadā	2008. gads	Nav
Spānija	2007. g. decembrī	2000. gads	2011. gadā	2008. gads	Nav
Francija	2007. g. jūlijā	2000. gads	2011. gadā	2005. gads	Nav
Itālija	2007. g. decembrī	2000. gads	2011. gadā	2008. gads	Nav
Nīderlande	2006. g. decembrī	2001. gads	— ¹	—	—
Austrija	2007. g. janvārī	2002. gads	2008. gadā	2004. gads	Ir; iesniegti 2009. g. februārī
			2011. gadā	2008. gads	Nav
Polija	2006. g. decembrī	2002. gads	— ¹	—	—
Zviedrija	2008. g. janvārī	2005. gads	2010. gadā	2006. gads	Nav
Apvienotā Karaliste	2007. g. jūlijā	2003. gads	2008. gadā	2005. gads	Ir; iesniegti 2011. g. martā

¹ Izņemot izmaiņas, kuras izriet no *NACE* 2. red. ieviešanas nacionālajos kontos.

² Atsauces gads, attiecībā uz kuru nacionālajos kontos varēja izmantot sīki izstrādātus datus, kas izriet no gada pārskatiem.

Avots: ERP (pamatojoties uz informāciju, kas sniegta *Eurostat* kontroles lietās).

- 75.** Septiņas no astoņām valstu statistikas iestādēm, kuras veica būtiskas regulāras vai pamata izmaiņas pārbaudes laikā, nesagatavoja atjauninātus NKI uzskaitījumus. Tāpēc *Eurostat* bija jāveic analīze, izmantojot nepilnīgu informāciju, kas bija sniegta NKI kvalitātes ziņojumos.
- 76.** Piecās⁵¹ no šīm dalībvalstīm *Eurostat* darbības tvērums bija ierobežots. Tas bija tāpēc, ka bija pārāk maz laika no brīža, kad tika veiktas būtiskas izmaiņas⁵² (2011. gada septembrī), līdz brīdim, kad pārbaude tika pabeigta (2012. gada janvārī). Rezultātā netika veikts jauno avotu un metožu visaptverošs novērtējums, un tiešās pārbaudes pamatā nebija pārskatīts atlasīto NKI sastāvdaļu apkopošanas process.

⁵¹ Vācijā, Spānijā, Francijā, Itālijā un Austrijā.

⁵² Izņemot izmaiņas, kas saistītas ar NACE 2. red. ieviešanu.

⁵³ Šīs norādes jo īpaši attiecas uz aplēsēm izklaides, literatūras un mākslas darbu oriģinālu, kā arī apdrošināšanas un programmatūru jomā un pamatkapitāla patēriņa aplēsēm attiecībā uz ceļiem, tiltiem utt.

... PAR EUROSTAT PĀRBAUDĒM NETIKA PIENĀCĪGI ZIŅOTS

- 77.** Ir svarīgi skaidri un pārredzami ziņot par NKI datu pārbaudēm. Tas ļauj ieinteresētajām personām saprast, kā Komisija ir novērtējusi dalībvalstu NKI, un vajadzības gadījumā atbilstoši rīkoties. Tāpēc Palāta pārbaudīja *Eurostat* sagatavotos novērtējuma ziņojumus par atlasīto dalībvalstu NKI (sk. 79.–82. punktu), NKI komitejas gada atzinumus par laiku no 2002. līdz 2011. gadam (sk. 83.–87. punktu) un *Eurostat* un Budžeta ĢD gada darbības pārskatus par laiku no 2002. līdz 2011. gadam (sk. 88.–92. punktu).
- 78.** Komisijai ir ierobežotas iekšējās norādes par to, kā ziņot par tās NKI datu pārbaudēm un NKI pašu resursu pārvaldību. Tāpēc Komisijas ziņojumi tika pārbaudīti, ņemot vērā Palātas noteiktos pilnīguma, pārredzamības un konsekvences standartus.

EUROSTAT NOVĒRTĒJUMA ZIŅOJUMI PAR DALĪBVALSTU NKI NE VIENMĒR BIJA PILNĪGI, PĀRREDZAMI UN KONSEKVENTI

- 79.** *Eurostat* sagatavoja novērtējuma ziņojumus par dalībvalstu NKI, iekļaujot arī norādes par uzlabojumiem konkrētās valstīs un to iespējamo ietekmi uz NKI un transversāliem jautājumiem. Palāta konstatēja, ka *Eurostat* nav izmantojis nekādus kritērijus, lai izstrādātu norādes par uzlabojumiem konkrētās valstīs vai saistībā ar transversāliem jautājumiem⁵³.

80. Šie ziņojumi tika iesniegti NKI komitejā 2011. gada jūlijā un oktobrī kā dokumentu projekti. Tādējādi valstu statistikas iestādes varēja pārskatīt dažus punktus pirms atrunu noteikšanas un/vai *Eurostat* varēja veikt dažas izmaiņas, lai īstenotu principu, kas paredz vienlīdzīgu attieksmi. Tomēr netika sagatavoti galīgie novērtējuma ziņojumi par dalībvalstu NKI.

81. *Eurostat* 2011. gada decembrī iesniedza dokumentu⁵⁴, kurā bija minēti visi rīcības punkti, kas netika atzīti par pietiekami svarīgiem, lai tos uzskatītu par novērtējuma ziņojumos iekļaujamām norādēm par uzlabojumiem konkrētās valstīs. Tomēr šajā dokumentā bija minēti punkti, kas var ietekmēt NKI un/vai kas ir līdzīgi īpašajām atrunām, ko Komisija ir noteikusi citām dalībvalstīm, piemēram:

- uzņēmumu reģistrs Vācijā (sk. **1. tabulas** 2. punktu);
- korekcijas attiecībā uz krāpšanu ar starppatēriņu (*IC*) viesnīcu un restorānu jomā Nīderlandē;
- nacionālajos kontos nepareizi reģistrēti nelieli instrumenti Nīderlandē, Zviedrijā un Apvienotajā Karalistē;
- aplēse attiecībā uz ar PVN saistītu krāpšanu bez sabiedrotajiem Polijā.

82. Attiecībā uz *Eurostat* novērtējuma ziņojumiem par desmit atlasītajām dalībvalstīm Palātai ir šādi vispārējie apsvērumi:

- nepilnīgi norādīts(-i) pārbaudes mērķis(-i) un tvērums, kā arī nepilnīgi atspoguļots *Eurostat* veiktais darbs;
- nav sniegta skaidra informācija attiecībā uz norāžu par uzlabojumiem konkrētās valstīs un/vai transversālu jautājumu iespējamo ietekmi un attiecībā uz iespēju, ka Komisija varētu par tiem formulēt īpašās atrunas⁵⁵;
- tā kā nav spēkā nekādi būtiskuma kritēriji, nav skaidrs, vai *Eurostat* ziņojumos sniegtie konstatējumi ir novērtējuma piezīmes⁵⁶ un vai *Eurostat* vispārējais secinājums ir pozitīvs vai negatīvs.

⁵⁴ NKI komitejas dokuments Nr. 222 "Citi jautājumi (kas galvenokārt izriet no B, C un D rīcības punkta) attiecībā uz 25 dalībvalstīm".

⁵⁵ Ja šī nepilnība nav novērsta līdz 2011. gada beigām.

⁵⁶ *Eurostat* novērtējuma ziņojumos ir teikts, ka NKI sastāvdaļu apkopošanu "vajadzētu" vai "varētu" uzlabot vai ka ir nepieciešami daži uzlabojumi. Tomēr nav skaidrs, vai tas, ka šie aspekti nav ņemti vērā, ietekmē kopvērtējumu.

NKI KOMITEJAS GADA ATZINUMI NEATBILST TIESĪBU AKTIEM UN NAV INFORMATĪVI

- 83.** NKI komiteja pieņēma paziņojumus, kas nav atzinumi, saistībā ar situāciju Grieķijā 2006. gadā⁵⁷ un ES-10 dalībvalstīs laikā no 2006. līdz 2011. gadam⁵⁸ par to, vai šo dalībvalstu sniegtie NKI dati ir atbilstoši pašu resursu vajadzībām.
- 84.** Grieķijas gadījumā Komisija ievēroja Pašu resursu regulas 10. panta 7. punktu⁵⁹. Komisija izmantoja NKI datus, kas bija norādīti iepriekšējā NKI anketā (2005. gadā) pašu resursu vajadzībām, un 2006. budžeta gadā atlikumi netika laboti.
- 85.** Tomēr šis noteikums netika ņemts vērā attiecībā uz ES-10 dalībvalstīm. Komisija aprēķināja un atbilstoši laboja NKI pašu resursu atlikumus no 2006. līdz 2011. budžeta gadam, lai gan NKI komiteja nesniedza skaidru atzinumu (sk. 16. punktu).
- 86.** Attiecībā uz visiem NKI komitejas atzinumiem, kas sniegti attiecīgajā periodā, Palāta konstatēja, ka:
- ir laba prakse norādīt juridisko pamatu, bet tas nav norādīts;
 - mērķa(-u) un novērtējuma pamata apraksts⁶⁰ ir nepilnīgs;
 - nav skaidrs, vai, ņemot vērā (vispārējās) atrunas, kas minētas atzinumos par ES-15 dalībvalstīm, NKI komitejas vispārējo secinājumu var uzskatīt par pozitīvu vai negatīvu.
- 87.** Ņemot vērā Komisijas pārbaudes stratēģijā/pieejā (sk. 26.–36. punktu) un pārbaudes procesā (sk. 37.–67. punktu) konstatētās nepilnības, *Eurostat* veiktās pārbaudes nav pietiekams pamatojums NKI komitejas atzinumiem. Tā kā *Eurostat* veiktajās pārbaudēs netika atbilstoši ievērots izmaksu un ieguvumu princips, būtu bijis jāierobežo NKI komitejas atzinumu tvērums.

⁵⁷ Sk. Palātas 2006. gada pārskata 4.26. punktu.

⁵⁸ Tāpēc, ka Komisijas veiktā NKI uzskaitījumu pārbaude vēl nebija pabeigta.

⁵⁹ Saskaņā ar šo nosacījumu, kā noteikts NKI regulas 2. panta 2. punktā, jebkādas izmaiņas NKI par iepriekšējiem finanšu gadiem saskaņā ar 5. pantu attiecas uz visām dalībvalstīm saistībā ar izmaiņām attiecīgās dalībvalsts iemaksās NKI pašu resursos. Saskaņā ar NKI regulas 5. pantu NKI komiteja sniedz gada atzinumu par dalībvalstu NKI datu piemērotību pašu resursu vajadzībām.

⁶⁰ *Eurostat* veikto pārbaudžu un darba tvērums.

BUDŽETA ĢD GADA DARBĪBAS PĀRSKATI SNIEDZA TIKAI DAĻĒJU NOVĒRTĒJUMU

- 88.** Budžeta ĢD sniedza nepilnīgu informāciju par NKI pašu resursu pārvaldību, riskiem un kontroli⁶¹ vai par pamatojumu vispārējam secinājumam par vadības un kontroles sistēmām⁶². Lai gan pēdējos gados situācija ir uzlabojusies, tomēr Budžeta ĢD gada darbības pārskatos līdz 2011. gadam bija sniegts tikai daļējs NKI pašu resursu pārvaldības novērtējums.
- 89.** Budžeta ĢD ticamības deklarācijas līdz 2011. gadam nebija pietiekami pamatotas ar pierādījumiem par likumību un pareizību vai pareizu finanšu pārvaldību. Tās attiecās tikai uz NKI pašu resursu aprēķinu precizitāti, nevis pakārtoto datu kvalitāti.
- 90.** Ņemot vērā NKI pašu resursu pārvaldības īpašās iezīmes⁶³, Budžeta ĢD ticamības pamatojumam ir jābūt skaidri aprakstītam Budžeta ĢD gada darbības pārskatos.

⁶¹ Jo īpaši to, kā tiek aprēķinātas ikgadējās iemaksas un korekcijas (iepriekšējo gadu atlikumiem), kā Budžeta ĢD un *Eurostat* sadala pienākumus, kāda loma ir NKI komitejai un kāds ir Budžeta ĢD un *Eurostat* veikto pārbaūžu tvērums un mērķi.

⁶² Tostarp galvenie rādītāji attiecībā uz NKI pašu resursu pārbaūžu likumību, pareizību un pareizu finanšu pārvaldību.

⁶³ ES noteikumi to aprēķināšanai, nacionālo kontu apkopošanas procesa sarežģītība un divu Komisijas dienestu kopējā atbildība (sk. 2.–11. punktu).

EUROSTAT GADA DARBĪBAS PĀRSKATI SNIEDZA TIKAI DAĻĒJU NOVĒRTĒJUMU

- 91.** Lai gan pēdējos gados ir veikti uzlabojumi, *Eurostat* gada darbības pārskatos bija atspoguļots tikai daļējs to NKI datu pārbaūžu novērtējums, kurus izmanto pašu resursu vajadzībām. *Eurostat* nepilnīgi aprakstīja tā veikto NKI pārbaūžu mērķus, tvērumu un rezultātus.
- 92.** *Eurostat* deklarācijās saistībā ar pareizas finanšu pārvaldības principu nebija pietiekamu pierādījumu tam, ka, veicot to NKI datu pārbaudes, kurus izmanto pašu resursu vajadzībām, līdzekļi tika efektīvi izmantoti.

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

- 93.** Palāta secina, ka Komisijas veiktā NKI datu pārbaude nebija pietiekami strukturēta un mērķtiecīga. Sagatavojot turpmāk tekstā sniegtos secinājumus un ieteikumus, Palāta izmantoja pārbažu labas prakses kopumu, kas izveidots tās revīzijas nolūkiem. Šīs prakses pamatā ir strukturētāka un dokumentēta pieeja, un tā nodrošina līdzekļu labāku piešķiršanu, nekā tā, kuru pašlaik izmanto *Eurostat*. Tā kā padziļinātai pārbaudei atlasāmo NKI sastāvdaļu skaitu var pielāgot pieejamajiem resursiem, nebūtu jāpalielina to *Eurostat* darbinieku skaits, kas ir iesaistīti NKI datu pārbaudēs.
- 94.** Palāta konstatēja, ka to NKI datu pārbaudi, kurus izmantoja pašu resursu vajadzībām par 2002.–2007. gadu, Komisija pabeidza novēloti un ka Komisija nepietiekami pārbaudīja būtiskas izmaiņas, kuras dalībvalstis izdarīja laikā no 2008. līdz 2011. gadam. Pārāk bieži bija noteiktas vispārējās atrunas (sk. 68.–76. punktu).
- 95.** *Eurostat* neatbilstoši plānoja pārbaudes un noteica prioritātes, un to apliecina tas, ka, atlasot pārbaudes jomas, nebija pietiekami novērtēti riski, kas saistīti ar nacionālo kontu apkopošanu dalībvalstīs (sk. 24.–36. punktu).
- 96.** *Eurostat*, veicot novērtējumu dalībvalstīs, neizmantoja konsekventu pieeju, un dalībvalstu līmenī veiktais darbs bija nepietiekams. Palātas veiktā revīzija arī parādīja, ka, lai Komisijas pārbaudes būtu efektīvākas, ir jāizmanto strukturētāka un mērķtiecīgāka pieeja (sk. 37.–67. punktu).
- 97.** Par *Eurostat* pārbaudēm netika pienācīgi ziņots (sk. 77.–92. punktu).

PĀRBAUDES STRATĒGIJA/PIEEJA

1. IETEIKUMS. VEIKT STRUKTURĒTU UN DOKUMENTĒTU PLĀNOŠANU UN PRIORITĀŠU NOTEIKŠANU

Komisijai jāveic strukturēta un dokumentēta analīze, kurā ņem vērā izmaksas un ieguvumus, lai varētu plānot pārbaudes un noteikt prioritātes īpašās jomās vai attiecībā uz apkopošanas (pastarpinātajiem) procesiem (sk. 33. punktu). Šādā analīzē jāņem vērā riski, kas saistīti ar nacionālo kontu apkopošanu dalībvalstīs (sk. 32. punktu), un NKI sastāvdaļu relatīvais apmērs kopējā ekonomikā.

Šā riska novērtējuma pamatā būtu jābūt visiem kvalitatīvajiem un kvantitatīvajiem datiem, kas pieejami visās *Eurostat* nodaļās, un vairāk uzmanības jāpievērš apkopošanas procedūrām, kas aprakstītas NKI uzskaitījumos un dalībvalstu jaunākajos NKI kvalitātes ziņojumos (sk. *VII* un *VIII pielikumu*).

2. IETEIKUMS. SAĪSINĀT PĀRBAUDES CIKLA LAIKU UN RETĀK NOTEIKT VISPĀRĒJĀS ATRUNAS

Komisijai jāsaīsina pārbaudes cikla laiks, lai ierobežotu vispārējo atrunu izmantošanu (sk. 68.–70. un 72. punktu).

Šādas atrunas būtu jānosaka tikai izņēmuma gadījumos, kad pastāv liels risks, ka ES finansiālās intereses nav aizsargātas, piemēram, ja pārbaudes cikla laikā vai ik pa laikam dalībvalsts veic būtiskas izmaiņas (sk. 71.–73. punktu).

3. IETEIKUMS. UZLABOT ZIŅOŠANU NKI KOMITEJAI

Eurostat skaidri un savlaicīgi jāziņo NKI komitejai par gadījumiem, kad ir piemērots izmaksu un ieguvumu princips (sk. 28. punktu).

PĀRBAUDES PROCESS

4. IETEIKUMS. VEIKT MĒRĶTIECĪGĀKAS PĀRBAUDES

Komisijas pārbaudes procesā jāiekļauj strukturēts un dokumentēts kvalitatīvs riska novērtējums attiecībā uz NKI uzskaitījumos aprakstītajām apkopošanas procedūrām un būtisko un riskanto NKI sastāvdaļu padziļinātas pārbaudes. NKI sastāvdaļas, kurām veikt padziļinātu pārbaudi, būtu jāatlasa saskaņā ar **1. ieteikumā** aprakstīto izmaksu un ieguvumu analīzi. Padziļinātas pārbaudes tvērumam un mērķiem būtu jābūt plašākiem, nekā tie ir tiešajā pārbaudē, kuru *Eurostat* veica pēdējā pārbaudes ciklā (sk. otro ievilkumu 22. punktā un 33.–36. punktu).

⁶⁴ Sk. 45. zemsvītras piezīmi.

5. IETEIKUMS. PIEVĒRST ĪPAŠU UZMANĪBU NKI PILNĪGUMA PĀRBAUDEI

Komisijai, veicot pārbaudes, vairāk uzmanības jāpievērš dalībvalstu NKI datu pilnīgumam un tam, kā ir piemērotas salīdzinošās aplēses procedūras, lai nacionālajos kontos iekļautu arī datus par ēnu ekonomiku (sk. 60. un 61. punktu). *Eurostat* būtu jāpārbauda, vai visas dalībvalstis ievēro Komisijas pamatnostādnes⁶⁴, un jāveic atbilstošas darbības, lai šis aspekts dalībvalstīs tiktu ņemts vērā salīdzinošā veidā.

6. IETEIKUMS. PILNĪGAS KONTROLES LIETAS UN DOKUMENTI

Komisijai jādokumentē veiktās darbības, tostarp visa informācija saistībā ar pārbaudēm, ko *Eurostat* veic, pamatojoties uz dokumentārām pārbaudēm un/vai valstu statistikas iestāžu apmeklējumiem (sk. 39., 54. un 55. punktu).

Eurostat kontroles lietām jānodrošina iespēja vadībai viegli atrast atlasīto NKI sastāvdaļu pārbažu rezultātus atbilstoši iekšējās kontroles standartiem (IKS).

7. IETEIKUMS. ĪPAŠĀS ATRUNAS NOTEIKT TIKAI BŪTISKU KONSTATĒJUMU GADĪJUMĀ

Lai noteiktu īpašās atrunas, *Eurostat*, ja tas iespējams, jānovērtē rīcības punktu iespējamā ietekme (skaitļos izsakāmiem apsvērumiem) un/vai apdraudētā summa (skaitļos neizsakāmiem apsvērumiem) un jānosaka skaidri būtiskuma kritēriji. Šiem kritērijiem jābūt kvalitatīviem vai kvantitatīviem (sk. 43. un 58. punktu). Atrunas parasti jānosaka īpašām NKI sastāvdaļām saistībā ar rīcības punktiem, kurus valstu statistikas iestādes nav risinājušas noteiktajā laikā un kuriem varētu būt būtiska ietekme.

8. IETEIKUMS. LABĀK SASKAŅOT *EUROSTAT* NODAĻU DARBU

Eurostat labāk jāaskaņo to nodaļu darbs, kuras ir atbildīgas par pašu resursu vajadzībām izmantoto NKI datu pārbaudi, un citu nodaļu darbs, jo īpaši to, kuras ir saistītas ar nacionālajiem kontiem (sk. 49.–53. punktu).

Gadījumā, ja citu *Eurostat* nodaļu darbības var ietekmēt IKP un/vai NKI apkopošanu, būtu jākonsultējas ar NKI komiteju, un galīgais lēmums šajā jomā būtu jāpieņem *Eurostat* atbilstošā hierarhiskajā līmenī.

ZIŅOŠANA

9. IETEIKUMS. UZLABOT ZIŅOŠANU

Eurostat jāuzlabo novērtējuma ziņojumi, lai sniegtu dalībvalstu NKI datu pilnīgu, pārredzamu un konsekventu novērtējumu (sk. 79.–82. punktu).

NKI komitejas gada atzinumos jāiekļauj skaidrs novērtējums par to, vai dalībvalstu NKI dati ir (vai nav) piemēroti izmantošanai pašu resursu vajadzībām, to sastāvdaļām jāatbilst NKI regulas prasībām, un tie pareizi jāizmanto budžeta procedūrā, kā noteikts Pašu resursu regulā (sk. 83.–87. punktu).

Budžeta ĢD un *Eurostat* gada darbības pārskatos jānorāda patiesi dalībvalstu NKI datu pārbaūžu un NKI pašu resursu pārvaldības rezultāti (sk. 88.–92. punktu).

Komisijai jānosaka prasības *Eurostat* regulāri ziņot par NKI datu pārbaūžu rezultātiem, lai Budžeta ĢD varētu gūt vajadzīgo pārlicību un to izmantot gada darbības pārskatu sagatavošanā.

- 98.** Palāta aicina Komisiju ņemt vērā šos ieteikumus saistībā ar NKI regulas gaidāmo pārskatīšanu.

Šo ziņojumu Revīzijas palāta pieņēma 2013. gada 26. septembra sēdē Luksemburgā.

Revīzijas palātas vārdā

priekšsēdētājs

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

NKI PAŠU RESURSI 2002., 2007. UN 2010. GADĀ PA DALĪBVALSTĪM

Dalībvalstis	2002. gads		2007. gads		2010. gads	
	milj. EUR	%	milj. EUR	%	milj. EUR	%
Desmit lielākie iemaksu veicēji, kas atlasīti šīs revīzijas kontekstā						
Vācija (DE)	10 504,5	22,86 %	14 653,8	19,83 %	18 703,8	20,54 %
Francija (FR)	7 684,7	16,72 %	11 215,7	15,17 %	14 762,0	16,21 %
Apvienotā Karaliste (UK)	8 480,5	18,46 %	12 551,2	16,98 %	12 963,4	14,24 %
Itālija (IT)	6 390,4	13,91 %	9 143,7	12,37 %	11 386,6	12,51 %
Spānija (ES)	3 430,7	7,47 %	6 073,4	8,22 %	7 611,3	8,36 %
Nīderlande (NL)	2 264,9	4,93 %	3 400,6	4,60 %	4 219,2	4,63 %
Beļģija (BE)	1 335,7	2,91 %	1 985,8	2,69 %	2 662,4	2,92 %
Zviedrija (SE)	1 220,7	2,66 %	1 948,9	2,64 %	2 771,6	3,04 %
Polija (PL)	0,0	0,00 %	1 745,6	2,36 %	2 630,9	2,89 %
Austrija (AT)	1 070,0	2,33 %	1 564,9	2,12 %	2 131,7	2,34 %
Kopā	42 382,1	92,25 %	64 283,6	86,98 %	79 842,9	87,68 %
Citas dalībvalstis						
Dānija (DK)	893,1	1,94 %	1 393,5	1,89 %	1 705,7	1,87 %
Grieķija (EL)	704,8	1,53 %	1 946,6	2,63 %	1 616,9	1,78 %
Portugāle (PT)	635,9	1,38 %	940,1	1,27 %	1 344,0	1,48 %
Somija (FI)	693,5	1,51 %	1 087,7	1,47 %	1 256,0	1,38 %
Čehijas Republika (CZ)	0,0	0,00 %	703,8	0,95 %	1 051,4	1,15 %
Īrija (IE)	537,5	1,17 %	972,2	1,32 %	950,1	1,04 %
Rumānija (RO)	0,0	0,00 %	681,7	0,92 %	859,6	0,95 %
Ungārija (HU)	0,0	0,00 %	546,7	0,74 %	702,2	0,77 %
Slovākija (SK)	0,0	0,00 %	302,5	0,41 %	450,1	0,49 %
Slovēnija (SI)	0,0	0,00 %	198,3	0,27 %	250,9	0,28 %
Bulgārija (BG)	0,0	0,00 %	163,0	0,22 %	247,2	0,27 %
Luksemburga (LU)	100,7	0,22 %	202,2	0,27 %	196,6	0,22 %
Lietuva (LT)	0,0	0,00 %	158,3	0,21 %	186,4	0,20 %
Latvija (LV)	0,0	0,00 %	118,0	0,16 %	133,9	0,15 %
Kipra (CY)	0,0	0,00 %	88,2	0,12 %	124,3	0,14 %
Igaunija (EE)	0,0	0,00 %	95,8	0,13 %	98,9	0,11 %
Malta (MT)	0,0	0,00 %	32,5	0,04 %	40,4	0,04 %
Kopā	3 565,5	7,75 %	9 631,1	13,02 %	11 214,6	12,32 %
Kopējie NKI pašu resursi (NKI OR)	45 947,6	100,00 %	73 914,7	100,00 %	91 057,5	100,00 %
Kopējie ieņēmumi (miljonos EUR)	95 434,4		117 563,0		127 795,0	
Kopējie NKI OR / kopējie ieņēmumi	48,15 %		62,87 %		71,25 %	

Avots: ERP (pamatojoties uz Komisijas finanšu ziņojumiem, ES budžeta 14. nodaļu "NKI" un 32. nodaļu "NKI atlikumi").

NKI PAŠU RESURSU APRĒĶINS

TO NKI PAŠU RESURSU APRĒĶINS, KURUS IZMANTO BUDŽETA FINANSĒŠANAI

1. NKI pašu resursus aprēķina, dalībvalstu NKI piemērojot vienotu likmi. Likme ir procentuālā daļa no gada NKI plānotās summas, un to nosaka tā, lai tā pilnībā segtu to budžeta daļu, ko nefinansē, izmantojot TPR, PVN pašu resursus un citus ieņēmumus¹. Tādējādi kopējo NKI pašu resursu aprēķinu ietekmē šie citi ieņēmumu veidi.
2. NKI atlikumi un atlikumu korekcijas par n gadu aprēķina attiecīgi n+1 gadā, salīdzinot prognozētos datus ar faktiskajiem NKI datiem², un turpmākajos gados (n+2, n+3, n+4..... utt.), izmantojot jaunākos faktiskos datus, kā norādīts turpmāk tekstā.
3. ES noteikumi par pašu resursu aprēķinu paredz iespēju labot attiecīgā finanšu gada NKI datus līdz n+4 gada 30. septembrim. Šo četru gadu termiņu var pagarināt, ja Komisija un/ vai dalībvalstis uzskata, ka ir jāuzlabo daži NKI datu apkopošanas aspekti attiecīgajā finanšu gadā³.
4. Komisijas atrunu noteikšanas procedūru izmanto, lai norādītu dalībvalstīm, kurās jomās ir jāveic uzlabojumi. Nosakot vispārējo atrunu, tiek ņemts vērā dalībvalstu visu NKI sastāvdaļu apkopojums, bet, nosakot īpašo atrunu, tiek ņemta vērā atsevišķu NKI sastāvdaļu aplēse. Ja Komisija atceļ noteiktās atrunas, pašu resursu aprēķinā nevar ņemt vērā turpmākas attiecīgajos datos veiktās izmaiņas.

¹ Sk. Pašu resursu regulas 5. pantu.

² Sk. Pašu resursu regulas 10. panta 6. punktu.

³ Sk. Pašu resursu regulas 10. panta 7. punktu.

NKI DATU IZMANTOŠANA PAŠU RESURSU CITU ELEMENTU APRĒĶINĀ

5. NKI datiem ir būtiska nozīme pašu resursu plašākā sistēmā. Tos izmanto arī tāpēc, lai noteiktu nepārsniedzamo PVN bāzes līmeni (tas nedrīkst pārsniegt 50 % no NKI), aprēķinot PVN pašu resursus⁴, lai starp dalībvalstīm pārdalītu korekciju izmaksas, kas noteiktas Apvienotajai Karalistei saistībā ar nelīdzsvarotu budžetu⁵, un bruto samazinājumu, kas noteikts Nīderlandei un Zviedrijai to ikgadējām NKI iemaksām⁶, un lai noteiktu saistību un maksājumu aproprāciju maksimālo kopējo summu gadā, kas ir jāiekļauj budžetā (maksimālais apjoms)⁷.

IKGADĒJIE NKI DATI, KURUS IZMANTO PAŠU RESURSU APRĒĶINAM

6. Ikgadējos NKI datus⁸ apkopo dalībvalstu statistikas iestādes. Tām katru gadu līdz 22. septembrim ir jāiesniedz Komisijai (*Eurostat*) NKI un IKP dati un to sastāvdaļas par iepriekšējo gadu un jebkādas iepriekšējo gadu datu izmaiņas. Dalībvalstis šos datus norāda "NKI anketā".
7. Dalībvalstu statistikas iestādes papildus šiem datiem sagatavo ziņojumu, kurā norāda, kā aprēķinātas kopsummas, aprakstot jebkādas būtiskas izmaiņas attiecībā uz procedūrām ("metodes") un pamata statistikas datiem ("avoti") un pamatojot visas iepriekšējo NKI aplēšu korekcijas ("kvalitātes ziņojums")⁹.

⁴ Sk. Pašu resursu lēmuma 2. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

⁵ "Apvienotās Karalistes korekcija". Sk. Pašu resursu lēmuma 5. pantu.

⁶ Sk. Pašu resursu lēmuma 2. panta 5. punktu.

⁷ Sk. Pašu resursu lēmuma 3. pantu.

⁸ NKI datus veido statistika un citas aplēses. Tie nav prognozējamie dati, kurus izmanto pašu resursu sistēmā gada budžeta apstiprināšanas procedūras gadījumā.

⁹ Sk. NKI regulas 2. pantu.

II PIELIKUMS

8. Lai sagatavotu NKI datu apkopošanas precīzāku aprakstu, valstu statistikas iestādēm ir jāiesniedz *Eurostat* procedūru un pamata statistikas datu uzskaitījums ("NKI uzskaitījums"), ko izmanto, lai aprēķinātu dažādas NKI sastāvdaļas¹⁰.
9. Saskaņā ar NKI komitejas 2005. gada jūlijā pieņemtajām pamatnostādnēm dalībvalstis, vēlākais vienu gadu pēc būtisku izmaiņu izdarīšanas, sagatavo pilnīgi atjauninātu NKI uzskaitījumu¹¹. Ja dalībvalstī nav spēkā pārskatīšanas politika attiecībā uz būtiskām izmaiņām, NKI uzskaitījumu atjaunina vismaz reizi piecos gados.
10. Šīs pamatnostādnes tika grozītas 2012. gada jūlijā, nosakot dalībvalstīm prasību sniegt atjauninātu NKI uzskaitījumu tikai tad, ja to pieprasa NKI komiteja un ja *Eurostat* pārbaudes laikā ir veiktas būtiskas izmaiņas.

¹⁰ Sk. NKI regulas 3. pantu.

¹¹ Būtiskas, regulāras vai pamata izmaiņas ir izmaiņas saistībā ar avotiem vai metodēm, ko izmanto nacionālo kontu apkopošanas nolūkā, bet būtiskas, neregulāras izmaiņas ir būtiskas izmaiņas saistībā ar jēdzienu un definīciju un/vai izmantotās klasifikācijas metodēm. Sk. arī šā ziņojuma 50. zemsvītras piezīmi un **glosāriju**.

DALĪBVALSTU NKI UZSKAITĪJUMU PĀRBAUDE, KO VEIC KOMISIJA

VISPĀRĒJO ATRUNU NOTEIKŠANA

1. Tā kā NKI datus pašu resursu vajadzībām var izmantot tikai četrus gadus un tā kā *Eurostat* veiktais dalībvalstu NKI uzskaitījumu novērtējums var aizņemt ilgāku laiku nekā šie četri gadi (kā tas bija, piemēram, attiecībā uz NKI datiem, sākot ar 2002. gadu), Komisija (Budžeta ĢD) nosaka vispārējās atrunas, kas attiecas uz dalībvalsts visu NKI sastāvdaļu apkopošanu.

DOKUMENTĀRĀS PĀRBAUDES, PAMATOJOTIES UZ GIAQ DATIEM

2. *Eurostat* pārbauda NKI uzskaitījumus¹, lai nodrošinātu "sistemātisku, konsekventu un taisnīgu" pieeju dalībvalstu NKI datu kvalitātes novērtējumam. *Eurostat* darbu dokumentē, izmantojot *GIAQ*, kurā ir 265 detalizēti jautājumi par visu nacionālo kontu apkopošanas procedūru.

INFORMĀCIJAS PĀRBAUDES VIZĪTES²

3. Ņemot vērā *Eurostat* dokumentārās pārbaudes, kuru pamatā ir *GIAQ* dati, *Eurostat* sagatavo jautājumus, kas jānoskaidro informācijas pārbaudes vizīšu laikā valstu statistikas iestādēs. Informācijas pārbaudes vizītes galvenais mērķis ir iegūt nepieciešamo informāciju, lai konstatētu jebkādas nepilnības saistībā ar statistikas avotiem un metodēm, kuras izmanto, lai aprēķinātu NKI un tā sastāvdaļas.

¹ Sk. šā ziņojuma 11. zemsvītras piezīmi.

² Šīs vizītes veic Komisija. Šajās vizītēs var piedalīties pārējo dalībvalstu pārstāvji (sk. NKI regulas 6. pantu).

MISIJAS ZIŅOJUMI UN RĪCĪBAS PUNKTI

4. Pēc informācijas pārbaudes vizītes dalībvalstī tiek noteikti "rīcības punkti", kuros ir sniegtas norādes par iespējamām nepieciešamām izmaiņām saistībā ar izmantotajām metodēm un/ vai par pārraudzības un kontroles sistēmu nepilnībām, kuras ir jānovērš. Šie rīcības punkti ir iedalīti šādās piecās kategorijās:
- **A rīcības punkti:** veikt uzlabojumus saistībā ar izmantotajām metodēm;
 - **B rīcības punkti:** iesniegt jaunu informāciju, kas būtu jāiekļauj NKI uzskaitījumā;
 - **C rīcības punkti:** pārformulēt, precizēt vai labot pašreizējo informāciju, kas iekļauta NKI uzskaitījumā;
 - **D rīcības punkti:** iesniegt jaunu informāciju, kas nav obligāti jāiekļauj NKI uzskaitījumā;
 - **E rīcības punkti:** punkti, kurus īsteno *Eurostat*.
5. *Eurostat* un valstu statistikas iestādēm ir jāaskaņo misijas ziņojumi (un rīcības punktu īstenošanas grafiks), un tie ir jāiesniedz NKI komitejai apspriešanai un pieņemšanai.

TIEŠĀ PĀRBAUDE

6. Papildus NKI uzskaitījumu pārbaudei, pamatojoties uz *GIAQ* datiem, *Eurostat*, sākot ar 2007. gadu, veic NKI sastāvdaļu tiešās pārbaudes, kā to ierosināja Palāta³.
7. Saskaņā ar *Eurostat* pamatnostādņēm šis pieejas galvenais mērķis ir izsekot procesu no atlasītās nacionālo kontu sastāvdaļas līdz tās avotu datiem⁴.

³ Sk. Palātas 2005. gada pārskata 4.30. punkta a) apakšpunktu, 2006. gada pārskata 4.1. pielikumu un 2007. gada pārskata 4.45. punktu.

⁴ Tiešās pārbaudes galvenais mērķis ir pārbaudīt, vai NKI uzskaitījuma avotu un metožu apraksts atbilst faktiskajai apkopošanas praksei un vai avotos norādītie pamata dati ir pareizi norādīti nacionālajos kontos, ko dalībvalstis iesniedza attiecībā uz NKI pašu resursiem. Izmantojot šo pieeju, *Eurostat* neveic NKI sastāvdaļu aplēses.

8. Parasti tiešo pārbaudi veic vienai vai divām NKI sastāvdaļām. *Eurostat* parasti neuzskata, ka būs iespējams izdarīt secinājumus par visām aplēses daļām, kas iekļautas NKI uzskaitījumā, pamatojoties uz šo darbu.

REĢISTRĒŠANĀS DATNES UN NKI UZSKAITĪJUMU IZSEKOTIE ATJAUNINĀJUMI

9. Lai uzraudzītu progresu attiecībā uz rīcības punktiem un lai dokumentētu pārbaudes procesu, *Eurostat* saglabā reģistrēšanās datnes, kurās ir norādīta visa informācija par katru rīcības punktu, un NKI uzskaitījuma regulāri atjauninātu (nepubliskojamu) versiju izsekošanas režīmā.

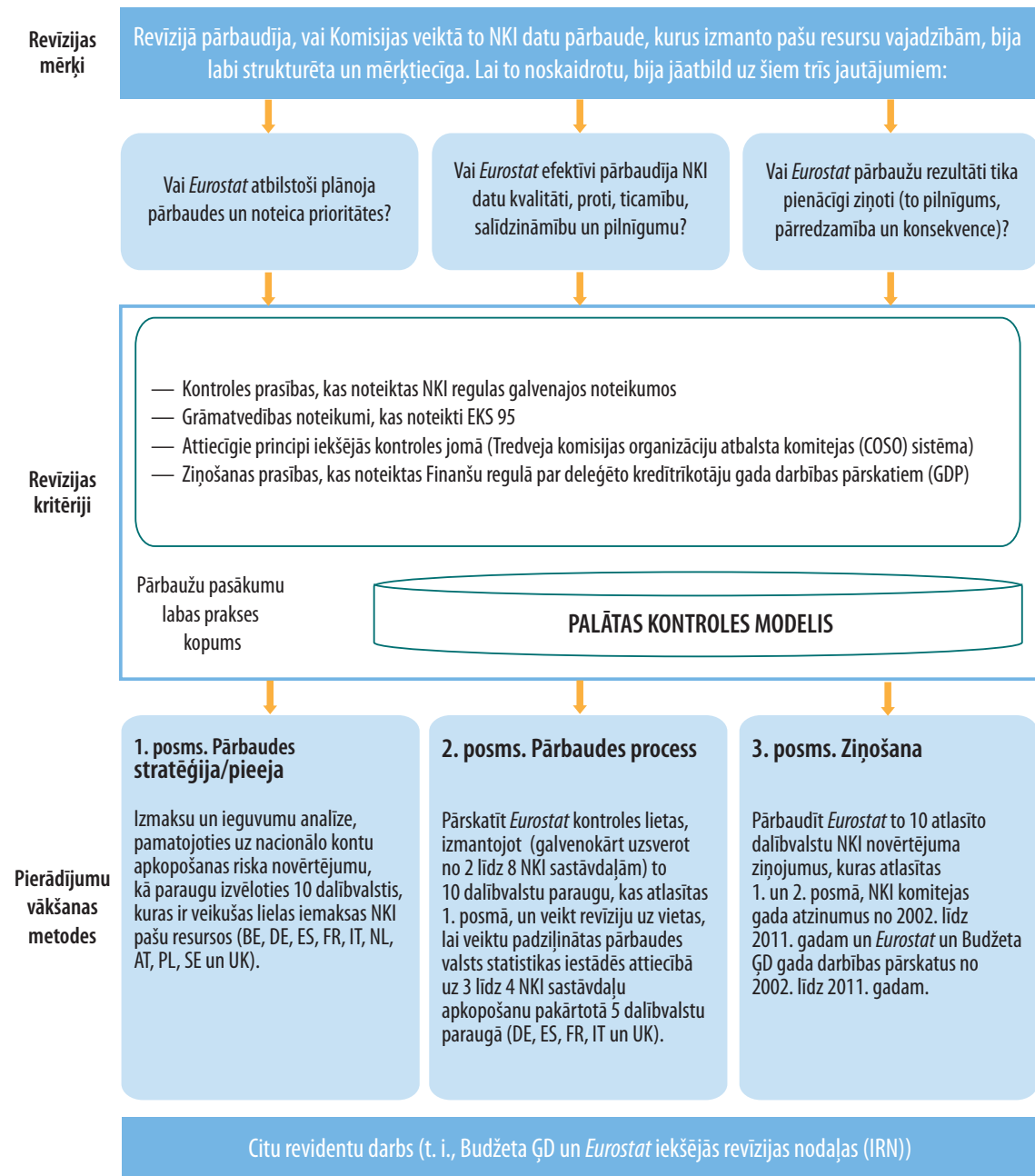
NOVĒRTĒJUMA ZIŅOJUMI

10. *Eurostat* sagatavo novērtējuma ziņojumus par dalībvalstu NKI datu kvalitāti par noteiktiem gadiem (piemēram, par periodu no 2002. līdz 2010. gadam). Komisija izmanto novērtējuma ziņojumus, lai noteiktu īpašās atrunas.

ĪPAŠO ATRUNU NOTEIKŠANA UN VISPĀRĒJO ATRUNU ATCELŠANA

11. Attiecībā uz visiem rīcības punktiem, kurus *Eurostat* uzskata par būtiskiem un par kuriem nav pieejama pilnīga informācija, un/vai ja valstu statistikas iestādes nav veikušas nepieciešamos uzlabojumus, Komisija nosaka īpašās atrunas attiecībā uz atsevišķu NKI sastāvdaļu aplēsēm. Tas nozīmē, ka pārbaude ir pabeigta un ka visas līdzšinējās vispārējās atrunas var atcelt.

PĀRSKATS PAR PALĀTAS IZMANTOTO REVĪZIJAS PIEEJU UN METODĒM

Avots: ERP.

PALĀTAS KONTROLES MODELIS

CEĻĀ UZ LABĀKU KONTROLES SISTĒMU

1. Palāta analizēja Komisijas sistēmu vispārējo struktūru, lai noteiktu pārbaūžu pasākumu labas prakses kopumu, ko izmantot šīs revīzijas nolūkā.
2. Par labas prakses piemēru ir uzskatāma strukturētāka un dokumentēta pieeja, kā arī labāka resursu piešķiršana. Ir jāīsteno dažādas kontroles procedūras, salīdzinot ar Komisijas regulējumu: mazāk intensīva kvalitatīvā pārbaude attiecībā uz dalībvalstu NKI uzskaitījumā minētajiem avotiem un metodēm un biežākas apkopošanas procesa pārbaudes, padziļināti pārbaudot¹ būtiskās un riskantās sastāvdaļas.
3. Šie kontroles modeļi konsolidētie pārbaudes pasākumi ir iedalīti *Eurostat* pārbaudes trīs galvenajos posmos, kā aprakstīts turpmāk tekstā.

1. POSMS. PĀRBAUDES STRATĒGIJA/PIEEJA

4. Ierosinātā stratēģija/pieeja ir paredzēta, lai plānotu NKI sastāvdaļu pārbaudes un noteiktu prioritātes, izmantojot strukturētas metodes saskaņā ar izmaksu un ieguvumu principu ("izmaksu un ieguvumu analīze").

¹ Sk. šā ziņojuma 16. zemsvītras piezīmi.

5. Izmaksu un ieguvumu analīzi veic, izmantojot šādus instrumentus un procedūras:
- veikt dalībvalstu NKI datu apkopojuma **detalizētu kvalitatīvu riska novērtējumu**. Riska avoti un faktori ir noteikti **VI pielikumā**, un novērtējumā ņem vērā IKP apkopšanas procesu, izmantojot ražošanas pieeju. **NKI uzskaitījumu un dalībvalstu jaunāko ikgadējo kvalitātes ziņojumu dokumentārā pārbaude**² dod galveno informāciju, kuru izmanto, lai veiktu objektīvo risku sīki izstrādātu **kvalitatīvu** novērtējumu. Kontroles riskus³ neņem vērā, jo pārraudzības un kontroles sistēmas, kuras dalībvalstu statistikas iestādes izmanto nacionālo kontu apkopšanai, nav pilnīgi uzticamas;
 - sagatavot A **matricu**⁴, lai apkopotu IKP sastāvdaļas (saskaņā ar ražošanas pieeju) un IKP/NKI pārejas vienības, pamatojoties uz šādiem diviem elementiem: riska novērtējuma rezultātu (saistīts ar riska svērumiem)⁵ un sastāvdaļu apmēru ekonomikā (IKP/NKI sastāvdaļas procentuālā daļa no kopējā NKI). **Riska līmeņa rādītāju** aprēķina, riska svērumu reizinot ar katras sastāvdaļas apmēru. Šīs revīzijas nolūkā minēto rādītāju aprēķina katrai NACE (1. red.) darbībai un pārejas vienībām. Izmaksu un ieguvumu analīzi var izmantot arī izdevumu un ienākumu pieejas gadījumā⁶;
 - minētās analīzes izmaksas un ieguvumus (**metodoloģija**) nosaka šādi: "ieguvumi" ir to atlasīto IKP/NKI sastāvdaļu riska līmeņa rādītāja vērtība, kuras ir padziļināti jāpārbauda, bet "izmaksas" ir alternatīvās izmaksas, kas ir saistītas ar padziļinātas pārbaudes neveikšanu citām IKP/NKI sastāvdaļām. Izmaksas mēra, ņemot vērā **nepārbaudīto** IKP/NKI sastāvdaļu riska līmeņa rādītāju vērtību summu;

² Vajadzības gadījumā "informācijas pārbaudes vizīti" (saskaņā ar NKI regulas 6. pantu) var veikt, lai precizētu nacionālo kontu apkopšanas procesu.

³ Tostarp arī riskus, kas izriet no statistikas ražošanas sistēmu darbības (t. i., D riska avotu sk. **VI pielikumā**).

⁴ Eurostat arī ierosināja NKI kontroles plānošanas procesā izmantot līdzīgu riska matricu, lai īstenotu vienu no IRN ierosinājumiem, kas minēts ziņojumā par NKI statistikas procesu, kas publicēts 2011. gada augustā.

⁵ Palātas revidenti ierosināja izmantot šādus riska koeficientus: 100 — "ļoti augsts" risks, 75 — "augsts" risks, 50 — "vidēji augsts" risks un 10 — "zems" risks.

⁶ Veicot šo analīzi, būtu jāņem vērā dalībvalstu īpašā apkopšanas procedūra.

- d) lai atlasītu IKP/NKI sastāvdaļas, kuras ir padziļināti jāpārbauda, Palāta parasti iesaka izmantot atskaites robežvērtību⁷ (**būtiskuma kritērijs**): sastāvdaļas, kuru riska līmeņa rādītāja vērtība ir lielāka par atsaucis robežvērtību, tiek atlasītas, bet tās sastāvdaļas, kuru riska līmenis ir mazāks par atskaites robežvērtību, **netiek** atlasītas. Dažos pamatotos gadījumos ir iespējami šo kvantitatīvo kritēriju izņēmumi, lai uzlabotu izmaksu un ieguvumu analīzes efektivitāti;
- e) katrā dalībvalstī atlasīto **IKP/NKI sastāvdaļu skaits** ir atkarīgs no tā, cik darbinieku ir pieejami, lai veiktu pārbaudi.

2. POSMS. PĀRBAUDES PROCESS

- 6.** Jāveic to IKP/NKI sastāvdaļu padziļināta pārbaude, kuras ir atlasītas, pamatojoties uz izmaksu un ieguvumu analīzes rezultātiem (kā aprakstīts 1. posmā). **Padziļinātu pārbaudu** tvērumam un mērķiem ir jābūt plašākiem nekā *Eurostat* veikto tiešo pārbaudu tvērumam un mērķiem. Turklāt padziļinātas pārbaudes kontekstā piemēro **uz risku balstīta pieeju**, kā paskaidrots turpmāk tekstā:
- o **tvērums:** pārbaudes tvērums ir atlasīto IKP/NKI sastāvdaļu pilnīgs apkopošanas process, tostarp pamata datu avotu (primāro datu) kvalitātes pārbaude, lai gan tie attiecas uz citām valstu statistikas iestāžu nodaļām, nevis tām, kuras ir atbildīgas par nacionālajiem kontiem, vai citām struktūrām, kas nodrošina statistikas datus;
 - o **mērķi:** veicot padziļinātu pārbaudi, pārbauda mērķus, kas noteikti *Eurostat* tiešo pārbaudu pamatnostādņēs, un to, vai atlasītās IKP/NKI sastāvdaļas atbilst EKS 95;
 - o **pieeja:** veicot pārbaudi, sākot ar procesa izsekošanu no kopsummām līdz atsevišķiem datiem, uzmanība galvenokārt tiek pievērsta tām pakārtotajām sastāvdaļām, kuras nosaka, izmantojot apkopošanas pakārtotos procesus, kuru riska līmenis saskaņā ar riska novērtējumu ir (ļoti) augsts (sk. šā pielikuma 5. punkta a) apakšpunktu).

⁷ Šis revīzijas nolūkā robežvērtība, ko izmanto, lai atlasītu NKI sastāvdaļas padziļinātai pārbaudei, bija 5. *Eurostat* kontroles lietu dokumentāro pārbaudi veica, nosakot atlasis robežvērtību 2 tām dalībvalstīm, kurās pārbaude tika veikta uz vietas, un pārējām atlasītajām dalībvalstīm nosakot atlasis robežvērtību 5.

7. IKP/NKI sastāvdaļu padziļinātu pārbaudi veic "kontroles apmeklējumu"⁸ laikā valstu statistikas iestādēs. Pārbaudes gadījumā ir jāgatavo precīzs **pārbauzu saraksts**, lai aptvertu visus ar nacionālo kontu apkopošanu saistītos riskus (sk. **VI pielikumu**) un lai dalībvalstīs īstenotu konsekventu pieeju. Konstatējumi ir jāaskaņo ar valstu statistikas iestādēm, tomēr NKI komitejai nav jāapstiprina kontroles apmeklējumu ziņojumi⁹, jo katras dalībvalsts NKI datu kopvērtējumu iekļauj novērtējuma ziņojumā, kuru pārbauda NKI komiteja (sk. 3. posmu).

3. POSMS. ZIŅOŠANA

8. Sagatavo trīs līmeņu NKI pašu resursu pārbaudes ziņojumus, kā aprakstīts turpmāk tekstā.

NOVĒRTĒJUMA ZIŅOJUMI

9. Šajos ziņojumos ir jāiekļauj dalībvalstu NKI datu ticamības, salīdzināmības un pilnīguma kopvērtējums, ņemot vērā to, kā ir piemērots izmaksu un ieguvumu princips (sk. 1. un 2. posmu). Šajos ziņojumos ir jānorāda vismaz šāda informācija:
- pamatinformācija;
 - pārbaudes mērķis(-i) un tvērums (t. i., galvenie dokumenti, kas ir pārbaudes pamatā);
 - veiktās darbības;
 - konstatējumi;
 - secinājumi (kopvērtējums);
 - piezīmes.

⁸ Saskaņā ar Pašu resursu regulas 19. pantu.

⁹ Ja ir ņemti vērā apmeklēto valstu statistikas iestāžu komentāri, minētos (galīgos) ziņojumus var iesniegt komitejai informācijas nolūkā.

10. Ziņojumu secinājumus sagatavo standarta teksta formā. **Būtiskuma kritēriji** (t. i., pārbaudītās sastāvdaļas un/vai NKI vērtības procentuālā daļa) ir jānosaka, lai izšķirtu padziļinātas pārbaudes būtiskus un nebūtiskus konstatējumus. Ja visu būtisko konstatējumu (t. i., piezīmju) ietekme pārsniedz noteikto atsauces robežvērtību (piem., 2 % no NKI), kopvērtējumam ir jābūt negatīvam.

NKI KOMITEJAS ATZINUMS

11. Šajā atzinumā ir jāņem vērā pārbaude, ko Komisija veica, izmantojot kontroles sistēmu, un *Eurostat* veiktās konsekvences pārbaudes attiecībā uz datiem un informāciju, ko dalībvalstis norādīja ikgadējās NKI anketās un kvalitātes ziņojumos.
12. NKI komitejas atzinumā ir jānorāda vismaz šāda informācija:
- pamatinformācija un juridiskais pamats;
 - pārbaudes mērķis(-i) un tvērums (t. i., galvenie dokumenti, kas ir pārbaudes pamatā);
 - veiktās darbības;
 - (vispārējās un īpašās) atrunas un citi būtiski konstatējumi;
 - secinājumi (atzinums);
 - piezīmes.
13. Atzinumam ir jābūt **pozitīvam, negatīvam vai pozitīvam ar piezīmi(-ēm)**. Atzinumam ir jābūt ar piezīmi(-ēm), ja ir noteiktas vispārējās atrunas un/vai (būtiskas) īpašās atrunas vai ja *Eurostat* veikto NKI anketas un kvalitātes ziņojumu pārbaūžu rezultātā ir sniegti būtiski konstatējumi. Ja piezīmju dēļ nevar sniegt pozitīvu atzinumu (sk. šā pielikuma 10. punktu), NKI pamatdatus izmanto NKI pašu resursu aprēķinam tikai tad, ja Komisija pienācīgi pamato to izmantošanu.

14. Šā atzinuma ierosinātais standarta teksts ir sniegts **1. izcēlumā**.

1. IZCĒLUMS. IEROSINĀTAIS STANDARTA TEKSTS, KO IZMANTO, GATAVOJOT IKGADĒJO NKI KOMITEJAS ATZINUMU

Ņemot vērā NKI datu pārbaudes mērķus un tvērumu (sk.....) un pamatojoties uz *Eurostat* veikto darbu (sk.....), NKI komiteja iesniedz atzinumu [saskaņā ar NKI regulas 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu] par to, ka dalībvalstu [GADS]. gada NKI anketās un kvalitātes ziņojumos norādītie dati, kurus izmanto pašu resursu vajadzībām, ir/nav atbilstoši. [Tomēr..... turpmāk minēto aspektu dēļ atzinums ir ar piezīmi(-ēm)....., piem., (vispārējās un/vai īpašās) atrunas attiecībā uz NKI datiem ir noteiktas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1150/2000..... 10. panta 7. punktu].

GADA DARBĪBAS PĀRSKATI

15. *Eurostat* un Budžeta ĢD gada darbības pārskatos (1. daļā "Politikas sasniegumi", 2. daļā "Vadības un iekšējās kontroles sistēmas" un/vai 3. daļā "Pamatelementi, lai sagatavotu ticamības deklarāciju"¹⁰) ir jāapraksta NKI pašu resursu pārbaudes¹¹, norādot attiecīgo informāciju par resursu izmantošanu, ievērojot pareizas finanšu pārvaldības principu.
16. Tā kā Budžeta ĢD ir deleģētais kredītrīkotājs attiecībā uz NKI pašu resursiem, tam ir arī jāsniedz piemēroti pierādījumi (piem., likumības un pareizības rādītāji) kā ticamības **deklarācijas** pamatojums (t. i., gada darbības pārskata 4. daļa) attiecībā uz NKI pašu resursu pārvaldību.

¹⁰ Šie elementi ir noteikti Komisijas iekšējās pamatnostādnēs par 2011. gada darbības pārskata sagatavošanu. Līdzīgi elementi ir noteikti iepriekšējo gadu pamatnostādnēs.

¹¹ Jo īpaši dalībvalstu iemaksu aprēķins, pilnvaru sadalījums Komisijā (tostarp NKI komitejas loma), *Eurostat* un Budžeta ĢD veikto pārbažu tvērums un mērķi un Komisijas veiktā NKI atrunu pārvaldība.

17. Attiecībā uz to NKI datu kvalitāti, kurus izmanto pašu resursu aprēķina nolūkā, *Eurostat* ir jāiesniedz Budžeta ĢD ikgadējais NKI datu kopvērtējums, lai Budžeta ĢD varētu pamatot savu deklarāciju. Pretējā gadījumā *Eurostat* varētu apliecināt gada darbības pārskatos to NKI datu kvalitāti, kurus izmanto pašu resursu vajadzībām, un Budžeta ĢD gada darbības pārskatā varētu atsaukties uz šo pamatelementu, lai sagatavotu ticamības deklarāciju.
18. NKI komitejas gada atzinumu var izmantot kā ticamības avotu, ja tas ir skaidrs un ja vispārējais secinājums ir nepārprotams.
19. Budžeta ĢD gada darbības pārskatā ir jāprecizē deklarācijas tvērums, lai sniegtu skaidru un patiesu priekšstatu gan par pakārtoto darījumu likumību un pareizību, gan par NKI pašu resursu pareizu finanšu pārvaldību. Ierosinātais teksts, kas jānorāda, lai precizētu deklarācijas tvērumu, ir sniegts **2. izcēlumā**.

2. IZCĒLUMS. NKI PAŠU RESURSU DEKLARĀCIJAS TVĒRUMS

- a) Ticamības deklarācija attiecas uz kārtējā gada NKI pašu resursu aprēķinu, kurš veikts, izmantojot prognozētos datus (saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1150/2000 5. pantu), kas ir jāpārbauda turpmākajos gados, un uz iepriekšējo gadu NKI pašu resursu atlikumu¹² un atlikumu korekcijas¹³ aprēķinu (Regulas (EK) Nr. 1150/2000 10. panta 6. un 7. punkts).
- b) Dalībvalstu norādītos attiecīgā gada NKI datus var pārskatīt vēl līdz četriem gadiem pēc attiecīgā gada. Turklāt vispārējo un īpašo atrunu gadījumā šos datus var labot arī pēc šā noteiktā termiņa.
- c) NKI datu kvalitātes novērtējuma pamatā ir *Eurostat* veiktās pārbaudes rezultāti, kā aprakstīts gada darbības pārskata 1. un 2. daļā, un ticamības pamatojums ir aprakstīts 3. daļā¹⁴.
- d) NKI komiteja, ievērojot izmaksu un ieguvumu principu, iesniedz gada (pozitīvo, negatīvo vai pozitīvo ar piezīmi(-ēm)) atzinumu par to NKI datu piemērotību, kurus izmanto pašu resursu vajadzībām.....

¹² Tos iegūst n+1 gadā, salīdzinot (provizoriskos) faktiskos NKI datus par n gadu, ko dalībvalstis norādījušas NKI anketās, ņemot vērā attiecīgos prognozētos NKI datus, kurus izmanto, lai sagatavotu attiecīgā gada budžetu.

¹³ To iegūst n+2 vai vairāk gadu laikā, salīdzinot uzlabotos (galīgos) faktiskos n gada NKI datus un attiecīgos tā paša gada faktiskos NKI datus, kurus dalībvalstis norādījušas iepriekšējo gadu NKI anketās.

¹⁴ Sk. šā pielikuma 15.–18. punktu.

PALĀTAS IZMANTOTĀ RISKĀ NOVĒRTĒJUMA MATRICA

RISKA AVOTI	RISKA FAKTORI (par katru IKP sastāvdaļu (t. i., NACE darbības) un IKP/NKI pārejas vienībām))	RISKA NOVĒRTĒJUMS (zems, vidēji augsts, augsts, ļoti augsts)
(A) Statistikas avotu kvalitāte	(A1) Avota neatbilstība nacionālo kontu darbību un/vai darījumu mērīšanai, ņemot vērā kopējo datu atspoguļojumu un pieejamo mainīgo lielumu pilnīgumu un precizitāti.	A riska avota kopvērtējums par katru IKP/NKI sastāvdaļu
	(A2) Nav pieejami atjaunināti avoti.	
	(A3) Avotiem nav noteikti kontroles un kvalitātes rādītāji (piem., pakalpojumu līgumi, kvalitātes ziņojumi, <i>ad hoc</i> pārskati).	
(B) Statistikas metožu kvalitāte	(B1) Metodes, kuras izmanto, lai novērtētu nacionālajos kontos minētās darbības un/vai darījumus, neatbilst EKS 95.	B riska avota kopvērtējums par katru IKP/NKI sastāvdaļu
	(B2) Nav pilnīgi izmantotas metodes, kuras NKI komiteja un/vai <i>Eurostat</i> ieteica izmantot īpašu elementu novērtēšanai.	
	(B3) "Netiešās" metodes ir nepareizi izmantotas.	
	(B4) Nav noteiktas īpašas metodes, lai pilnīgi novērtētu ēnu ekonomiku.	
(C) Statistikas aplēšu un nacionālo kontu sagatavošana atbilstoši EKS 95	(C1) Nacionālo kontu darbību un/vai darījumu aprēķins neatbilst EKS 95.	C riska avota kopvērtējums par katru IKP/NKI sastāvdaļu
	(C2) Datu pārbaude un citas (skaidras finanšu gadu nodalīšanas, skaidras pilnīguma un līdzsvarojuma) korekcijas nav īstenotas atbilstoši, lai nodrošinātu aplēšu atbilstību EKS 95.	
	(C3) Statistikas avotu mainīgie lielumi nav pareizi klasificēti, lai veiktu EKS 95 darbību un/vai darījumu novērtējumu.	
	(C4) Institucionālo sektoru un/vai darbību un/vai darījumu iedalījums nacionālajos kontos neatbilst EKS 95 (ņemot vērā iespējamo ietekmi uz NKI).	
(D) Statistikas ražošanas sistēmu (tostarp organizatorisko pasākumu) darbība	(D1) Par nacionālajiem kontiem atbildīgajai(-ām) nodaļai(-ām) nav pietiekamu resursu (piem., darbinieku un īpašas pieredzes un prasmju saistībā ar EKS 95).	D riska avota kopvērtējums saistībā ar nacionālo kontu apkopošanu ¹
	(D2) Nacionālo kontu nodaļas(-u) darbinieki/vadība nav neatkarīgi.	
	(D3) Nepilnības attiecībā uz to, kā valstu statistikas iestādes plāno darbu un sadala pienākumus (piem., attiecībā uz datu izplatīšanu).	
	(D4) Nav standartizētu informācijas sistēmu aplēšu noteikšanai un darbību un/vai darījumu reģistrēšanai nacionālajos kontos.	
	(D5) Nepietiekami saskaņotas šādu struktūru darbības: <ul style="list-style-type: none"> — nacionālo kontu nodaļa(-s) un citas valstu statistikas iestāžu nodaļas, kuras ir atbildīgas par nacionālajos kontos izmantoto tematisko statistiku; — valsts struktūras (valsts centrālā banka, valstu statistikas iestādes un ministrijas), ja tām ir noteikta kopīga atbildība datu apkopošanas jomā. 	

¹ Saistībā ar nacionālo kontu apkopošanas riska novērtējumu dalībvalstīs D riska avots netika ņemts vērā, jo tas attiecas uz pārraudzības un kontroles sistēmām, bet to darbība neietilpst šīs revīzijas tvērumā.

Avots: ERP.

MATRICAS IZMANTOŠANA UN RISKĀ NOVĒRTĒJUMA PROCEDŪRA

1. Apkopošanas procedūru kvalitatīvu riska novērtējumu veica, pamatojoties uz *Eurostat* pieejamo informāciju, jo īpaši to, kas sniegta dalībvalstu NKI uzskaitījumā un jaunākajos NKI kvalitātes ziņojumos.
2. Šajā saistībā minētie riska faktori dažos gadījumos ir iedalīti precīzākos apakšfaktoros¹. Katram riska faktoram un/vai apakšfaktoram tika noteikti īpaši kritēriji, lai noteiktu gadījumus, kad saistītais risks vērtējams kā zems (L), vidēji augsts (M), augsts (H) un ļoti augsts (VH).
3. Piemēram, attiecībā uz A 2 riska faktoru "Nav pieejami atjaunināti avoti" riska novērtējumu nosaka šādi:
 - o **ļoti augsts risks:** ja avots nav atjaunināts un ja tas attiecas uz ļoti senu atsauces gadu;
 - o **augsts risks:** ja avota atsauces gads neatbilst pārbaudāmo galīgo datu atsauces gadam **un** ja dati netiek regulāri atjaunināti;
 - o **vidēji augsts risks:** ja avota atsauces gads neatbilst pārbaudāmo galīgo datu atsauces gadam **vai** ja dati netiek regulāri atjaunināti;
 - o **zems risks:** ja avota atsauces gads atbilst pārbaudāmo galīgo datu atsauces gadam un ja dati tiek regulāri atjaunināti.
4. Ja par NKI sastāvdaļu apkopošanu attiecībā uz jebkuru no riska faktoriem ir pieejama nepietiekama informācija un/vai ja šāda informācija nav pieejama, tiek uzskatīts, ka saistītais risks ir augsts vai ļoti augsts atkarībā no tā, cik svarīga ir nepilnīgi vai neskaidri aprakstītā apkopošanas procedūra.
5. Izmantojot šo matricu, var precīzi novērtēt katru riska apakšfaktoru, faktoru un riska avotu. Katrai NKI sastāvdaļai veic riska kopvērtējumu (t. i., IKP sastāvdaļām vai IKP/NKI pārejas vienībām) (sk. **VII pielikumu**). Šis novērtējums ir galvenais avots izmaksu un ieguvumu analīzei (sk. **VIII pielikumu**).

¹ A1 riska faktors ir iedalīts divos apakšfaktoros: a) pilnīgs novērtējums un b) pieejamo mainīgo lielumu pilnīgums un precizitāte; C1 riska faktors ir iedalīts divos apakšfaktoros: a) aplēses, kas iegūtas, izmantojot netiešās metodes, un b) konceptuālas korekcijas; C2 riska faktors ir iedalīts trīs apakšfaktoros: a) datu pārbaude un līdzsvarošanas korekcijas, b) skaidras finanšu gadu nodalīšanas korekcijas un c) skaidras pilnīguma korekcijas.

PALĀTAS VEIKTAIS RISKA NOVĒRTĒJUMS

MAČE (1. red.) nodalās	NKI sastāvdaļas	Riska novērtējums atlasītajās dalībvalstīs									
		Beļģija	Vācija	Spānija	Francija	Itālija	Nīderlande	Austrija	Polija	Zviedrija	Apvienotā Karaliste
A	Lauksaimniecība, medniecība un mežsaimniecība	H	H	M	H	M	M	M	H	M	H
B	Zvejniecība	M	H	H	H	H	H	M	H	M	VH
C	leguves rūpniecība un karjeru izstrāde	L	M	M	L	M	H	H	H	M	H
D	Apstrādes rūpniecība	H	M	M	M	H	M	H	H	H	H
E	Elektroenerģija, gāzes un ūdens apgāde	M	M	L	L	M	M	H	M	M	L
F	Būvniecība	H	H	M	H	H	H	H	H	H	H
G	Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu, motociklu, individuālās lietošanas priekšmetu, sadzīves aparātūras un iekārtu remonts	H	H	H	M	H	H	H	H	H	H
H	Viesnīcas un restorāni	H	H	H	VH	H	H	H	H	H	H
I	Transports, glabāšana un sakari	H	M	M	M	M	H	H	H	H	H
J	Finanšu starpniecība	L	L	L	L	L	M	M	H	M	H
K	Operācijas ar nekustamo īpašumu, noma un komercpakalpojumi	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H
L	Valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana	L	M	L	M	M	M	M	H	M	M
M	Izglītība	M	H	M	H	M	H	H	H	H	H
N	Veselība un sociālā aprūpe	H	H	VH	H	H	H	H	VH	M	H
O	Citi sabiedriskie, sociālie un individuālie pakalpojumi	H	VH	H	H	H	H	H	H	H	H
P	Mājsaimniecību kā darba devēju darbība	VH	M	M	M	H	M	H	H	H	H
Q	Ārpusteritoriālās organizācijas un institūcijas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bruto pievienotā vērtība (BPV)											
—	Produktu nodokļi	M	L	L	H	M	M	M	H	M	M
—	Produktu subsīdijas	M	H	L	M	M	M	VH	H	H	H
Iekšzemes kopprodukts (IKP)											
Pārejas vienības	CoE, kas saņemts no RoW	H	H	H	H	H	M	M	H	M	H
	CoE, kas samaksāts RoW	H	M	M	H	H	M	M	H	M	H
	PI, kas saņemts no RoW	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H
	PI, kas samaksāts RoW	M	H	M	M	H	H	H	H	H	H
	Ražošanas un importa nodokļi, kas samaksāti ES	VH	L	L	L	L	L	L	VH	L	M
	ES piešķirtās subsīdijas	VH	H	M	VH	VH	H	VH	VH	H	H
Nacionālais kopienākums (NKI)											
—	FISIM ¹	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
NKI, kurus izmanto pašu resursu vajadzībām (OR)											

Legenda: "L" nozīmē "zems risks", "M" nozīmē "vidēji augsts risks", "H" nozīmē "augsts risks" (dzeltenā krāsā), "VH" nozīmē "ļoti augsts risks" (sarkanā krāsā) un "—" nozīmē "nav attiecināms" vai "nav novērtēts".

¹ FISIM izmanto to NKI datu apkopošanā, kurus izmanto pašu resursu vajadzībām, sākot ar 2010. gadu. Tā kā šajā revīzijā pārbauda Komisijas veikto NKI datu pārbaudi par periodu no 2002. līdz 2007. gadam, tad šīs sastāvdaļas apkopošana netika novērtēta.

Avots: ERP (pamatojoties uz dalībvalstu NKI uzskaitījumu pārbaudes rezultātiem).

RISKA NOVĒRTĒJUMA REZULTĀTI

1. Šis novērtējums ļāva noteikt tās NKI sastāvdaļas, kuru apkopošanai ir augstāks riska līmenis saistībā ar neatbilstību EKS 95. Tām riska kopvērtējuma jomām, kurām ir noteikts zems vai vidēji augsts riska līmenis, neveic padziļinātu pārbaudi, izņemot tajos nedaudzajos gadījumos, kad šo jomu relatīvais lielums tautsaimniecībā ir ļoti ievērojams¹.
2. Palātas kvalitatīva riska novērtējuma procesā izmanto matricu un **VI pielikumā** aprakstīto saistīto procedūru. Turpmāk tekstā ir īsumā paskaidrots, kāpēc NKI sastāvdaļām piecās daļībvalstīs, kurās pārbaude tika veikta uz vietas, ir noteikts ļoti augsts riska līmenis.
3. Vācijas gadījumā nav sniegta pietiekama informācija par to avotu pilnīgumu, kurus izmanto, lai aprēķinātu būtisku daļu bruto pievienotās vērtības (BPV), kas attiecas uz *NACE O* (1. red.) darbību "Citi sabiedriskie, sociālie un individuālie pakalpojumi". Ņemot vērā visu korekciju aprakstu, nevar novērtēt aprēķinu procesu.
4. Spānijas gadījumā to avotu kvalitāte, kurus izmanto, lai aprēķinātu būtisku daļu BPV, kas attiecas uz *NACE N* (1. red.) darbību "Veselība un sociālā aprūpe", ir nepietiekama. Turklāt svarīga informācija par apkopošanas procesu nav atbilstoši aprakstīta (piem., metodes, korekcijas un mainīgo lielumu pārvēršana no avotiem EKS 95 darījumos).
5. Francijas gadījumā *NACE H* (1. red.) darbības "Viesnīcas un restorāni" aplēses aprakstā nav sniegta pietiekama informācija par būtiskām pilnīguma korekcijām. Nav sniegta precīza informācija par ES piešķirtajām subsīdijām.
6. Itālijas gadījumā nav sniegta precīza informācija par ES piešķirtajām subsīdijām.
7. Apvienotās Karalistes gadījumā ir sniegta nepietiekami izvērsta informācija par *NACE B* (1. red.) darbības "Zvejniecība" apkopojumu, jo īpaši attiecībā uz nacionālo kontu korekcijām un mainīgo lielumu pārvēršanu no avotiem EKS 95 darījumos. Tomēr šī darbība netika pārbaudīta revīzijas kontekstā, jo tās apjoms ekonomikā ir ļoti neliels.

¹ Piem., vismaz 10 % no NKI sastāvdaļām, kurām noteikts vidēji augsts riska līmenis.

PALĀTAS VEIKTĀ IZMAKSU UN IEGUVUMU ANALĪZE

NKI sastāvdaļas (NACE 1. red.)	Beļģija		Vācija		Spānija		Francija	
	Apmērs	RSI	Apmērs	RSI	Apmērs	RSI	Apmērs	RSI
	R(M)		R(M)		R(M)		R(M)	
Lauksaimniecība (A)	1,0 % H(75)	0,7	1,1 % H(75)	0,9	3,8 % M(50)	1,9	2,1 % H(75)	1,6
Zvejniecība (B)	0,0 % M(50)	0,0	0,0 % H(75)	0,0	0,2 % H(75)	0,2	0,1 % H(75)	0,1
Ieguves rūpniecība (C)	0,1 % L(10)	0,0	0,3 % M(50)	0,1	0,3 % M(50)	0,1	0,1 % L(10)	0,0
Apstrādes rūpniecība (D)	15,4 % H(75)	11,6	20,9 % M(50)	10,4	17,0 % M(50)	8,5	12,7 % M(50)	(i) 6,3
Elektroenerģija (E)	2,1 % M(50)	1,1	1,7 % M(50)	0,8	1,8 % L(10)	0,2	1,5 % L(10)	0,2
Būvniecība (F)	4,3 % H(75)	3,2	4,7 % H(75)	3,5	7,6 % M(50)	3,8	4,8 % H(75)	3,6
Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība (G)	11,4 % H(75)	8,5	10,1 % H(75)	7,5	10,2 % H(75)	7,7	9,9 % M(50)	5,0
Viesnīcas un restorāni (H)	1,5 % H(75)	1,1	1,5 % H(75)	1,1	7,0 % H(75)	(i) 5,2	2,1 % VH(100)	(i) 2,1
Transports (I)	7,2 % H(75)	5,4	5,0 % M(50)	(i) 2,5	6,7 % M(50)	(i) 3,3	5,7 % M(50)	(i) 2,9
Finanšu starpniecība (J)	5,2 % L(10)	0,5	3,8 % L(10)	0,4	4,2 % L(10)	0,4	4,5 % L(10)	0,4
Operācijas ar nekustamo īpašumu, noma un komercpakalpojumi (K)	19,5 % H(75)	(i) 14,6	21,2 % H(75)	15,9	13,6 % H(75)	10,2	23,6 % H(75)	17,7
Valsts pārvalde (L)	6,6 % L(10)	0,7	5,8 % M(50)	(i) 2,9	5,7 % L(10)	0,6	6,9 % M(50)	(i) 3,4
Izglītība (M)	5,9 % M(50)	3,0	4,1 % H(75)	3,1	4,5 % M(50)	(i) 2,2	5,1 % H(75)	3,8

 Palātas atlasītas sastāvdaļas, kuras ir jāpārbauda, veicot padziļinātu pārbaudi un dokumentāro pārbaudi piecās apmeklētājās dalībvalstīs

 Palātas atlasītas sastāvdaļas, kuras ir jāpārbauda, veicot dokumentāro pārbaudi piecās dalībvalstīs, kuras netika apmeklētas

 Palātas atlasītas sastāvdaļas, kuras ir jāpārbauda, veicot tikai dokumentāro pārbaudi piecās apmeklētājās dalībvalstīs

Leģenda

- "Apmērs": sastāvdaļas relatīvais apmērs (NKI daļa).
- "R": riska novērtējums (sk. VII pielikumu).
- "M": riska svēruma.
- "RSI": riska līmeņa rādītājs.
- "L", "M", "H", "VH", "—" un "FISIM": sk. VII pielikumu.

Avots: ERP.

Itālija		Nīderlande		Austrija		Polija		Zviedrija		Apvienotā Karaliste	
Apmērs	RSI	Apmērs	RSI	Apmērs	RSI	Apmērs	RSI	Apmērs	RSI	Apmērs	RSI
R(M)		R(M)		R(M)		R(M)		R(M)		R(M)	
2,4 %	1,2	2,2 %	1,1	1,7 %	0,9	4,1 %	3,0	0,9 %	0,5	0,6 %	0,4
M(50)		M(50)		M(50)		H(75)		M(50)		H(75)	
0,1 %	0,1	0,1 %	0,1	0,0 %	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %	0,0
H(75)		H(75)		M(50)		H(75)		M(50)		VH(100)	
0,4 %	0,2	2,5 %	1,9	0,4 %	0,3	2,0 %	1,5	0,4 %	0,2	2,2 %	1,6
M(50)		H(75)		H(75)		H(75)		M(50)		H(75)	
18,9 %	14,2	13,0 %	6,5	17,7 %	13,3	14,9 %	(i) 11,1	17,3 %	13,0	11,8 %	8,9
H(75)		M(50)		H(75)		H(75)		H(75)		H(75)	
1,8 %	0,9	1,2 %	0,6	2,3 %	1,7	3,4 %	1,7	2,6 %	1,3	1,3 %	0,1
M(50)		M(50)		H(75)		M(50)		M(50)		L(10)	
4,5 %	3,4	5,0 %	3,8	6,6 %	(i) 5,0	5,7 %	4,3	4,0 %	3,0	5,6 %	4,2
H(75)		H(75)		H(75)		H(75)		H(75)		H(75)	
11,5 %	8,6	12,0 %	9,0	11,8 %	8,9	17,9 %	(i) 13,5	9,9 %	7,4	10,4 %	7,8
H(75)		H(75)		H(75)		H(75)		H(75)		H(75)	
3,5 %	(i) 2,6	1,7 %	1,3	4,1 %	3,1	1,1 %	0,8	1,3 %	1,0	2,6 %	(i) 2,0
H(75)		H(75)		H(75)		H(75)		H(75)		H(75)	
6,6 %	3,3	6,3 %	4,7	6,5 %	4,9	6,7 %	(i) 5,0	6,0 %	4,5	6,5 %	(i) 4,8
M(50)		H(75)		H(75)		H(75)		H(75)		H(75)	
4,2 %	0,4	5,4 %	2,7	4,8 %	2,4	3,8 %	2,8	3,9 %	2,0	6,4 %	(i) 4,8
L(10)		M(50)		M(50)		H(75)		M(50)		H(75)	
18,1 %	13,5	18,8 %	14,1	16,4 %	12,3	12,8 %	9,6	18,0 %	13,5	20,8 %	15,6
H(75)		H(75)		H(75)		H(75)		H(75)		H(75)	
5,3 %	(i) 2,7	6,2 %	3,1	5,4 %	2,7	5,8 %	4,4	5,1 %	2,6	4,8 %	(i) 2,4
M(50)		M(50)		M(50)		H(75)		M(50)		M(50)	
4,4 %	(i) 2,2	3,9 %	2,9	4,9 %	3,6	4,3 %	3,2	5,1 %	3,9	5,2 %	3,9
M(50)		H(75)		H(75)		H(75)		H(75)		H(75)	

VIII PIELIKUMS

NKI sastāvdaļas (NACE 1. red.)	Beļģija		Vācija		Spānija		Francija	
	Apmērs	RSI	Apmērs	RSI	Apmērs	RSI	Apmērs	RSI
	R(M)		R(M)		R(M)		R(M)	
Veselība un sociālā aprūpe (N)	6,1 %	(i) 4,6	6,1 %	4,6	4,6 %	(i) 4,6	7,3 %	5,5
	H(75)		H(75)		VH(100)		H(75)	
Citi sabiedriskie un sociālie pakalpojumi (O)	2,0 %	1,5	4,5 %	(i) 4,5	3,3 %	2,4	3,2 %	2,4
	H(75)		VH(100)		H(75)		H(75)	
Mājsaimniecību kā darba devēju darbība (P)	0,3 %	0,3	0,3 %	0,2	0,9 %	0,5	0,5 %	0,2
	VH(100)		M(50)		M(50)		M(50)	
Ārpusteritoriālās organizācijas (Q)	0,0 %	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %	0,0
	—		—		—		—	
Bruto pievienotā vērtība (BPV)								
Produktu nodokļi	11,3 %	(i) 5,7	10,6 %	1,1	10,8 %	1,1	11,2 %	8,4
	M(50)		L(10)		L(10)		H(75)	
Produktu subsīdijas	0,9 %	0,5	0,5 %	0,4	1,2 %	0,1	1,2 %	0,6
	M(50)		H(75)		L(10)		M(50)	
Iekšzemes kopprodukts (IKP)								
Pārejas vienības	1,4 %	(i) 3,5	-1,0 %	(i) -0,2	-0,9 %	(i) 0,4	0,6 %	(i) 1,9
	(ii)		(ii)		(ii)		(ii)	
Nacionālais kopienākums (NKI)								
—	—	—	—	—	—	—	—	—
NKI, kuru izmanto pašu resursu vajadzībām (OR)								

 Palātas atlasītas sastāvdaļas, kuras ir jāpārbauda, veicot padziļinātu pārbaudi un dokumentāro pārbaudi piecās apmeklētajās dalībvalstīs

 Palātas atlasītas sastāvdaļas, kuras ir jāpārbauda, veicot dokumentāro pārbaudi piecās dalībvalstīs, kuras netika apmeklētas

 Palātas atlasītas sastāvdaļas, kuras ir jāpārbauda, veicot tikai dokumentāro pārbaudi piecās apmeklētajās dalībvalstīs

Leģenda

- "Apmērs": sastāvdaļas relatīvais apmērs (NKI daļa).
- "R": riska novērtējums (sk. **VII pielikumu**).
- "M": riska svērums.
- "RSI": riska līmeņa rādītājs.
- "L", "M", "H", "VH", "—" un "FISIM": sk. **VII pielikumu**.

Avots: ERP.

Itālija		Nīderlande		Austrija		Polija		Zviedrija		Apvienotā Karaliste	
Apmērs	RSI	Apmērs	RSI	Apmērs	RSI	Apmērs	RSI	Apmērs	RSI	Apmērs	RSI
R(M)		R(M)		R(M)		R(M)		R(M)		R(M)	
4,8 %	3,6	6,7 %	5,0	5,3 %	4,0	3,8 %	(i) 3,8	10,1 %	5,0	6,4 %	4,8
H(75)		H(75)		H(75)		VH(100)		M(50)		H(75)	
2,7 %	2,0	2,7 %	2,1	3,7 %	2,8	3,5 %	2,7	3,2 %	2,4	4,2 %	(i) 3,2
H(75)		H(75)		H(75)		H(75)		H(75)		H(75)	
0,8 %	0,6	0,4 %	0,2	0,0 %	0,0	0,5 %	0,4	0,0 %	0,0	0,4 %	0,3
H(75)		M(50)		H(75)		H(75)		H(75)		H(75)	
0,0 %	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %	0,0
—		—		—		—		—		—	
11,9 %	(i) 6,0	12,0 %	(i) 6,0	12,2 %	(i) 6,1	12,0 %	(i) 9,0	13,2 %	(i) 6,6	11,4 %	(i) 5,7
M(50)		M(50)		M(50)		H(75)		M(50)		M(50)	
1,2 %	0,6	0,9 %	0,4	2,2 %	(i) 2,2	0,2 %	0,1	0,5 %	0,3	0,4 %	0,3
M(50)		M(50)		VH (100)		H(75)		H(75)		H(75)	
-0,8 %	(i) -0,1	0,8 %	(i) 1,0	-0,8 %	(i) -0,3	-0,4 %	-0,3	-0,2 %	(i) 0,1	1,7 %	(i) 1,3
(ii)		(ii)		(ii)		(ii)		(ii)		(ii)	
—		—		—		—		—		—	

Komentāri:

1. Riska līmeņa rādītāju aprēķina, reizinot NKI sastāvdaļas relatīvo apmēru ar riska novērtējumu. Attiecībā uz riska novērtējumu tika izmantoti šādi riska koeficienti: 100 — ļoti augsts risks, 75 — augsts risks, 50 — vidēji augsts risks un 10 — zems risks. Riska līmeņa rādītājs var būt noapaļots.
2. Vispārējā robežvērtība, kas tika izmantota, lai atlasītu NKI sastāvdaļas padziļinātai pārbaudei piecās apmeklētajās dalībvalstīs, ir 5. Attiecībā uz *Eurostat* kontroles lietu dokumentāro pārbaudi piecām apmeklētajām dalībvalstīm noteiktā vispārējā robežvērtība ir 2, bet pārējām piecām atlasītajām dalībvalstīm, kuras netika apmeklētas, vispārējā robežvērtība ir 5.
3. Izņēmumi (i) ir pieļaujami šādos gadījumos, lai uzlabotu izmaksu un ieguvumu analīzes kvalitāti:
 - lai gan šīs sastāvdaļas atbilst noteiktajai robežvērtībai, tās netika atlasītas, jo: *Eurostat* veica tiešo pārbaudi, šīm sastāvdaļām ir noteiktas Komisijas atrunas, tām ir zemākais riska līmeņa rādītājs un/vai Palāta nevienam no to apakšprocesiem nav noteikusi augstu vai ļoti augstu riska līmeni;
 - lai gan šīs sastāvdaļas neatbilst noteiktajai robežvērtībai, tās tika atlasītas, jo: Palāta tām noteica ļoti augstu riska līmeni (minimālais riska līmeņa rādītājs ir 2 %) un/vai šīm sastāvdaļām ir visaugstākais riska līmeņa rādītājs.
4. Pārejas vienības aprēķina šādi: darbinieku atalgojums un no pārējās pasaules saņemtais īpašuma ienākums plus darbinieku atalgojums un īpašuma ienākums, kas samaksāts pārējai pasaulei, mīnus ražošanas un importa nodokļi, kas samaksāti ES, plus ES piešķirtās subsīdijas. Riska līmeņa rādītāja vērtību, kas norādīta pozīcijā "pārejas vienības", aprēķina, saskaitot galveno sastāvdaļu riska līmeņa rādītājus. Tomēr izmaksu un ieguvumu analīzi veic atsevišķi.
5. Precīzāku informāciju par riska novērtējumu (ii) sk. **VII pielikumā**.

IZMAKSU UN IEGUVUMU ANALĪZES REZULTĀTI

1. Riska līmeņa rādītāju aprēķina visām NKI sastāvdaļām desmit pārbaudītajās dalībvalstīs, reizi not NKI sastāvdaļas relatīvo apmēru ar riska novērtējumā iegūto svērumu (sk. **VII pielikumu**).
2. Aprēķināto riska līmeņa rādītāju izmanto, lai noteiktu to NKI sastāvdaļu prioritātes, kuras jāpārbauda attiecīgajā dalībvalstī, un lai gadu gaitā tās varētu salīdzināt dalībvalstī un/vai starp vairākām dalībvalstīm. Dalībvalsts kopējā riska līmeņa rādītāja vērtība, ko aprēķina, saskaitot visu NKI sastāvdaļu rādītājus, var būt no 10 līdz 100.
3. Ņemot vērā noteiktās vispārējās robežvērtības, šīs analīzes rezultātā Palāta varēja atlasīt NKI sastāvdaļas, kuras ir jāpārbauda, veicot padziļinātu pārbaudi un/vai dokumentāro pārbaudi dalībvalstīs. Tika noteikti daži izņēmumi, lai uzlabotu izmaksu un ieguvumu analīzes efektivitāti¹.
4. Piemēram, Beļģijas gadījumā, kur pārbaude netika veikta uz vietas, Palāta dokumentārajai pārbaudei atlasīja šādas NKI sastāvdaļas: *NACE D* (1. red.) darbību "Apstrādes rūpniecība", *NACE G* (1. red.) darbību "Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu, motociklu, individuālās lietošanas priekšmetu, sadzīves aparātūras un iekārtu remonts" un *NACE I* (1. red.) darbību "Transports, glabāšana un sakari", jo šo darbību riska līmeņa rādītājs bija lielāks par 5.
5. Bija atlasīta arī *NACE N* (1. red.) darbība "Veselība un sociālā aprūpe", lai tiktu pārbaudītas četras NKI sastāvdaļas, jo šai darbībai bija noteikts visaugstākais riska līmeņa rādītājs (lai gan tas bija zemāks par 5). *NACE K* (1. red.) darbība "Operācijas ar nekustamo īpašumu, noma un komercpakalpojumi" netika iekļauta, jo *Eurostat* pārbaudīja šo NKI sastāvdaļu, veicot tiešo pārbaudi.
6. Līdzīga procedūra tika izmantota arī pārējās dalībvalstīs, un pat tajās, kurās Palāta veica NKI sastāvdaļu padziļinātu pārbaudi un dokumentāro pārbaudi uz vietas. Šo piecu dalībvalstu atlases procedūrā tika izmantotas divas atšķirīgas būtiskuma robežvērtības (t. i., padziļinātai pārbaudei — 5 un dokumentārajai pārbaudei — 2).

¹ Sk. sastāvdaļas ar atzīmi (i) tabulā un attiecīgos komentārus.

KOMISIJAS NOTEIKTĀS VALSTU ĪPAŠĀS ATRUNAS, KAS ATTIECAS UZ ES-25 DALĪBVALSTĪM

Dalībvalstis	Atrunu skaits	Valstu īpašās atrunas laikā no 2002. līdz 2010. gadam (ES-15 dalībvalstis) un no 2004. līdz 2010. gadam (ES-10 dalībvalstis)
Beļģija	3	(1) – Atjauninātas ēnu ekonomikas aplēses būvniecības nozarē (2) – Atjaunināts pilnīguma korekciju koeficients; (3) – Ārējās tirdzniecības statistika
Čehijas Republika	2	(1) – Mājokļu pakalpojumi (2) – Konsultācijas
Dānija	1	(1) – Mājokļu pakalpojumi
Vācija	2	(1) – Mājokļu pakalpojumi (2) – Filmas, radio un TV oriģināldarbi
Igaunija	2	(1) – Pamatkapitāla patēriņš (PKP) attiecībā uz ceļiem, tiltiem utt. (2) – Izklaides, literārie un mākslas oriģināldarbi
Īrija	1	(1) – Zaudējumi, kas jāiekļauj jauktajos ienākumos
Grieķija	8	(1) – Atjaunināta uzņēmējdarbības strukturālā statistika (USS) un nodarbinātības dati (2) – HBS (mājsaimniecību budžeta apsekojuma) dati, kuri izmantoti attiecībā uz izdevumu pieeju, kura ir jāpārbauda (3) – Būvniecība (4) – Vispārējās valdības pievienotā vērtība (VA) (5) – Mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas iestādes (NPISH) (6) – Dati par maksājumu bilanci (BoP), kurus izmanto kuģiem un jūras transportam un kuri ir jāpārskata (7) – Mājokļu pakalpojumi (8) – Precizējumi
Spānija	3	(1) – Nelieli instrumenti (2) – Darbinieku atalgojums (3) – ES piešķirtās subsīdijas
Francija	2	(1) – Pārskatītie dati par BoP (2) – Kopiegdājumu fondi
Itālija	3	(1) – Neto darbības rezultāts (NOS) par nepabeigto darbu (2) – Turēšanas guvumi un zaudējumi, kuri ir jāatskaita no izmaiņām uzskaitījumos (3) – Nomas maksa par zemi
Kipra	5	(1) – Ar PVN saistīta krāpšana bez sabiedrotajiem (2) – Pašražotās filmas, radio un TV oriģināldarbi (3) – Autora honorārs, ko izmanto, lai aprēķinātu literatūras un mākslas darbu oriģinālu vērtību (4) – Pašražotās programmatūras (5) – Nodokļi un subsīdijas
Latvija	10	(1) – Individuālas ražošanas produkcija (2) – Maksa par pārskaitījumiem saistībā ar esošajiem mājokļiem (3) – Vispārējās valdības un NPISH pamatkapitāla patēriņš (4) – Bezpeļņas iestāžu (NPI) klasifikācija (5) – Izklaide, literatūras un mākslas darbu oriģināli (6) – Nedzīvības apdrošināšanas pakalpojumi (7) – Programmatūras (8) – Pilnīgums (9) – Bilances sagatavošanas procedūra (10) – Precizējumi
Lietuva	2	(1) – Piedāvājuma un izlietojuma tabulu pilnīga integrācija (2) – Izklaide, literatūras un mākslas darbu oriģināli
Luksemburga	2	(1) – Atjauninātas korekcijas attiecībā uz nedeklarētu darbu (2) – Namu individuāla celtniecība
Ungārija	10	(1) – Pašu bruto pamatkapitāla veidošanas (BPKV) noteikšana un novērtējums (2) – Oriģinālu aplēses (3) – Pārstrādājamo atkritumu apsaimniekošana (4) – Apdrošināšanas, pensiju fondu un finanšu starpniecības pakalpojumu pievienotās vērtības pārskatīšana (5) – Turēšanas guvumi un zaudējumi, uz kuriem neattiecas uzskaitījumu un tirdzniecības uzcenojumu izmaiņas (6) – Pievienotā vērtība individuālajiem komersantiem mājsaimniecību (HH) sektorā (7) – Savstarpējā apstiprināšana, izmantojot piedāvājuma un izlietojuma tabulas (8) – Pilnīgums (9) – Pamatkapitāla patēriņš attiecībā uz ceļiem, tiltiem utt. (10) – Precizējumi par vairākām darbībām

Dalībvalstis	Atrunu skaits	Valstu īpašās atrunās laikā no 2002. līdz 2010. gadam (ES-15 dalībvalstīs) un no 2004. līdz 2010. gadam (ES-10 dalībvalstīs)
Malta	8	(1) – Nelieli instrumenti (2) – Turēšanas guvumi un zaudējumi, uz kuriem neattiecas uzskaitījumu izmaiņas (3) – Problēmas saistībā ar veselības aprūpes pakalpojumu novērtējumu (4) – Namu individuāla celtniecība (5) – Restorāni un bāri (6) – Rezultāti un BPKV attiecībā uz filmām, radio un TV oriģināldarbiem (7) – Apdrošināšanas pakalpojumi (8) – Precizējumi par mājokļu pakalpojumiem
Nīderlande	4	(1) – Atjaunināta individuālā celtniecība (2) – Eirovinjetes izmantošanas pakalpojuma pārklassificēšana (3) – Atjaunināta ārējās tirdzniecības statistika (4) – Atjaunināts valdības sniegto pakalpojumu imports un eksports
Austrija	1	(1) – Individuāli izveidotas programmatūras klasificēšana
Polija	11	(1) – Rezultātu aprēķināšanai izmantoto avotu un metožu pārskatīšana (2) – Ārpustirgus ražotāju darbības rezultāti (3) – Turēšanas guvumi un zaudējumi, uz kuriem neattiecas uzskaitījumu izmaiņas (4) – Pētniecība un izstrāde (5) – Konsultācijas (6) – Nosacītas sociālās iemaksas, kuras ir jāiekļauj darbinieku atalgojumā (7) – Nodokļi (8) – Pilnīgums (9) – Darbības attiecībā uz ieturētajiem nodokļiem pārrobežu procentu un dividendu plūsmu gadījumā (10) – Apdrošināšana (11) – Programmatūru aplēse (jo īpaši attiecībā uz individuāli izveidotajām programmatūrām)
Portugāle	3	(1) – Pašu galapatēriņa rezultātu mērīšana un novērtēšana (2) – Noskaidrot, vai BPKV laika posmu var attiecināt uz nepārtrauktās inventarizācijas metodes (NIM) modeli, lai aprēķinātu pamatkapitāla patēriņu (3) – Darba devēju sociālās iemaksas civildienesta ierēdņu pensiju shēmā
Slovēnija	3	(1) – Atjaunināta pievienotā vērtība lauksaimniecības jomā (2) – Nekustamā īpašuma ienākums (PI) (3) – Vispārējās valdības un mājokļu pakalpojumu pamatkapitāla patēriņš
Slovākija	2	(1) – Pārapirošināšanas komisijas maksu uzskaitē (2) – Vispārējās valdības BPKV un pamatkapitāla patēriņš
Somija	1	(1) – Atjaunināta renovācija celtniecības jomā
Zviedrija	4	(1) – Darbinieku atalgojums, ko saņem pārējā pasaule (RoW) vai ko no tās saņem (2) – Izklaides, literatūras un mākslas darbu oriģināli (3) – Programmatūras (4) – Pārapirošināšanas komisijas maksu uzskaitē
Apvienotā Karaliste	10	(1) – Mājokļu pakalpojumi (2) – NPISH (3) – Pilnīgums (4) – Individuāla celtniecība (5) – Apdrošināšana (6) – Kinematogrāfijas darbu oriģināli (7) – Individuāli izveidotas programmatūras (8) – PKP attiecībā uz ceļiem, tiltiem utt. (9) – Noskaidrot, kā saraksta cenu izmantošana ietekmē jaunu automašīnu iegādi (10) – NKI dati ir jāsaskaņo ar valsts līmenī publicētiem datiem
KOPĀ	103	

Avots: ERP (pamatojoties uz Komisijas paziņojumiem par dalībvalstīm noteiktām atrunām).

KOMISIJAS ATBILDE

KOPSAVILKUMS

IV.

Komisijas pārbaudes sistēma ir vispāratzīta un daudzšķautņaina. Tajā uzsvars tiek likts uz kvalitāti un salīdzinošo izvērtēšanu, un tā ir pietiekami elastīga, lai darbotos ārkārtas apstākļos. Komisija turpinās izstrādāt savu stratēģiju NKI pārbaudēm, lai tajā iestrādātu strukturētāku un dokumentētu programmu. Tas nozīmēs iekļaut riska analīzi un pilnībā ņemt vērā izmaksu efektivitāti. Komisija pieņem zināšanai Palātas izmantoto modeli un apsvērs, kādi elementi varētu būt lietderīgi minētajā procesā.

Komisija uzskata, ka aplēse par nepieciešamajiem cilvēkresursiem ir sarežģīta, un tā jāveic nākotnē.

V.

Komisija piekrīt, ka vispārējās atrunas būtu jāizmanto pēc iespējas reti. Tomēr tām ir nozīmīga loma ES finanšu interešu aizsardzībā, tādēļ no tām nevar pilnībā atteikties.

Komisijas kontroles sistēma arī ir pietiekami spēcīga, lai regulāri varētu veikt būtiskas izmaiņas, piemēram, iestrādāt pārmaiņas bāzes datu avotos vai jaunās aplēšu metodēs.

VI. a)

Komisija uzskata, ka tās procedūra darba plānošanai un prioritāšu noteikšanai ir vispāratzīta un balstīta uz risku, un tajā ir iekļauta iepriekšēja vienošanās par plāniem ar NKI komiteju.

VI. b)

Komisija piemēro vienu un to pašu pārbaudes metodoloģiju visās dalībvalstīs. Saskaņā ar vienošanos ar NKI komiteju tiešās pārbaudes tiek izmantotas, lai papildinātu pārbaudes par katras valsts NKI uzskaitījumu, pamatojoties uz NKI uzskaitījumu novērtējuma anketu (GIAQ).

VI. c)

Par pārbažu rezultātiem tiek ziņots NKI komitejai, un tā uzskata, ka šī informācija ir pietiekama, lai sniegtu atzinumu par datiem.

KOMISIJAS ATBILDE

VII.

Komisija ir sīki izskatījusi katru ziņojumā uzskaitīto gadījumu un nepiekrīt Palātas viedoklim par vairākiem Palātas sniegtajiem konstatējumiem.

VIII. a)

Komisija turpinās izstrādāt savu stratēģiju, ņemot vērā revīzijas konstatējumus, un mērķis ir saīsināt pārbaudes ciklu. Vienlaikus Komisija īsteno politiku, lai ierobežotu vispārējo atrunu izmantošanu.

VIII. b)

Komisija uzskata, ka tās piemērotā pieeja (dokumentārās pārbaudes par NKI anketu un kvalitātes ziņojumiem, pārbaudes par NKI uzskaitījumu, izmantojot *GIAQ*, ko papildina tiešās pārbaudes, un salīdzinošā izvērtēšana visiem pasākumiem) bijusi atbilstīga, lai veiktu galīgo novērtējumu par dalībvalstu NKI pašu resursiem. Tomēr Komisija izskatīs iespēju skaidri dokumentēt kritērijus, kādi jāizmanto to sastāvdaļu atlasei, kurām tiks piemērota tiešā pārbaude, un citu uzlabojumu veikšanai dokumentos.

VIII. c)

Pēdējo gadu laikā Komisijas ziņošana par NKI pārbaudēm ir pastāvīgi uzlabota. Tomēr Komisija ņem vērā Palātas konstatējumus un piekrīt, ka arī turpmāk ir jāveic uzlabošana.

Komisija vienmēr uzskatījusi, ka ziņošana ir atbilstīga un tiek veikta saskaņā ar NKI regulu un NKI komitejas gada atzinums ir pietiekams. Palātas ieteikums par gada atzinumu tiks iesniegts NKI komitejai.

Citviet šajā ziņojumā Palāta atzīst, ka jau ir veikti uzlabojumi un jaunākajā gada darbības pārskatā ir ņemti vērā revīzijas laikā izteiktie ieteikumi.

Komisija uzskata, ka NKI komitejas atzinumi vienmēr ir tikuši atbilstīgi izmantoti budžeta veidošanas vajadzībām.

IEVADS

Izcēlums

Vispārējās atrunas var izmantot arī tad, ja dalībvalstis neno drošina atbilstību datu iesniegšanas termiņiem.

APSVĒRUMI

28.

Komisija uzskata, ka tās procedūra darba plānošanai un prioritāšu noteikšanai ir vispārāzīta un balstīta uz risku. NKI komiteja ir piekritusi plāniem par pēdējo pārbaudes ciklu. Atbilstīgi NKI regulai Komisija izmanto galvenokārt kvalitatīvu pieeju (izmaksu un ieguvumu) lēmumiem par īpašu darbību vai darījumu iespējamo lielumu un nozīmi.

Komisija izmanto izmaksu un ieguvumu principu, lai noteiktu, vai rīcības punkts pārveidojams par atrunu un vai par to jāziņo NKI komitejai iespējami drīzāk pēc pārbaudes cikla pabeigšanas (tostarp Bulgārijai un Rumānijai), lai 2013. gada aprīlī varētu iesniegt dokumentu par pēcpārbaudi tiem rīcības punktiem, par kuriem netiek izveidota atruna. Tas nozīmē, ka Komisija izmanto izmaksu un ieguvumu principu galvenokārt tādēļ, lai palīdzētu pieņemt lēmumu par to, kuri atvērtie rīcības punkti attaisno atrunas noteikšanu un kurus var klasificēt kā citus jautājumus, kuriem jāveic pēcpārbaude.

29.

Joprojām norit darbs pie šī ieteikuma īstenošanas. Komisija arī ņems vērā Palātas veiktās revīzijas rezultātu. Secinājums par pieeju būs jāsapatavo pirms nākamā pārbaudes cikla, kurš sāksies pēc 2015. gada septembra.

KOMISIJAS ATBILDE

32.

Komisija uzskata, ka tās piemērotā pieeja (dokumentārās pārbaudes par NKI anketām un kvalitātes ziņojumiem, pārbaudes par NKI uzskaitījumu, izmantojot *GIAQ*, ko papildina tiešās pārbaudes, un salīdzinošā izvērtēšana visiem pasākumiem) ir atbilstīga, lai veiktu galīgo novērtējumu par dalībvalstu NKI pašu resursiem.

34.

Saskaņā ar Komisijas kontroles modeli ir jāveic aptveroša kvalitatīva analīze par NKI uzskaitījumiem. Gan Komisija, gan NKI komiteja uzskata, ka tiešās pārbaudes tikai papildina pārbaudes par valstu NKI uzskaitījumiem, pamatojoties uz NKI uzskaitījumu novērtējuma anketu (*GIAQ*). Tiešo pārbaudžu galvenais mērķis ir pārbaudīt, vai apraksts par avotiem un metodēm uzskaitījumā atbilstīgi rāda faktiski izmantoto datu apkopošanas praksi un vai avotos norādītie bāzes dati ir atbilstīgi pārveidoti *NA* (nav attiecināms) rādītājos, kurus dalībvalstis sniedz saistībā ar NKI pašu resursiem. Tāpēc tiek ņemta vērā metodoloģijas salīdzināmība starp dalībvalstīm.

Tiešās pārbaudes nav atbilstīgs pamats secinājumiem par visām NKI aplēšu daļām, kā aprakstīts uzskaitījumā.

35.

Saskaņā ar Komisijas pārbaudes sistēmu ir jāveic aptveroša kvalitatīva analīze par NKI uzskaitījumiem (to papildina tiešās pārbaudes). Sistēma nav koncentrēta tikai uz tādām sastāvdaļām, kuras aptver A tipa rīcības punkti, vai sastāvdaļām, kurām tika veikta tiešā pārbaude. Komisija uzskata, ka secinājumi par šo Palātas konstatējumu daļu balstās uz pieņēmumu, ka *Eurostat* pārbaudes koncentrētas uz sastāvdaļām, ko aptver rīcības punkti, un sastāvdaļām, kurām *Eurostat* veicis tiešo pārbaudi.

36.

Komisija uzskata, ka secinājumi par šo Palātas konstatējumu daļu balstās uz pieņēmumu, ka *Eurostat* pārbaudes koncentrētas uz sastāvdaļām, ko aptver rīcības punkti, un sastāvdaļām, kurām *Eurostat* veicis tiešo pārbaudi.

38.

Komisija apņēmusies piemērot vienlīdzīgu attieksmi pret dalībvalstīm. Katras dalībvalsts gadījums tika vērtēts individuāli, vienlaikus nodrošinot pilnīgu pārredzamību saistībā ar NKI komiteju un vispārēju apskatu par horizontālo pārvaldību.

39.

Komisija atzīst, ka būtu jāuzlabo dokumenti par tās veiktajām pārbaudēm, un jau strādā pie šī uzdevuma.

40.

Misijas ziņojumu dokumentos ir norādīts, ka Komisija (*Eurostat*) atlasīja sastāvdaļas/jomas, kurām jāveic tiešā pārbaude, izmantojot vispārējus kritērijus, kuriem bija piekritusi NKI komiteja, apzināti ņemot vērā katras dalībvalsts īpatnības.

NKI komitejas apstiprinātie kritēriji pilnībā izpildīja savu lomu, un Komisija uzskata, ka tiešā pārbaude ļāva tai izdarīt secinājumus, kādi tika plānoti saistībā ar šādu papildinošu rīku. Vispārīgi runājot, tiešajās pārbaudēs netika konstatēts, ka pastāv liels risks, ja dalībvalstis nepareizi apraksta savas aprēķina metodes vai to aprēķina metodēs pastāv ievērojamu datu apkopošanas kļūdas.

41.

NKI komiteja jau piekritusi, ka saskaņā ar Regulu Nr. 1150/2000 tiešo pārbaudžu tvērums sākas tad, kad dati tiek saņemti nacionālo kontu struktūrvienībā. Pārraudzības un kontroles sistēmām ir organizatorisks raksturs. Tās nesniedz īpašas norādes par kontu ticamību (tā ir galvenokārt atkarīga no izmantotajiem statistikas avotiem un metodēm), kaut gan tās var palīdzēt mazināt kļūdas risku. Komisija turpinās darbu, izstrādājot pārraudzības un kontroles sistēmu vadlīnijas par to, kā dalībvalstīm jāapkopo nacionālie konti, ņemot vērā Palātas apsvērumus.

KOMISIJAS ATBILDE

42.

Ņemot vērā to, cik nozīmīga ir salīdzinošā izvērtēšana NKI pašu resursiem, Komisija joprojām uzskata, ka NKI regula ir vispiemērotākais juridiskais pamats dalībvalstu apmeklējumiem (t. i., informācijas pārbaudes vizītēm, kurās piedalās arī citas dalībvalstis), kam seko sikas pārbaudes, ko veic NKI komiteja. Turklāt, lai nodrošinātu salīdzināmību starp dalībvalstīm, nenovērtējamu ieguldījumu dod zināšanas nacionālo kontu apkopošanas jomā.

43.

Tad, kad NKI komiteja piekrīt valsts novērtējuma ziņojuma projektam, saskaņā ar pašu resursu regulu Komisijas uzdevums ir noteikt atrunas, un tās neapstiprina ne attiecīgā valsts, ne NKI komiteja. Atrunas tiek noteiktas, pamatojoties uz kvalitatīvu un kvantitatīvu novērtējumu par katru atvērto punktu, ņemot vērā piesardzīgu pieeju budžeta sagatavošanai. Tā kā nacionālie konti ir sarežģīta sistēma, ko veido pārbaudes un atlikumi, nevar izolēti skatīt ietekmi, kādu rada atsevišķas sastāvdaļas, tādējādi vispārīgi nav iespējams skaitliski precīzi izteikt atrunu iespējamo ietekmi. Komisija uzskata, ka šāda pieeja efektīvi aizsargā ES finanšu intereses.

44.

Komisija ir izskatījusi ziņojumā minētos gadījumus un uzskata, ka atrunas tikušas noteiktas, piemērojot konsekvēntu pieeju.

45.

Transversālās atrunas izmanto tad, kad pastāv problēma saistībā ar NKI aprēķināšanu, tās risināšanai jāveic sīki izstrādāta salīdzinošā analīze par dalībvalstu pieņemtajiem risinājumiem, un var būt nepieciešama vienošanās ar NKI komiteju par konceptuāliem aspektiem. Veicot salīdzinošo analīzi, varētu konstatēt, kādas pārmaiņas jāveic NKI aprēķinā, lai nodrošinātu NKI pašu resursu iemaksu pareizu noteikšanu.

46.

Transversāliem jautājumiem ir nepieciešama sīki izstrādāta salīdzinošā analīze par dalībvalstu pieņemtajiem risinājumiem. Dalībvalstu paziņojumi 2012. gada beigās vēl nebija pārbaudīti. Bija nepieciešami turpmāki skaidrojumi un diskusijas, lai vienotos par režīmu, kas būtu atbilstīgs EKS 95 un salīdzināms. Šis process patlaban notiek, un Komisija pēc iespējas atceļ atrunas.

47.

Komisija uzskata, ka tās piemērotā pieeja (dokumentārās pārbaudes par NKI anketām un kvalitātes ziņojumiem, pārbaudes par NKI uzskaitījumu, izmantojot *GIAQ*, ko papildina tiešās pārbaudes, un salīdzinošā izvērtēšana visiem pasākumiem) ir atbilstīga, lai veiktu galīgo novērtējumu par dalībvalstu NKI pašu resursiem.

48.

Komisija piekrīt, ka tās dokumenti varētu tikt uzlaboti. Skatīt apsvērumus atbildē par 39. punktu.

50.

Uzņēmumu reģistrus aptver *GIAQ*. *Eurostat* struktūrvienības pārmērīgā budžeta deficīta jautājumos atbild par tirgus testu/ ar tirgu nesaistītu testu veikšanu, un NKI pārbaudes komanda cieši pārrauga šo testu rezultātus pašu resursu vajadzībām.

Eurostat pastāv dalītas atbildības jomas, lai nepieļautu darba pārklāšanos. Būtu vajadzīgi pārmērīgi lieli resursi, lai dokumentētu visas bieži notiekošās un daudzšķautņainās konsultācijas un diskusijas starp struktūrvienībām.

51.

Vācijas gadījumā Komisija (*Eurostat*) konstatēja trūkumus, bet norādīja, ka tiek pastāvīgi uzlabots un atjaunināts uzņēmumu reģistrs un finanšu gadu nodalīšanas procedūras. Tādēļ uzskatīja, ka par šo jautājumu netiks noteikta atruna.

Jautājums par to, kā Austrija klasificē valsts slimnīcas, nebija izteikts skaitliski; tas notika tikai pēc pārbaudes cikla slēgšanas 2012. gada janvārī. EKS 95 skaidri nenosaka to, kā reģistrējamās nozīmīgas naudas plūsmas, kuras vispārējā valdība maksā valsts slimnīcām, lai segtu to pamatdarbības zaudējumus.

Austrijas statistikas iestāde pareizi piemēroja EKS 95 2002.–2007. gadam, un Komisija nebija pieļāvusi pārbaudes kļūdu.

KOMISIJAS ATBILDE

52.

Šis jautājums tika apstiprināts pēc pārbaudes cikla slēgšanas, jo līdz 2013. gada maijam Austrijas statistikas iestāde nebija veikusi 50 % pārbaudu saistībā ar valsts slimnīcām. Rezultāti lika Komisijai veikt pasākumus īpašas atrunas noteikšanai saistībā ar šo jautājumu.

53.

Skatīt Komisijas atbildi par 51. punktu.

54.

Komisija piekrīt, ka tās dokumenti varētu tikt uzlaboti. Skatīt apsvērumus atbildē par 39. punktu.

55.

Sagatavojot nākamo pārbaudes ciklu, Komisija (*Eurostat*) izskatīs dokumentus. Komisija apņēmusies nodrošināt uzņēmējdarbības nepārtrauktību, tomēr šīs revīzijas tvērumus aptver vairāk nekā desmit gadus, un bija nepieciešama ļoti sīki izstrādāta informācija, kas dažkārt bija novecojusi.

56.

Komisija (*Eurostat*) piemēroja procedūras, kuras tika iesniegtas NKI komitejai un kuras tā pieņēma. Sagatavojot nākamo pārbaudes ciklu, Komisija ņems vērā šī pārbaudes cikla laikā gūtās mācības.

56. Pirmais ievilkums

Izmaksu efektivitātes apsvērumu dēļ Komisijas pārbaudes modelis bija koncentrēts uz faktiski izmantoto avotu. Tomēr tika veikts arī papildnovērtējums, īpaši balstoties uz NKI komitejas ieteikumiem.

57.

Komisija sīki izskatījusi katru ziņojumā minēto gadījumu un nepiekrīt Palātas viedoklim par vairākiem konstatējumiem, kurus Palāta sniegusi 1. tabulā (skatīt sīki izstrādātās atbildes par 59.–63. punktu). Cita starpā Komisija nepiekrīt transportlīdzekļu reģistrācijas nodokļa reģistrācijai Francijā, pārāk zemu novērtētajam starppatēriņam mājokļu pakalpojumiem Itālijā un iespējami nepareizi reģistrētajām ES dotācijām dalībvalstīs.

59. Pirmais ievilkums

Komisija (*Eurostat*) zināja par šīm korekcijām. To iespējama lielums tika regulāri pārskatīts un netika uzskatīts, ka tādējādi veidotos lielas bažas par Vācijas nacionālo kontu salīdzināmību, ticamību un pilnīgumu (skatīt arī Komisijas atbildi par 51. punktu).

59. Otrais ievilkums

Jautājums par pilnīgumu bijis viens no stūrakmeņiem darbā ar NKI vairāk nekā divdesmit gadu garumā, tādējādi tam vairākkārt tikusi pievērsta uzmanība pirms iepriekšējās pārbaudes, kad tas tika atkal pārbaudīts, un arī turpmākajos ciklos tas joprojām būs prioritāte. Noslēdzot iepriekšējo pārbaudes ciklu, norādīto četru dalībvalstu aprēķina metodes tika atzītas par pieņemamām.

59. Trešais ievilkums

Pārbaudes ciklos pirms pēdējās kārtas tika pārbaudīta Vācijas atbilstība NKI komitejas pieņemtajiem ieteikumiem (GNIC/004), tostarp par izplatīšanu (GNPC/205). Ikviena atruna saistībā ar izplatīšanu vai tirdzniecības uzcenojuma aprēķinu šādu iepriekšēju pārbaudu ciklu rezultātā tika atrisināta pirms jaunākā cikla.

59. Ceturtais ievilkums

Ņemot vērā Komisijas (*Eurostat*) noteikto rīcības punktu, *INSEE* pārskatīja aprēķinu par starppatēriņu māsaimniecību sniegtajiem mājokļu pakalpojumiem un palielināja attiecību. Komisija pārbaudīja *INSEE* veikto darbu saistībā ar starppatēriņu māsaimniecību sniegtajiem mājokļu pakalpojumiem, un tai nebija iebildumu pret to, tādējādi tā neuzskatīja, ka šim jautājumam būtu jānosaka atruna Francijas gadījumā.

Komisija piekrīt konstatējumam, ka *IC* mājokļu pakalpojumiem Itālijā ir pārāk zemu novērtēti.

59. Piektais ievilkums

Komisija uzskata, ka Spānijai vajadzētu izmantot atjauninātus un atbilstīgus datu avotus. Komisija piekritusi Spānijas aprēķinam, kas uzskaitījumu apkopošanas laikā 2007. gada decembrī netika uzskatīts par novecojušu. Netika uzskatīts, ka to iespējama lielums varētu radīt nopietnas bažas par Spānijas nacionālo kontu salīdzināmību, ticamību un pilnīgumu.

KOMISIJAS ATBILDE

59. Sestais ievilkums

Komisija piekrita Vācijas, Spānijas un Francijas aprēķiniem. Netika uzskatīts, ka to iespējama lielums un kļūdas tvērumi varētu radīt nopietnas bažas par Vācijas, Spānijas un Francijas nacionālo kontu salīdzināmību, ticamību un pilnīgumu.

59. Septītais ievilkums

Saistībā ar pāreju no faktiskajiem rezultātiem ražotāju cenās uz bāzes cenām Komisija pētījusi šo jautājumu NKI informācijas pārbaudes vizīšu laikā 2008. un 2009. gadā. Tas tiek atspoguļots atbildēs uz *GIAQ* un saziņā ar *ONS*. Ņemot vērā tolaik iegūto informāciju, Komisija uzskatīja, ka atbilstīga pāreja uz bāzes cenām tika nodrošināta pieņemamā kvalitātē. Tomēr, ņemot vērā Palātas konstatējumus, Komisija veiks pēcpārbaudi šim jautājumam kopīgi ar *ONS*.

60.

Jautājums par pilnīgumu tika skatīts padziļināti pirms pēdējā pārbaudes cikla, bet tas tad tika skatīts vēlreiz. Vācijas, Spānijas, Francijas un Itālijas aprēķina metodes tika pieņemtas.

61.

Komisija arī turpmāk centīsies uzlabot aplēšu kvalitāti par ēnu ekonomiku.

62.

Komisija uzmanīgi pieiet jautājumam par vienlīdzīgu attieksmi pret visām dalībvalstīm, tomēr vienlīdzīga attieksme obligāti nenozīmē izskatīt katru atrunu saistībā ar visām dalībvalstīm.

Šādas sistemātiskas pārvalstu pārbaudes var būt vēlamas, bet tās ne vienmēr ir praktiskas, ņemot vērā pastāvošās valstu īpatnības, kas apgrūtina salīdzināšanu.

63.

Komisija uzskata, ka *Eurostat* pieeja atrunu noteikšanai salīdzinājumā ar citiem šeit norādītajiem punktiem, kuri jāuzlabo, bijusi konsekventa.

63. Pirmais ievilkums

Situācija abās valstīs atšķirās. AK gada aptaujā par uzņēmējdarbību finanšu gadu nodalīšanas vērtība ir norādīta vadlīniju piezīmēs respondentiem. Komisija uzskatīja, ka tādējādi tiek parādīts, ka ir zināmas gan prasības, gan tas, ka saskaņā ar AK datu apkopošanas praksi pastāv pasākumi, lai samazinātu iespējamo ietekmi uz IKP. Izmantojot izmaksu un ieguvumu principu, netika noteikta atruna. Tomēr, tā kā sīkāka informācija netika sniegta, rīcības punkts kļuva par "citu punktu, kurš jāuzlabo", un tiek veikta pēcpārbaude. Ja netika piemēroti atbilstīgi pasākumi, kā, piemēram, Spānijā, uzskatīja, ka risks saistībā ar ietekmi uz IKP nav nenozīmīgs — tas tika uzskatīts par lielāku, un attiecīgi tika noteikta atruna.

63. Otrais ievilkums

Situācija nebija pilnībā salīdzināma. Spānijā pastāvošo problēmu diapazons bija plašāks nekā citās norādītajās dalībvalstīs. Komisija piekrīt Palātai, ka pareizai reģistrēšanai ir nepieciešami piemēroti bāzes dati, tomēr tā apzinās, ka ne visas dalībvalstis piekrīt, ka pastāv juridiski saistoša prasība to darīt. Komisija plāno izskatīt jautājumu nākamajā pārbaudes ciklā.

63. Trešais ievilkums

Īpaša atruna tika noteikta nomas maksai par zemi Itālijā, jo atšķirībā no Vācijas un Spānijas nevarēja piemērot EKS 95 4.73. punktu.

KOMISIJAS ATBILDE

63. Ceturtais ievilkums

Polijas gadījumā atruna attiecās uz bažām par programmatūru pašu galapatēriņam (t. i., gan tirgus, gan ārpustirgus ražotājiem) plašāk nekā Spānijas gadījumā, kad nebija aplēses par programmatūru pašu galapatēriņam ārpustirgus ražotājiem. Tā kā programmatūru pašu lietošanai galvenokārt ražo tirgus ražotāji, šīs nepilnības ietekme uz NKI Spānijas gadījumā ir ievērojami mazāka, un Komisija (*Eurostat*) uzskata, ka šim jautājumam nav jānosaka atruna.

64.

Tāpat kā iepriekšējos pārbaudes ciklos, atrunas tika noteiktas, pamatojoties uz kvalitatīvu un kvantitatīvu novērtējumu par katru atvērto punktu un ņemot vērā piesardzīgu pieeju budžeta sagatavošanai. Tad, kad NKI komiteja piekrit valsts novērtējuma ziņojuma projektam, saskaņā ar pašu resursu regulu Komisijas uzdevums ir noteikt atrunas, un tās neapstiprina ne attiecīgā valsts, ne NKI komiteja. Lai noteiktu atrunas, ir jānovērtē visas nianšes konkrētajā dalībvalstī noteiktā laikā.

65.

Skatīt atbildi par 57. punktu.

66.

Atbildēs par 59.–63. punktu norādīto iemeslu dēļ Komisija nepiekrīt Palātas atzinumam. Komisija ir izskatījusi visus Palātas norādītos gadījumus un secinājusi, ka vienīgais būtiskais konstatējums ir saistīts ar pārāk zemu novērtēto starppatēriņu mājokļu pakalpojumiem Itālijā.

66. Pirmais ievilkums

Komisija uzskata, ka iespējamā ietekme šķiet nebūtiska.

Skatīt atbildes par 57. un 66. punktu.

67.

Komisija norāda, ka pārskata periodā tās pārbaudes sistēmā iekļautas 103 īpašās atrunas, 6 transversālās atrunas un vēl vairāki rīcības punkti. Tie visi veicina labāku NKI aplēšu kvalitāti un attiecīgi NKI resursu godīgu piešķiršanu.

69.

Pārbaudes darba rezultāti tika iesniegti NKI komitejai 2011. gada jūlijā un oktobrī. Komisija līdz 2012. gada sākumam bija nolēmusi, kuras atrunas ieviest. Ikvienā gadījumā, ņemot vērā pašu resursu sistēmas struktūru, pārbaudi par 2002. gadu varētu uzskatīt par pabeigtu 2006. gadā.

70.

Saskaņā ar Komisijas filozofiju par t. s. "salīdzinošo izvērtēšanu" ir nepieciešama pilnīga pārredzamība NKI komitejas līmenī, tomēr resursu apsvērumu dēļ šīs komitejas sanāksmes patlaban notiek divas reizes gadā.

Saskaņā ar dokumentēto Komisijas stratēģiju ir jānodrošina ticamība, ka dalībvalstu sistēmas var nodrošināt precīzus, salīdzināmus un pilnīgus datus un ikviens konstatētais trūkums tiek novērsts un vienlaikus tiek aizsargātas ES finanšu intereses, ja šādi trūkumi var izrādīties nozīmīgi. Šādi sniegta ticamība ir vērtīga ne tikai Komisijai, bet arī visām dalībvalstīm.

72.

Kaut gan no juridiskā viedokļa tas ir iespējams, Komisija uzskata, ka nav vēlams bieži izmantot vispārējās atrunas, tomēr tās ir nozīmīgas, lai nodrošinātu ES finanšu interešu aizsardzību. Saprāšanās memorands, kas reglamentē atbildības sadalījumu NKI pašu resursu pārvaldībai starp Budžeta ĢD un *Eurostat*, tika pagarināts 2013. gada aprīlī, lai nodrošinātu, ka šis viedoklis ir skaidrs.

73.

Budžeta ĢD un *Eurostat* 2013. gada aprīlī parakstīja Saprāšanās memoranda pielikumu ar nosaukumu "Laba prakse saistībā ar NKI atrunām", kas ļaus uzlabot situāciju.

75.

Kontroles riski neveidojās, jo tika veiktas nepieciešamās pārbaudes par ikgadējiem kvalitātes ziņojumiem. Ja kāds no tiem izrādītos nepietiekami sīki izstrādāts, tiktu pieprasīti sīkāki paskaidrojumi (un nepieciešamības gadījumā tiktu rīkota valsts misija) un nepieciešamības gadījumā tiktu izveidots rīcības punkts vai atruna.

KOMISIJAS ATBILDE

76.

Jaunais standarts par nacionālo kontu apkopošanu (EKS 2010) tika izstrādāts revīzijas aptvertā perioda laikā. Tā kā šī standarta īstenošanai būs nepieciešams, lai dalībvalstis sagatavo pilnībā pārskatītus NKI uzskaitījumus, NKI komiteja pieņēma lēmumu, ka saistībā ar 2011. gadā un turpmākos gados veikto pārskatīšanu atjaunināto informāciju par uzskaitījumiem varētu turēt līdz EKS 2010 ieviešanas laikam.

77.

Komisija pārskatīja savu saziņas procedūru, ņemot vērā Palātas apsvērumus.

79.

Komisija sīkāk informāciju par savu pieeju saistībā ar valstij īpašiem punktiem nodrošinājusi, sniedzot atbildi par 43. punktu, un par transversālām atrunām — atbildē par 45. punktu.

80.

Komisija uzskata, ka novērtējuma ziņojumi ir galīgi pēc to iesniegšanas NKI komitejai, un tā pieņēmusi zināšanai un atbalstījusi Eurostat pieņemto pieeju novērtējuma sagatavošanai.

81.

Vispārējā pieeja, atlasot punktus pēcpārbaudes veikšanai, paskaidrota atbildē par 43. punktu.

81. Pirmais ievilkums

Komisija jau iesniegusi sīkāk izstrādātu atbildi par atrunas nenoteikšanu savā atbildē par 51. punktu.

81. Otrais ievilkums

Komisija (*Eurostat*) veic pēcpārbaudi saistībā ar šo, uzskatot to par vēl vienu punktu, kurš jāuzlabo. Netika uzskatīts, ka šim punktam būtu vajadzīga atruna.

81. Trešais ievilkums

Komisija (*Eurostat*) veic pēcpārbaudi saistībā ar šo, uzskatot to par vēl vienu punktu, kurš jāuzlabo. Netika uzskatīts, ka šim punktam būtu vajadzīga atruna.

81. Ceturtais ievilkums

Komisija (*Eurostat*) veic pēcpārbaudi saistībā ar šo, uzskatot to par vēl vienu punktu, kurš jāuzlabo. Netika uzskatīts, ka šim punktam būtu vajadzīga atruna.

82.

Komisija izskatīs iespēju arī turpmāk uzlabot novērtējuma ziņojumus.

83.

Atzinumi nebija pilnīgi vienādi. Saistībā ar Grieķiju 2006. gadā NKI komiteja nevarēja noteikt, vai dati bija atbilstoši pašu resursu vajadzībām, un piekrita to vietā izmantot iepriekšējā gada datus.

Saistībā ar ES-10 NKI komiteja sagatavoja paziņojumu, kas nebija oficiāls atzinums, un tajā nebija paustas bažas par datu atbilstīgumu pašu resursu vajadzībām.

85.

Skatīt atbildi par 83. punktu.

86.

Komisija pārskatīja savas saziņas procedūras, ņemot vērā Palātas apsvērumus.

NKI komitejas atzinums vienmēr ticis uzskatīts par atbilstīgi ticamu, un to vienādā mērā pieņēmuši gan NKI tehniskie eksperti, gan datu lietotāji.

87.

Kaut gan Komisija vada NKI komitejas sanāksmes, tās sastāvā ir dalībvalstu pārstāvji. Dalībvalstis pieņēmušas Komitejas atzinumus vienprātīgi un nav apšaubījušas, ka Komisijas (*Eurostat*) darbs ir atbilstīga bāze atzinuma sagatavošanai.

88.

Revīzijas laikā Palāta izteica ierosinājumus par turpmākiem uzlabojumiem, kuri tika iestrādāti ziņojumā par 2012. gadu, un tika vispārīgi pārskatīta prakse sniegt ziņojumus par līdzīgām darbībām, kas aptver visus pašu resursus. Tomēr uzmanības centrā joprojām jābūt darbībai, ko faktiski veic Budžeta ĢD.

KOMISIJAS ATBILDE

89.

Citviet šajā ziņojumā Palāta jau norādījusi, ka atbildības sadalījums starp Budžeta ĢD un *Eurostat* ir skaidri noteikts Saprašanās memorandā. Datu kvalitātes jautājumi galvenokārt tiek risināti, izmantojot šajā ziņojumā plaši aprakstītos procesus; šajos procesos dalībvalstīm ar NKI komitejas starpniecību ir izšķirošā loma, kad tiek novērtēta visu NKI pašu resursu vajadzībām iesniegto datu atbilstība, ņemot vērā *Eurostat* ziņojumus par pārbaudes darbībām, un zināma loma ir arī dalībvalstīm.

90.

Darbojoties pēc Palātas ieteikuma, Budžeta ĢD gada darbības pārskatā par 2012. gadu raksturots Budžeta ĢD ticamības pamatojums.

91.

ESTAT savā 2012. gada darbības pārskatā, konkrēti — 1. daļā "Politikas sasniegumi" un 3.1.3. daļā "Atrunu pēc pārbaudes", sniedza informāciju par NKI pašu resursiem.

Minētā dokumenta 2. daļā "Pārvaldība un iekšējās kontroles sistēmas" *ESTAT* publicēja informāciju par kārtību darbā ar Budžeta ĢD un tabulu (un zemsvītras piezīmes) ar 18 norādēm par tiesiskumu un regulējumu.

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

93.

Komisija uzskata, ka aplēse par nepieciešamajiem cilvēkresursiem ir sarežģīta, un tā jāveic nākotnē.

94.

Skatīt Komisijas atbildes par 68.–76. punktu.

95.

Skatīt atbildes par 26.–36. punktu.

96.

Skatīt atbildes par 37.–67. punktu.

97.

Skatīt atbildes par 77.–92. punktu.

1. ieteikums

Komisija turpinās izstrādāt savu stratēģiju NKI pārbaudēm, lai tajā iestrādātu strukturētāku un dokumentētu programmu. Tas nozīmēs iekļaut riska analīzi un pilnībā ņemt vērā izmaksu efektivitāti. Komisija pieņem zināšanai Palātas izmantoto modeli un apsvērs, kādi elementi varētu būt lietderīgi minētajā procesā.

2. ieteikums

Pārskatāmā pārbaudes cikla ilgums pārsniedza plānoto ES paplašināšanās dēļ. Komisija piekrīt, ka ciklu varētu saīsināt, tomēr nedrīkst tikt apdraudēta iedalīto resursu kvalitāte vai palielināts resursu apjoms.

Komisija piekrīt mērķim, kas ir samazināt vispārējo atrunu izmantošanu. Saskaņā ar Saprašanās memoranda jauno pielikumu "Laba prakse saistībā ar NKI atrunām", kuru 2013. gada aprīlī parakstīja Budžeta ĢD un *Eurostat*, tiks ievērojami samazināts vispārējo atrunu skaits.

3. ieteikums

Komisija piekrīt, ka tās izveidoto ziņošanas procedūru ir iespējams uzlabot. Komisija izmanto izmaksu un ieguvumu principu, lai noteiktu, vai rīcības punkts ir pārveidojams par atrunu, un par to tiek ziņots NKI komitejai.

4. ieteikums

Komisija uzskata, ka kvalitatīvie novērtējumi ir ļoti nozīmīgi, jo izmantotajai metodoloģijai jābūt ticamai, salīdzināmai un pilnīgai. Tikai tā var objektīvi noteikt iesaistītos riskus. Tomēr, pārbaudes modelim attīstoties, kvantitatīvo novērtējumu skaits palielināsies, kaut gan resursi paliks pašreizējā apjomā.

KOMISIJAS ATBILDE

5. ieteikums

Komisija rosina dalībvalstis pastāvīgi veikt uzlabojumus. Pilnīgums jau kopš paša sākuma ir bijis viens no svarīgākajiem NKP/NKI pārbaudes procesa aspektiem, un tāds tas būs arī turpmāk. NKI komiteja ir vairākkārt apspriedusi šo jautājumu, pēdējoreiz 2012. gada oktobrī, kad komiteja secināja, ka "ir vispāratzīts, ka saistībā ar nacionālajiem kontiem ESS ir panākts ļoti augsts pilnīgums saistībā ar juridisko darbību tvērumu ēnu ekonomikā un nedeklarētajā darbā".

6. ieteikums

Komisija piekrīt šim ieteikumam. Šis aspekts tiks uzlabots.

7. ieteikums

Komisija piekrīt, ka atrunām ir vēlams aptvert tikai būtiskus konstatējumus. Tomēr ticama kvantitatīva informācija reti ir pieejama atrunas noteikšanas laikā. Komisija piekrīt, ka ir jānodrošina pārredzamība, skaidrojot pamatu lēmumam ievērot atrunai pakļautos punktus vai paturēt tos kā punktus, kuri jāuzlabo. Tas nevar ierobežot Komisijas priekšnoteikumu, saskaņā ar kuru atrunas tiek noteiktas ES finanšu interešu aizsardzībai.

8. ieteikums

Patlaban notiek saziņa un sanāksmes starp dažādām nodalījām. Tomēr Komisija arī turpmāk centīsies veikt uzlabojumus pašreizējā administratīvajā struktūrā.

9. ieteikums

Pēdējo gadu laikā ir pastāvīgi uzlabota kārtība, kādā Komisija (*ESTAT*) ziņo par NKI pārbaudēm. Tomēr Komisija pieņem zināšanai Palātas konstatējumus un piekrīt, ka arī turpmāk ir jāveic uzlabošana.

Komisija vienmēr uzskatījusi, ka ziņošana ir atbilstīga un tiek veikta saskaņā ar NKI regulu un NKI komitejas gada atzinums ir pietiekams. Palātas ieteikumi par gada atzinumu tiks iesniegti NKI komitejai.

Citviet šajā ziņojumā Palāta atzīst, ka jau ir veikti uzlabojumi un jaunākajā gada darbības pārskatā ir ņemti vērā revīzijas laikā izteiktie ieteikumi.

Komisija uzskata, ka NKI komitejas atzinumi vienmēr ir tikuši atbilstīgi izmantoti budžeta veidošanas vajadzībām.

98.

Komisijas pārbaudes sistēma ir vispāratzīta, un Komisijas sadarbība ar dalībvalstīm tiek īstenota, pamatojoties uz uzticēšanos un uzsverot kvalitāti. Palātas ieteikumi tiks apsvērti, veicot nākamo NKI regulas pārskatu un turpmāk pilnīgojot sistēmu, vienlaikus paturot prātā Komisijas ierobežotos resursus.

Eiropas Revīzijas palāta

Īpašais ziņojums Nr. 11/2013

Nacionālā kopienākuma (NKI) datu precizitāte: strukturētāka un mērķtiecīgāka pieeja uzlabotu Komisijas veikto pārbažu efektivitāti

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs

2013 — 81 lpp. — 21 × 29,7 cm

ISBN 978-92-9241-414-6

doi:10.2865/38662

KĀ PASŪTĪT ES IZDEVUMUS

Bezmaksas izdevumi

- Viens eksemplārs:
ar *EU Bookshop* starpniecību (<http://bookshop.europa.eu>).
- Vairāk nekā viens eksemplārs vai plakāti/kartes:
Eiropas Savienības pārstāvniecībās
(http://ec.europa.eu/represent_lv.htm),
Eiropas Savienības delegācijās valstīs, kas nav ES dalībvalstis
(http://eeas.europa.eu/delegations/index_lv.htm),
ar *Europe Direct* dienesta starpniecību
(http://europa.eu/europedirect/index_lv.htm)
vai piezvanot uz tālruņa numuru 00 800 6 7 8 9 10 11 (zvanīšana bez maksas no
jebkuras vietas Eiropas Savienībā) (*).

(*) Informāciju sniedz bez maksas, tāpat arī lielākā daļa zvanu ir bezmaksas (izņemot dažus operatorus, viesnīcas vai taksofonus).

Maksas izdevumi

- Ar *EU Bookshop* starpniecību (<http://bookshop.europa.eu>).

Maksas abonementi

- Ar Eiropas Savienības Publikāciju biroja tirdzniecības aģentu starpniecību
(http://publications.europa.eu/others/agents/index_lv.htm).

IEVĒROJAMU DAĻU ES BUDŽETA IEŅĒMUMU IEGŪST NO PAŠU RESURSIEM, KURUS APRĒĶINA, PAMATOJOTIES UZ DALĪBVALSTU NACIONĀLO KOPIENĀKUMU (NKI). IR ĻOTI SVARĪGI EFEKTĪVI PĀRBAUDĪT NKI DATUS, LAI NODROŠINĀTU DALĪBVALSTU ATTIECĪGO IEMAKSU PAREIZU UN TAISNĪGU APRĒĶINU. PALĀTA REVĪZIJĀ SKATĪJA KOMISIJAS VEIKTO PĀRBAUDI PAR 2002.–2007. GADA NKI DATIEM, KURI KĻUVA GALĪGI 2012. GADĀ. KAUT ARĪ ŠĪ PĀRBAUDE, IESPĒJAMS, IEVĒROJAMI UZLABOS DALĪBVALSTU NKI DATU KVALITĀTI, PALĀTA SECINĀJA, KA TĀ NEBIJA PIETIEKAMI STRUKTURĒTA UN MĒRĶTIECĪGA, LAI BŪTU PILNĪBĀ EFEKTĪVA.

PALĀTA IESAKA KOMISIJAI PIEVĒRST ĪPAŠU UZMANĪBU BŪTISKAJĀM UN RISKANTAJĀM NKI SASTĀVDAĻĀM, PAMATOJOTIES UZ STRUKTURĒTU UN DOKUMENTĒTU PLĀNOŠANU UN PRIORITĀŠU NOTEIKŠANU.

EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA

Publikāciju birojs

ISBN 978-92-9241-414-6

9 789292 414146